

T.C.
SİDNEY BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

AVUSTRALYA'NIN
GENEL
EKONOMİK DURUMU
VE
TÜRKİYE İLE
EKONOMİK-TİCARİ
İLİŞKİLERİ

SİDNEY, 15 AĞUSTOS 2016

Adres: Level 7 Suite 7.02 25 Bligh Street, Sydney NSW 2000 Australia
Tel: 61 2 – 9233 3494 Faks: 61 2 – 9232 0229
E-posta: sidney@ekonomi.gov.tr Web sayfa: www.musavirlikler.gov.tr

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

BÖLÜM - I	5
1. GİRİŞ	5
2. SOSYAL VE EKONOMİK GÖSTERGELER	6
2.1.Sosyal Göstergeler	8
2.2.Ekonomik Göstergeler	9
3. ÜLKE HAKKINDA GENEL BİLGİLER	10
3.1.Ülkenin Kısa Tarihçesi	10
3.2. Siyasi ve İdari Yapı.....	11
3.2.1. Yasama (Siyasi Partiler, Seçim Sistemi, Parlamento)	12
3.2.2. Yürütme	12
3.2.3. Yargı	14
3.3. Coğrafi Bilgiler ve Nüfus.....	14
3.4. Çalışma ve İşgücü	16
3.5. Eğitim ve Kültür	17
3.6. Sağlık	18
3.7. Sosyal Güvenlik	20
4. GENEL EKONOMİK DURUMU	21
4.1.Genel Ekonomik Yapısı ve Gelişmeler.....	21
4.2.Sektörler.....	24
4.2.1. Tarım ve Hayvancılık	25
4.2.2. İmalat Sanayi	30
4.2.3. Doğal Kaynaklar ve Madencilik	32
4.2.4. Enerji ve Gaz.....	33
4.2.5. İnşaat Sanayi	36
4.2.6. Hizmetler.....	38
4.2.6.1. Ulaştırma ve Telekomünikasyon	38
4.2.6.2 Turizm.....	39
5. DIŞ TİCARET	40
5.1. Dış Ticaretin Genel Yapısı.....	40
5.2. Dış Ticaret Mevzuatı ve Uygulamaları.....	42
5.2.1. Geçici İthalat.....	46
5.2.3 İthalat Kontrolleri.....	46
5.2.3. Tarife Dışı Engeller.....	48
5.2.4. İkili ve Çok Taraflı Ticaret Anlaşmaları.....	49
5.3. Ödemeler Dengesi ve Sermaye Hareketleri	50
5.4. Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları	51
5.5. Yatırım Ortamı ve Teşvikler	52
5.6. Dış Ticaret İstatistikleri.....	55
5.6.1. İhracat	55
5.6.2. İthalat	58
5.6.3. En Fazla İthalat Yapılan 20 Üründe Ülkeler ile Türkiye'nin Payı	61
BÖLÜM: II	65
2. TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ	65
2.1 Ekonomik ve Ticari İlişkiler	65
2.1.1. Ekonomik İlişkilerin Genel Durumu	65
2.1.2. Ticari İlişkilerin Genel Yapısı	66
2.1.3. İki Ülke Arasındaki İkili Anlaşma ve Protokoller	67
2.1.4. Dış Ticaret İstatistikleri.....	68
2.1.5 Ticari İlişkilerde Bilinmesi Gereken Hususlar ve İş Kültürü	70
2.2. Genel Değerlendirme, Görüş Ve Öneriler	73

2.3.Belli Başlı Basın, Ekonomik ve Ticari Kuruluşlar	76
A) Avustralya Eyalet / Bölge Ticaret Odaları:.....	77
B) Sektörel Birlikler.....	80
AVUSTRALYA HARİTASI EYALETLER ve BAŞLICA KENTLER.....	82

TABLULAR

Tablo 1 Ekonomik ve Ticari Göstergeler.....	9
Tablo 2 Avustralya Federal Hükümeti Listesi	13
Tablo 3 Nüfusun Eyaletlere Göre Dağılımı	15
Tablo 4 İşgücüne Katılım Oranı (Mali Yıl Sonu Değerleri)	16
Tablo 5 İşgücünün Sektörler İçerisindeki Yüzde Dağılımı.....	17
Tablo 6 Temel Ekonomik Göstergeler	23
Tablo 7 Sektörlerin GSYH İçindeki Payı	24
Tablo 8 Sektörlerin GSYH İçinde Değer Olarak Payı	25
Tablo 9 Başlıca Tarım Ürünlerinin Üretimi.....	26
Tablo 10 Başlıca Tarımsal Ürünlerin Cari Fiyatlarla Üretim Değerleri.....	28
Tablo 11 Başlıca Tarım Ürünlerinin İhracat Değerleri	29
Tablo 12 İmalat Sanayi Alt Sektörlerinin GSYH Katkıları.....	31
Tablo 13 Başlıca Enerji Üretim Kaynakları.....	36
Tablo 14 Avustralya İhale Sistemleri.....	37
Tablo 15 Avustralya'nın Cari Fiyatlar İle Mal ve Hizmet Ticareti	41
Tablo 16 Sektörler İtibarıyla Avustralya Dış Ticaret Rakamları.....	42
Tablo 17 Cari İşlemler Dengesi	50
Tablo 18 Ülkeler itibarıyla Avustralya'daki dış yatırımlar-2015.....	52
Tablo 19 Ülke Grupları itibarıyla Avustralya'daki dış yatırımlar - 2015	52
Tablo 20 Avustralya'nın Mal İhracatında İlk 10 Ülke.....	56
Tablo 21 Avustralya'nın Ülke Gruplarına Göre Mal İhracatı.....	56
Tablo 22 Avustralya'nın Mal İhracatında ilk 40 Ürün	57
Tablo 23 Avustralya'nın Mal İthalatında İlk 40 Ürün.....	58
Tablo 24 Avustralya'nın Ülke Gruplarına Göre Mal İthalatı.....	59
Tablo 25 Avustralya'nın Mal İthalatında İlk 10 Ülke	60
Tablo 26 Uluslararası Hizmet Ticareti Verileri	60
Tablo 27 En Fazla İthalat Yapılan 20 Üründe Türkiye ve Diğer Ülkelerin Payı	62
Tablo 28 Türkiye-Avustralya Dış Ticareti	67
Tablo 29 Avustralya'nın Maddelere Göre Türkiye'ye İhracatı – İlk 25 Ürün	69
Tablo 30 Avustralya'nın Maddelere Göre Türkiye'den İthalatı – İlk 25 Ürün...	70
Tablo 31 Fuar Düzenleyen Başlıca Şirketler	72

BÖLÜM - I

1. GİRİŞ

Bu rapor, Avustralya'nın genel ekonomik durumu, ekonomi ve ticaret politikaları ve uygulamaları ile Türkiye ile ekonomik ve ticari ilişkilerin 2015 yılında gelişimi konusunda ilgili tüm taraflara bilgi sağlamak üzere hazırlanmıştır. 2015 yılı raporu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Avustralya'nın sosyal ve ekonomik göstergeleri, ülke hakkında genel bilgiler, ülkenin genel ekonomik gelişmeleri ve dış ticaret yapısı; ikinci bölümde ise Avustralya ve Türkiye'nin ikili ekonomik ve ticari ilişkileri incelenmektedir.

Avustralya'da yayımlanan istatistiklerin bir kısmı "Mali Yıl: 1 Temmuz-30 Haziran" tarihleri esas alınarak yayımlandığından, bazı tablolarda mali yıl verileri kullanılmıştır. Avustralya ekonomisi ile ilgili genel bilgiler, istatistikler, sektör raporları, uygulanan politikalar ve mevzuat, ülkede düzenlenecek fuar bilgileri veya bu bilgilere ilgili kurum ve kuruluşların internet sitelerinden ulaşmak mümkün bulunmaktadır. Mezkûr kurumların isimleri <http://www.directory.gov.au> web sitesinde liste halinde yer almaktadır.

Avustralya dünyanın en büyük ada ve en küçük kıta ülkesi olarak Asya-Pasifik bölgesinde yerleşik bir ülkedir. Avustralya 24,1 milyon nüfusu ile stratejik, ekonomik ve siyasi menfaatlerin yönlendirdiği değerler temelinde ikili, bölgesel ve çok taraflı ilişkiler kurmaya yönelik politikasıyla istikrara önem veren gelişmiş bir ülkedir. Avustralya, OECD yaşam standartları indeksi verileri bağlamında Norveç'i takiben dünyanın ikinci en yüksek yaşam standardı olan ülkesi olarak değerlendirilmektedir (OECD, 2016). Avustralya, Dünya Bankası verilerine göre 2015 yılında kişi başına düşen GSMH açısından 6. sırada (The World Bank, 2016), Dünya Ekonomik Forumu Küresel Rekabet Endeksi'ne göre 21. sırada (World Economic Forum, 2016) ve 2016 Beşeri Sermaye Endeksine göre 18. Sırada (World Economic Forum, 2016) yer almaktadır. Avustralya ekonomi ve ticaret politikaları son derece liberal, uluslararası kriz ve olağanüstü doğa olaylarına karşı direnci yüksek, esnek bir ekonomidir.

Economic Intelligence Unit verilerine göre, Avustralya'da 2015 yılında reel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH), % 2,5 büyüme oranı ile 1.644 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleştirmiştir. Aynı dönemde toplam mal ve hizmet ticaret hacmi 507 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiş olup, 242 milyar ABD doları tutarındaki toplam mal ve hizmet ihracatı GSYH'nin % 19,5'ini, 265 milyar ABD doları tutarındaki toplam mal ve hizmet ithalatı ise GSYH'nin % 21,7'sini oluşturmaktadır. Diğer taraftan, 2015 yılı enflasyon oranı % 1,7 düzeyinde, işsizlik oranı ise % 6,1 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2015 yılında Avustralya ekonomisinin GSYH bileşenlerinde sanayi sektörü % 27,8, tarım sektörü % 3,6 ve hizmetler sektörü % 68,6 oranında pay almaktadır (EIU, Data Tool - Australia, August 2016).

Türkiye ve Avustralya arasında tarihi bağlar çok eskilere dayanmakta, ekonomik ve ticari ilişkiler yıllar itibariyle giderek artan bir gelişme kaydetmektedir. İki ülke arasında 2015 yılında ticaret hacmi % 13,9 oranında azalarak 1,0 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir. Avustralya resmi verilerine göre ise, Avustralya doları bazında 2014 yılında 1,25 milyar dolar olan toplam ticaret hacmi, % 2,6 oranında artarak 2015 yılında 1,28 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemiz, Avustralya’da Büyükelçilik düzeyinde temsil edilmektedir. Ayrıca, Sidney ve Melburn’de faaliyet gösteren Başkonsolosluklar nezdinde Ticaret Ataşelikleri bulunmaktadır. Avustralya’ya gelecek olan Türk vatandaşları Türkiye’deki Avustralya temsilciliklerinden vize almak zorundadırlar.

2. SOSYAL VE EKONOMİK GÖSTERGELER

Devletin Adı	Avustralya Milletler Topluluğu
Başkenti	Canberra
Yönetim Biçimi	Anayasal Monarşi
Resmi Dili	İngilizce
Dini	Hıristiyan % 61,1, Ateist % 22,3, Budist % 2,5, İslam % 2,2, Hindu % 1,3, Yahudi % 0,5, Diğer % 0,8, Belirtmeyenler % 9,4 (2011 Nüfus Sayımı)
Para Birimi	Avustralya Doları (Avustralya doları)
Yıllık Ortalama Döviz Kuru (Bir dolar karşılığı):	1 AU\$ = 0,7855 USD (2015 yılı ortalaması) 1 AU\$ = 0,9361 USD (2014 yılı ortalaması) 1 AU\$ = 0,9987 USD (2013 yılı ortalaması)
Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar	<u>Başlıca:</u> Dünya Ticaret Örgütü (WTO) Birleşmiş Milletler (UN) Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Uluslararası Para Fonu (IMF) Dünya Bankası <u>Tümü :</u> ADB, APEC, ASEAN (görüşme ortağı), ARF, Avustralya Grubu, ANZUS, BIS, CP, Commonwealth of Nations, EAS, EBRD, G20, IAEA, IBRD, ICC, ICAO, ICCT, Interpol, IDA, IEA, IFRCs, IFC, IHO, IMO, IMSO, , IOC, IOM, ISO, ICRM, ITU, ITSO, ITUC, IPU, MIGA, NAM (misafir), NEA, NSG, , OPCW, PIF, PCA, SPC, SAARC (gözlemci), Spartecca, , UNCTAD, UNESCO, UNFAO, UNHR, UNMIT, UNMIS, UNRWA, UNTSO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, UNWTO, ZC
Yüzölçümü	7.692.924 km2 (Adalar dahil)
Nüfus (2015 Aralık)	23.940.300 Kadın: 12.036.623 Erkek: 11.903.655
Yıllık nüfus artışı (%)	1,4
Nüfus Yoğunluğu (km2/kişi)	3, 1
Mesai Saatleri ve Günleri	09.00 – 17.00 Sidney Başkonsolosluğu hafta içinde 09.00 – 16.00 saatleri arasında çalışmaktadır. <u>Bankalar:</u> Pazartesi-Perşembe: 09.00–16.00 Cuma: 09.00 – 17.00

	<u>Mağazalar ve Alışveriş Merkezleri:</u> Perşembe günleri akşam saat 21.00, haftanın diğer günleri saat 18.00'a kadar açıktır.
Büyük Kentler ve Limanlar	<u>Başlıca kentler:</u> Sydney, Melbourne, Adelaide, Brisbane, Newcastle, Canberra, Perth <u>Limanlar:</u> Sydney, Adelaide, Botany Bay, Brisbane, Burnie, Cairns, Darwin, Devonport, Freemantle, Geelong, Gladstone, Hastings, Hobart, Launceston, Mackay, Melbourne, Newcastle, Port Kembla, Port Stanvac,
Türkiye ile Saat Farkı	+ 9 (Doğu zaman dilimi için) Avustralya'da uygulanan üç zaman dilimi vardır: Doğu, Merkez ve Batı. Sidney, Melburn, Kanberra, Brisbane, Cairns şehirleri Doğu zaman dilimindedir. Türkiye'de yaz saati uygulanırken saat farkı +7'ye düşmektedir.
Mevsimler	Avustralya ile Kuzey yarımküredeki mevsimler tamamen terstir. Yaz: Aralık-Ocak-Şubat Sonbahar: Mart-Nisan-Mayıs Kış: Haziran-Temmuz-Ağustos İlkbahar: Eylül-Ekim-Kasım
Haftalık Çalışma Saati	38 saat
Resmi Tatil Günleri	01 Ocak -Yeni Yıl 28 Ocak -Ulusal Gün 29 Mart -Good Friday 31 Mart – Paskalya- Pazar 1 Nisan – Paskalya 25 Nisan -Anzak Günü 10 Haziran– Kraliçe'nin doğum günü 5 Ağustos – Bank Holiday 6 Ekim – İşçi Günü 25 Aralık Christmas (Noel Tatili) 26 Aralık Boxing Day
Uluslararası Telefon Kodu	Avustralya: 61 - 02- Avustralya Başket Bölgesi ve NSW Eyaleti 03 Viktorya ve Tasmanya Eyaletleri 04- Avustralya Geneli 07-Queensland Eyaleti 08- Güney ve Batı Avustralya Eyaletleri ve Kuzey Bölgesi Avustralya'dan çıkış: Telefon: 00 11 + Türkiye'nin kodu Faks : 00 11 veya 00 15 + Türkiye'nin kodu

2.1.Sosyal Göstergeler

Ortalama Ömür	Kadın: 84,4 / Erkek: 80,3
Okuma Yazma Oranı (%)	100
Üniversite Sayısı	43 (40 devlet, 1 özel ve 2 yabancı üniversite)
Yüksek Öğretimdeki Öğrenci Sayısı	1.373.230 (1.025.391 yerli / 347.839 yabancı öğrenci)
Hastane Sayısı	1.359 (747 devlet + 612 özel)
<u>Bin Kişiye Düşen</u>	
Motorlu Araç	752
Telefon	379
Televizyon	781
Mobil Telefon	876
İnternet Servis Sağlayıcı Sayısı	62
Gelen Turist Sayısı	7.444.400 (2015)
Giden Turist Sayısı	9.459.200 (2015)
Eğitim Harcamaları / GSYH	% 1,7 (2014-2015 mali yılı)
Sağlık Harcamaları / GSYH	% 4,2 (2014-2015 mali yılı)
Karayolu Uzunluğu	873.573 km (2015)
Demiryolu Uzunluğu	35.015 km (2015)
Kişi Başına Yıllık Elektrik Tüketimi	248 GJ (2014)
Asgari Ücret	2016-17 mali yılı için: Yıllık brüt 34.994 Avustralya doları (31.509 Avustralya doları net) ve Aylık brüt 2.912 Avustralya doları (2.591 Avustralya doları net) tutarındır. Aylık Ortalama Kazançlar (Kasım 2015) Kamu: 7.016 Avustralya doları brüt (5.283 Avustralya doları net) Özel : 6.361 Avustralya doları brüt (4.870 Avustralya doları net)

2.2.Ekonomik Göstergeler

Tablo 1 Ekonomik ve Ticari Göstergeler

	(2011)	(2012)	(2013)	(2014)	(2015)
GSYH (cari fiyatlarla) -Milyar Avustralya doları	1.452	1.501	1.554	1.599	1.629
GSYH (cari fiyatlarla) -Milyar USD	1.498	1.555	1.502	1.497	1.643
Reel GSYH Artış Oranı (%)	2,6	3,6	2,2	2,7	2,5
Kişi Başına GSYH (USD)	66.810	68.051	64.667	61.161	51.280
Enflasyon Oranı	2,8	3,0	2,2	1,7	1,7
Tüketici Fiyat Endeksindeki Yıllık Artış Oranı (%)	3,0	2,2	2,7	1,7	1,7
İşgücü (Faal Nüfus) (bin)	11.501	11.538	11.663	12.400	12.500
İşsizlik oranı (%)	4,9	5,2	5,8	6,1	6,1
GSYH İçinde Sektörlerin Payı (%)					
Tarım	4,0	3,8	3,9	3,7	3,6
Sanayi	27,6	27,9	27,7	28,1	27,8
Hizmetler	68,4	68,3	68,4	68,2	68,6
Sektörel Reel Büyüme Hızları (%)					
Tarım	5,1	-1,5	3,7	-2,3	0,9
Sanayi	2,8	4,6	1,8	4,1	1,2
Üretim	0,0	-2,0	-2,3	-1,3	-1,9
Hizmetler	2,7	3,2	2,5	2,1	3,3
Dış Ticaret (Milyar USD)					
İhracat (fob)	272	258	254	241	189
İthalat (fob)	-249	-269	-250	-240	-207
Denge	23	-10	4	0	-18
Türkiye ile Ticaret (Milyon USD)					
Avustralya'nın İhracatı	595	689	921	464	366
Avustralya'nın İthalatı	494	559	642	707	642
Denge	101	130	279	-243	-276,4
Ülke Toplamı İçinde Türkiye'nin Payı					
İhracat (%)	0,2	0,3	0,4	0,2	0,2
İthalat (%)	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Net Dış Borç (Milyar Avustralya doları)	722,2	757,3	829,1	976,0	1.018,7
Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları (Milyon Avustralya doları)	507.360	549.626	526.667	688.376	735.500
Emisyon Hacmi (Milyon Avustralya doları)	50.059	53,595	56.943	66.584	71.924
Banknot:					
Enerji					
Petrol Ham rezervi (Gigalitre)	201	147	168	199	149
Petrol üretimi (milyon varil)	95,5	88,0	68,5	79,5	119,9

	(2011)	(2012)	(2013)	(2014)	(2015)
Ham Petrol ihracatı (Milyon Avustralya doları)	11.451	10.988	9.016	10.564	6.036
Ham Petrol ithalatı (Milyon Avustralya doları)	20.827	21.567	20.226	20.049	9.390
Doğalgaz Rezervi (Milyar m3)	2.918	2.785	4.303	4.300	2.200
Doğalgaz üretimi (Birim: Mm3)	59.986	61.766	60.846	61.466	66.002
Doğalgaz ihracatı (Milyon Avustralya doları)	11.084	13.416	14.602	17.743	16.456
Doğalgaz ithalatı (Milyon Avustralya doları)	2.038	2.180	2.396	0,05	16.494

3. ÜLKE HAKKINDA GENEL BİLGİLER

3.1. Ülkenin Kısa Tarihçesi

Dünyanın en büyük ada ve kıta ülkesi olan Avustralya'ya ilk yerleşenler 50.000 yıl önce Güneydoğu Asya'dan göç ederek adaya çıkan ve kısaca "Aborjin" adı verilen yerlilerdir. Kolonizasyon öncesinde yaklaşık 250-300 dilin 600'ün üzerinde diyalekte konuşulduğu Aborjin toplumunda bugün aktif olarak kullanılan dil sayısı 200'ün altındadır ve bu dillerden 20 tanesi yok olma tehlikesi (endangered language) ile karşı karşıyadır. İlk kez 1606 yılında Hollandalı kâşif Williem Janszoon tarafından keşfedilen Avustralya kıtasının kıyı haritasını, daha sonraki yüzyılda Avrupa tacir ve kâşifleri çizmeye devam etmişlerdir. 1770 yılında İngiliz Donanması subaylarından Kaptan James Cook'un, İngiltere Krallığı adına kıtanın doğu kıyılarına çıkması ve o bölgeye "New South Wales" adını vermesiyle Avustralya tanınmaya başlanmıştır. İngiltere 1835'de *Terra Nullius* (sahipsiz toprak) olarak tanımladığı Avustralya'yı başlangıçta bir ceza kolonisi olarak kullanmış ve yarısı mahkûmlardan oluşan yaklaşık 1500 kişiyi taşıyan 11 gemilik bir filo Sidney Limanına 26 Ocak 1788'de gelmiştir. Bugün, 26 Ocak Ulusal Gün olarak kutlanmaktadır.

1788 tarihinden itibaren kıtanın bir ceza kolonisi olarak kullanılmasına son verildiği 1868 yılına kadar, Avustralya'ya toplam 160,000 kadın ve erkek mahkûm gönderilmiştir. 1790'ların başından itibaren mahkûmlara kendi istekleri ile gelen göçmenler de katılmışlardır. Avustralya başlangıçta kürek mahkûmlarının ve İngiltere'de istenmeyen diğer suçluların gönderildiği bir yerken, daha sonra 1850 ve 1860 yıllarında altın madenlerinin keşfedilmesi, yün sanayisinin gelişmesiyle İngiltere, ABD ve Çin'den önemli oranda göç almış ve böylelikle ilk koloniler oluşmaya başlamıştır. İngiltere ve İrlanda'dan devam eden göçün neticesinde başta New South Wales, Tasmania, Batı Avustralya ve Queensland'de olmak üzere koloniler kurulmuş, bu koloniler 1901 yılında tek bir anayasa altında birleşerek 'Commonwealth of Australia'yı oluşturmuştur. Böylece Avustralya ilk kez 1901 yılında, İngiliz Milletler Topluluğu'nun (Commonwealth) bir üyesi olarak Dünya Devletlerine katılmıştır. Yeni kurulan bu federatif devlet, ilk dönemlerinde katı bir göçmen politikası ve korumacı bir tarife sistemi uygulamıştır.

1914-1918 yılları arasında 400,000 Avustralya'lı, ANZAK ordusu ile Birinci Dünya Savaşı'na katılmıştır. Avustralya'nın ilk büyük muharabesi olan Gelibolu Savaşı'nda yaklaşık 9,000 kayıp vererek mağlup olmalarına rağmen Gelibolu Avustralya ulusal kimliğinin ortaya çıkışında tarihi bir rol oynamıştır. 1919 yılında

imzalanan Versay Barış Anlaşması ise Avustralya'nın imzaladığı ilk uluslararası anlaşma olarak tarihe geçmiştir.

Ülkenin çok zengin doğal kaynakları, tarım ve imalat sanayilerinin hızla geliştirilmesinde bir lokomotif olarak kullanılmış, bu yolla ayrıca İngiltere Krallığı'na I. ve II. Dünya Savaş'ları boyunca önemli destekler sağlanmıştır. İşgücünün azlığı, kıtanın büyüklüğü, çiftçilik, madencilik ve ticaret alanındaki imkanlar Avustralya'yı bir fırsatlar ülkesi haline getirmiştir. 1788'den 1970'lere kadar göçmenlerin çoğunluğu Avrupa kıtasından gelmişse de günümüzde Avustralya başta Asya olmak üzere her kıtadan göçmen almaktadır ve ulusal göçmenlik istatistiklerine göre Afrika ve Orta Doğu'dan alınan göçmen sayısı 1996 yılından bugüne yaklaşık iki kat artmıştır. Özetle, bugün Avustralya işgücü azlığını göç yolu ile karşılamakta, göçmen konusunda belli kriterlere dayandığı, ayrımcılık gözetmeyen bir politika izlemekte, çok çeşitli ülkelerden gelen çok milliyetli ve çok kültürlü bir ülke konumunda bulunmaktadır. Ülkenin uzun vadeli endişeleri arasında; kirlilik, ozon tabakasının zamanla yok oluşu, çevrenin ve bitki örtüsünün korunması ve sınırların uzunluğu dolayısıyla kıyı bölgelerinin idaresi ve korunmasındaki güçlükler gelmektedir (DFAT, 2014).

3.2. Siyasi ve İdari Yapı

Avustralya, 6 eyalet ve 2 özerk bölgeden oluşan federal bir devlet yapısına sahip, anayasal monarşi ile yönetilen bir ülkedir. Monarşi sisteminde Devlet Başkanı olan İngiltere Kraliçesi, yetkilerini Avustralya'da yaşayan özel temsilcileri (Avustralya Genel Valisi ve altı Eyalet Valisi) aracılığıyla kullanmaktadır. Genel Vali, Avustralya Başbakanı'nın önerisi ile Kraliçe tarafından görevlendirilmektedir. Genel Valilik görevini 1 Mart 2014 tarihinde 26. Avustralya Genel Valisi olarak atanan Sayın Peter COSGROVE yürütmektedir.

Başbakanlık görevini ise Liberal Parti Genel Başkanı Malcolm TURNBULL yürütmektedir. Bakanlar, Federal Parlamento üyeleri arasından ve Başbakan'ın önerisi ile Genel Vali tarafından atanmaktadır.

Yürütmede yetki Federal Hükümet (Commonwealth) ile Eyalet ve Bölge Hükümetleri arasında dağılmıştır. Avustralya'da altı tane eyalet (New South Wales, South Australia, Queensland, Tasmania, Victoria ve Western Australia) ve iki özerk bölge (Australian Capital Territory ve Northern Territory) bulunmaktadır. Ayrıca, Ashmore ve Cartier Adaları, Avustralya Antartika Bölgesi, Christmas Adası, Cocos (Keeling) Adası, Coral Sea Adaları, Heard ve McDonald Adaları ve Norfolk Adaları Avustralya'ya bağımlı bölgeleri (external territories) oluşturmaktadır.

Eyaletler / Bölgeler ve Başkentleri

Eyaletler:

New South Wales (NSW)
Victoria (VIC)
Queensland (QLD)
Western Australia (WA)
South Australia (SA)
Tasmania (TAS)

Başkentleri:

- Sydney
- Melbourne
- Brisbane
- Perth
- Adelaide
- Hobart

Özerk Bölgeler:

Australian Capital Territory (ACT) - Canberra
Northern Territory (NT) - Darwin

3.2.1. Yasama (Siyasi Partiler, Seçim Sistemi, Parlamento)

Federal sisteme dayalı bir idari yapı ve çok partili parlamenter demokrasi kapsamında Avustralya yasama sistemi, federal düzeyde Senato (üst meclis) ve Temsilciler Meclisi (alt meclis)'nden oluşmaktadır. Eyalet düzeyinde Queensland eyaleti hariç çift meclisli eyalet parlamentoları bulunmaktadır. Toplam 150 milletvekilinin görev yaptığı Avustralya federal parlamentosu için seçimler her üç yılda bir yapılmaktadır. En son 2 Temmuz 2016 tarihinde yapılan seçimleri halihazırda iktidarda bulunan Sayın Malcolm Turnbull başkanlığındaki Liberal Parti kazanmıştır.

Avustralya'da federal genel seçimler üç yılda bir gerçekleştirilmekte olup, Ağustos 2016 tarihi itibarıyla Federal Parlamentoda (House of Representatives), Liberal/Ulusal Koalisyon adı altında, farklı formatlarda olsa da, seçimlere 1923'den beri birlikte giren iktidardaki Avustralya Liberal Partisi/Avustralya Ulusal Partisi 76 sandalyeye, İşçi Partisi 69 sandalyeye sahiptir. Geri kalan beş milletvekilliğinin üçü bağımsız milletvekilleri olup, Yeşiller ve Xenophon Team birer milletvekiline sahiptirler. Söz konusu partilerin liderlikleri ise Ağustos 2016 tarihi itibarıyla şu isimler tarafından yürütülmektedir: Avustralya İşçi Partisi – Bill Shorten, Yeşiller Partisi – Richard Di Natale, Avustralya Liberal Partisi - Malcolm Turnbull, Xenophon Team – Nick Xenophon.

Diğer taraftan, Senato 76 üyeden oluşmakta olup, kanun yapma konusunda Temsilciler Meclisi ile hemen hemen aynı güce sahip bulunmaktadır. Senato üyeleri 6 yıl için seçilmektedir. Senato üyelerinin yarısı üç yılda bir yenilenmektedir. Her eyalette seçilen senatör sayısı aynıdır. Temsilciler Meclisi'ndeki üye sayısı ise eyalet nüfusuna göre değişmektedir. 2 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen seçim sonucunda, Ağustos 2016 itibarıyla Senato'da Liberal/Ulusal Koalisyon'un 30, İşçi Partisi'nin 26, Yeşiller'in 9, diğer küçük yedi partinin ise toplam 11 sandalyesi bulunmaktadır.

Federal Parlamentosunun temel görev ve sorumluluğu; hükümetin kurulmasını sağlamak, kanun yapmak, hükümetin faaliyetlerini izlemek olarak sıralanabilir. Avustralya'da, seçmen yaşı 18 olup, oy kullanmak zorunludur. Seçimden sonra Genel Vali, çoğunluğu sağlayan parti liderini hükümeti koalisyonu kurmakla görevlendirmekte, Temsilciler Meclisi'nde en fazla üyeye sahip olan parti başkanı, Başbakan olmaktadır.

3.2.2. Yürütme

Yürütmenin başı olan İngiltere Kraliçesi, yetkilerini Avustralya Genel Valisi ve altı Eyalet Valisi kanalıyla kullanmaktadır. Yukarıda da ifade edildiği üzere, Genel Vali, Avustralya Başbakanı'nın önerisi ile Kraliçe tarafından görevlendirilen, Sayın Peter COSGROVE'dur.

Avustralya'da Eylül 2013 tarihinde yapılan genel seçimler sonrasında Liberal Parti lideri Tony Abbott, Avustralya'nın 28. Başbakanı olarak görevine başlamıştır. Eylül 2015 tarihinde yapılan parti içi oylama sonucu Liberal Parti liderliğine seçilen Malcolm Turnbull Avustralya'nın 29. Başbakanı olarak görevi Tony Abbott'dan devralmış olup, 2 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen genel seçimler sonrası başbakanlık görevini sürdürmektedir. Başbakanın yetkileri, Genel vali adayını belirlemek ve Kraliçeye teklif etmek, Parlamentosunun feshini genel valiye teklif etmek, federal seçimlerin tarihini belirlemek, kabineyi oluşturmak, kabinenin başkanlığını yapmaktır. Bakanlar, Federal Parlamento üyeleri arasından ve Başbakan'ın önerisi ile

Genel Vali tarafından atanmaktadır. Bakanlar kurulu ve Bakanların görev dağılımı aşağıda belirtilmektedir:

Tablo 2 Avustralya Federal Hükümeti Listesi

Başbakan	Malcolm Turnbull
Hükümet Sekreteri	Arthur Sinodinos
Kamu Hizmetlerinden Sorumlu Başbakan Yardımcısı; İstihdam Bakanı; Kadınlardan Sorumlu Bakan	Michaelia Cash
Terörizm ile Mücadeleden Sorumlu Başbakan Yardımcısı; Adalet	Michael Keenan
Siber Güvenlikten Sorumlu Başbakan Yardımcısı; ANZAK Anma Etkinliklerinden Sorumlu Başbakan Yardımcısı; Gazi İşleri Bakanı; Savunma Personel Bakanı	Dan Tehan
Başbakan Yardımcısı	James McGrath
Başbakan Yardımcısı, Tarım ve Su Kaynakları Bakanı	Barnaby Joyce
Devlet Bakanı	Scott Ryan
Kentsel Altyapı Bakanı	Paul Fletcher
Dış İşleri Bakanı	Julie Bishop
Ticaret, Yatırım ve Turizm Bakanı	Steven Ciobo
Hazine Bakanı	Scott Morrison
Maliye Bakanı	Mathias Cormann
Sanayi, İnovasyon ve Bilim Bakanı	Greg Hunt
Savunma Bakanı	Marise Payne
Altyapı ve Ulaştırma Bakanı	Darren Chester
Uluslararası Kalkınma ve Pasifik Bakanı	Concetta Fierravanti-Wells
Bölgesel Kalkınma Bakanı; Yerel Hükümetler ve Bölgeler Bakanı; Bölgesel İletişim Bakanı	Fiona Nash
Gelirler ve Finansal Hizmetler Bakanı	Kelly O'Dwyer
Eğitim ve Öğretim Bakanı	Simon Birmingham
Küçük İşletmeler Bakanı	Michael McCormack
İletişim Bakanı; Sanat Bakanı	Mitch Fifield
Kaynaklar ve Kuzey Avustralya Bakanı	Matt Canavan
Göçmenlik ve Sınır Koruma Bakanı	Peter Dutton
Çevre ve Enerji Bakanı	Josh Frydenberg
Sağlık ve Yaşlılara Bakım Bakanı; Spor Bakanı	Sussan Ley
Beşeri Hizmetler Bakanı	Alan Tudge
Savunma Sanayii Bakanı	Christopher Pyne
Başsavcı	George Brandis
Sosyal Hizmetler Bakanı	Christian Porter
Yerli İlişkileri Bakanı	Nigel Scullion

3.2.3. Yargı

Avustralya'da yargı sistemi hukukun üstünlüğü, adalet ve yargının bağımsızlığı temel ilkelerine dayanmaktadır. Avustralya yasal sisteminin temel ilkeleri 1901 yılında yapılan Anayasa'da oluşturulmuştur. Ülke sınırları içinde Avustralya vatandaşı olsun veya olmasın herkes kanun önünde eşit muamele görmektedir. Kanun Sistemi, İngiliz "Common Law" sistemini takip etmektedir ve Avrupa, Güney Amerika ve Japonya'da yürürlükte olan ve Roma Hukuku'ndan yola çıkarak hazırlanan Medeni Hukuk'tan farklılık göstermektedir. Avustralya dışında Common Law Sisteminin varyasyonlarını uygulamakta olan diğer ülkeler ise ABD, Kanada, Yeni Zelanda, Malezya ve Hindistan'dır. Avustralya'da yargı sistemi federal ve eyaletler düzeyinde örgütlenmiş bulunmakta olup, ülke, 6 eyalet ve 2 bölge ve bir federal hükümet olmak üzere dokuz yasal sisteme sahiptir. Her eyalet ve bölgenin, eyaletten eyalete ve bölgeden bölgeye değişen, kendine özgü bir mahkeme hiyerarşisi vardır. Ayrıca tüm eyalet ve bölgelerde bir Anayasa Mahkemesi bulunmaktadır.

Avustralya 1901 Anayasası, yasal gücü federal hükümet ve eyalet hükümetleri arasında dağıtılan federal sistem kurmuştur. Bu çerçevede, Avustralya federal hükümeti Anayasa çerçevesinde eyalet hükümetlerinin yetki alanları da dahil olmak üzere, ticaret, savunma, dışişleri, göçmenlik ve vatandaşlık konularını düzenlemek ve yürütmekten sorumlu bulunmaktadır.

Bölge ve eyaletler ise kendilerine ait ve özel olarak federal hükümete tahsis edilmemiş olan tüm alanlarda yetki sahibidir. Eyaletlerin yasama yetkileri, tarım, eğitim, sağlık, yasaları uygulama ve hizmetlerini kapsamaktadır. Ayrıca, bağlayıcı sübvansiyon veya madencilik faaliyetleri için vergi getirebilme yetkileri bulunmaktadır. Federal ve eyalet mevzuatı arasında herhangi bir tutarsızlık olması durumunda, Federal düzeyde bütünlüğü sağlamak için eskisi geçerli olmaktadır. 1992 yılından itibaren, Avustralya Hükümetleri Konseyi (COAG) federal, eyaletler ve bölgeler arasında potansiyel tutarsızlıkları önlemek amacıyla danışma, işbirliği ve çeşitli politika alanlarında koordinasyonu kolaylaştırmaktadır. Yine, Mart 1993 yılından bu yana federal, eyaletler ve bölgeler arasındaki Avustralya Karşılıklı Tanıma Anlaşması kapsamında bir mal, bir eyalet veya bölge mevzuatına uygun şekilde, yasal olarak satılabilir ise federal düzeyde de satılabilir kabul edilmektedir. Aynı şekilde bir yargı sisteminde kayıtlı bir meslekte çalışan insanlar, diğer eyaletlerde de serbest olarak, başka bir işleme gerek olmadan, eşdeğer bir mesleğe girebilmektedirler.

Avustralya Yüksek Mahkemesi (temyiz organı) federal düzeyde yargı yetkisine sahip bulunmaktadır ve Federal Yüksek Mahkeme kararları tüm Avustralya mahkemeleri için bağlayıcıdır. Ayrıca, Federal Mahkemesi, -Aile Mahkemesi, Avustralya Federal Sulh Mahkemesi ve diğer mahkemeler bulunmaktadır. Yüksek Mahkemelerde görülen bütün davalar bir hâkim ve jüri önünde yargılanmayı gerektirmektedir. En son temyiz mercii Yüksek Mahkeme olup, üyeleri Devlet Başkanı sıfatı ile Genel Vali tarafından atanmaktadır.

3.3. Coğrafi Bilgiler ve Nüfus

Avustralya 7.692.724 metrekare yüz ölçümüne sahip ve dünyanın "en büyük ada" ve "en küçük kıta" ülkesidir. Avustralya'da ortalama yükseklik 330 metredir. Ülkenin en alçak yeri, deniz seviyesinden 15 metre yüksek olan Eyre Gölü, en yüksek bölgesi deniz seviyesinden 2.228 metre yüksek olan ve New South Wales (NSW)

Eyaleti içinde yer alan Kosciuszko Dağı'dır. Ülkenin en uzun nehri 2.520 km uzunluğundaki Murray Nehri'dir.

İklim bölgelere göre farklılık göstermektedir. İç kesimler kurak ve yarı kurak, güney ve doğusu ılıman, kuzeyi tropikal iklim özellikleri göstermektedir. Sidney'in içinde bulunduğu New South Wales eyaleti nemli ve ılıman bir iklime sahiptir.

Arazi yapısı olarak, çoğunlukla alçak plato ve çöllerle kaplı olup, güney doğusunda verimli topraklar bulunmaktadır. Avustralya İstatistik Bürosu'na açıklanan verilere göre, 2015 mali yılı sonu itibarıyla ülkenin toplam arazisinin % 50'si tarımsal işletmeler tarafından kullanılmakta olup, toplam arazinin % 4,1'i ekilebilir toprak ve % 41,2'si otlak arazisi olarak değerlendirilmektedir (ABS, 4627.0 Land Management and Farming in Australia, May 2016). Ülkede muhtemel doğal tehlikeler olarak, kıyı bölgelerinde yaşanan fırtınalar, ciddi kuraklık, tabii su kaynaklarının yetersizliği ve mevcut tarım alanlarında görülen toprak kalitesi kaybı olarak belirtilmektedir.

Avustralya nüfusu, Aralık 2015 itibarıyla, yıllık 326.100 artış ile 23.940.300 olarak açıklanmıştır. Tablo 3'den de görüleceği üzere, ülkenin nüfusu daha ziyade doğu ve güneydoğu kıyılarında, New South Wales, Victoria ve Queensland eyaletlerinde yoğunlaşmıştır. Bir önceki yıla göre genel nüfus artışı % 1,4 düzeyinde gerçekleşmiştir. Nüfusun eyaletlere göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3 Nüfusun Eyaletlere Göre Dağılımı

Eyaletler	Nüfus	Eyaletin % Payı	% Değişimi
New South Wales	7.670.700	32	1,4
Victoria	5.996.400	25	1,9
Queensland	4.808.800	20	1,3
South Australia	1.702.800	7	0,7
Western Australia	2.603.900	11	1,2
Tasmania	517.400	2	0,4
Northern Territory	244.000	1	0,3
Australian Capital Territory	393.000	2	1,4
Avustralya	23.940.300	100	1,4

Kaynak: ABS, 3101.0 Australian Demographic Statistics, December 2015

Avustralya'da yıl içinde bütün eyalet ve bölgelerde nüfus artışı olmuş, en yüksek artış sırasıyla Victoria, New South Wales, Australian Capital Territory, Queensland ve Western Australia eyaletlerinde gerçekleşmiştir. Yıllık 1,4 oranında gerçekleşen nüfus artışı, doğum ve ölümlerden kaynaklanan doğal nüfus artışı ile göçmenlerin nüfusa katkısı olmak üzere iki nedenden kaynaklanmaktadır. Aralık 2015 itibarıyla yıllık nüfus artışının % 54,3'lük kısmının göçmen sayısındaki artıştan, % 45,7'lik kısmının ise doğum ve ölümlerden kaynaklanan doğal nüfus artışından oluştuğu kaydedilmektedir (ABS, 3101.0 Australian Demographic Statistics, December 2015).

Avustralya nüfusunun büyük çoğunluğu İngiliz ve İrlanda asıllıdır. Geri kalanı ise; Yeni Zelanda, İtalya, Hindistan, Yunanistan, Çin, Arap ülkeleri, Vietnam, Türkiye gibi çeşitli ülke orijinli göçmenlerden ve yerlilerden (Aborjinler)

oluşmaktadır. Ayrıca göçmenlerin yanı sıra özellikle Asya Pasifik bölgesinden eğitim amaçlı ülkeye gelen öğrenciler de ülke nüfusundaki demografik çeşitliliğe katkıda bulunmaktadır.

Avustralya'da göçmenlik konusunda iki farklı yaklaşım bulunmaktadır. Bir görüşe göre özellikle vasıflı işgücü göçü, daha güçlü bir ekonomi yaratacak ve genelde nüfusun zenginleşmesine yol açacaktır. Vasıflı işgücü, profesyonel işgücü pazarında bir rekabete yol açarak ücretlerin düşmesi sonucunu verecektir. Bununla birlikte, yeni gelen göçmenlerin, özellikle konut sektöründe yaratacağı talep, ticaretle uğraşanların, işçilerin, ulaştırma sektöründe çalışanların ücretlerinde az da olsa, bir artışa da yol açabilecektir.

Karşı görüş ise; göçün Avustralya ekonomisine katkılarının çok sınırlı olduğunu, bazı bölge ve kentlerde işsiz sayısında bir artışa yol açtığı ileri sürülmektedir. Konut gibi bazı sektörlerde bir canlanmaya yol açacak olsa bile, ekonominin amacının sektörleri ve üreticileri düşünmek olmadığını, halkın çıkarlarının ön plana alınması gerektiğini ve bu bağlamda göçün; (kişi başına) milli gelirden bir artışa yol açmayacağını ileri sürülmektedir. Ayrıca göçün ihracat yerine ithalatı arttırdığı, bu nedenle fiyatları düşürerek ihracatın artırılması çabalarının sonuçta yeterince başarılı olmaması halinde, cari açıkların arttığı iddia edilmektedir. Ancak bu görüşte olanlar bile göçün; Avustralya nüfusunun ve ekonomisinin büyümesinde büyük bir rol oynadığını, II. Dünya Savaşı'ndan sonra göç olmasaydı Avustralya nüfusunun 2010 yılı itibarıyla 22 milyon yerine 13 milyonda kalmış olacağını kabul etmektedirler (ABS, 4102.0 Australian Social Trends, June 2010).

3.4. Çalışma ve İşgücü

Avustralya İstatistik Bürosu tarafından, Avustralya'da Ağustos 2015 itibari ile istihdam edilen kişi sayısı 11.765.400 olarak açıklanmıştır. Ayrıca, aynı tarih itibarıyla işsiz sayısı 778.400 kişi, işsizlik oranı % 6,2, işgücüne katılım oranı ise % 65 olarak kaydedilmektedir. Çalışan nüfus içinde kadınların işgücüne katılım oranı, bir önceki mali yıla göre % 0,6 oranında artarak 2015 Temmuz döneminde % 59,0 düzeyinde gerçekleşmiştir. Erkeklerin işgücüne katılım oranı ise 2014-2015 mali yılında % 71,1'den % 71,2 düzeyine yükselmiştir.

Tablo 4 İşgücüne Katılım Oranı (Mali Yıl Sonu Değerleri)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%
Erkek	72,2	72,5	69,3	71,8	71,0	71,1	71,2	70,4
Kadın	58,6	58,7	55,9	58,8	58,4	58,6	59,2	59,3
Kişi	65,3	65,5	62,5	65,2	64,6	64,8	65,1	64,8

Kaynak: ABS, 6202.0 Labour Force Australia - Labour force status by Sex, June 2016

İşgücünün sektörel dağılımı yıllar itibarıyla Tablo 5'ten de görüleceği üzere değişimler göstermektedir. 2015 yılı verilerine göre, toplam işgücünün % 2,6'sı tarım, ormancılık ve balıkçılık, % 1,9'u madencilik, % 7,5'i imalat sanayi, % 8,8'i inşaat sektörü, % 77,9'u ise hizmet sektörlerinde istihdam edilmektedir. Ayrıca, söz konusu verilerden imalat sanayiinde istihdam edilen kişi sayısının zamanla azaldığı ve Avustralya madencilik sektöründe 2015 yılı içerisinde yaşanan daralmanın, sektörün toplam işgücü içerisindeki payını azaltıcı bir etki yarattığı görülmektedir. Avustralya madencilik sektöründe 2015 yılında yaşanan daralmanın da işgücü piyasası

üzerinde etkili olduğu ve sektörün payının 2013-2015 yılları arasında % 2,4 seviyesinden % 1,9 seviyesine gerilediği görülmektedir.

Tablo 5 İşgücünün Sektörler İçerisindeki Yüzde Dağılımı

	2011	2012	2013	2014	2015
Tarım, Orman ve Balıkçılık	2,9	2,6	2,8	2,8	2,6
Madencilik	2,1	2,3	2,4	2,1	1,9
İmalat	8,3	8,4	8,2	8,0	7,5
Elektrik, Gaz ve Su	1,4	1,2	1,4	1,2	1,2
İnşaat	9,0	8,7	8,8	8,9	8,8
Hizmetler	76,3	76,7	76,5	77,0	77,9
Toptan Ticaret	3,9	3,7	3,5	3,4	3,3
Perakende Ticaret	10,5	10,6	10,8	10,7	10,5
Konaklama ve Gıda Hiz.	6,7	6,8	6,6	6,9	7,0
Nakliye, Posta ve Depolama	5,0	5,2	5,2	5,1	5,1
İletişim, Medya ve Telekomünikasyon	1,9	2,0	1,7	1,8	1,8
Finans ve Sigortacılık	3,8	3,7	3,6	3,6	3,6
Mülk ve Kiralama	1,7	1,7	1,7	1,9	1,8
Bilimsel ve Teknik Hiz.	7,6	7,9	7,7	8,0	8,5
İdari Hizmetler	3,5	3,5	3,4	3,4	3,5
Kamu İdaresi ve Güvenlik	6,5	6,1	6,6	6,3	6,3
Eğitim	7,6	7,8	7,8	7,8	7,9
Sağlık ve Toplum	11,9	11,9	12,2	12,0	12,6
Sanat ve Eğlence	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9
Diğer Hizmetler	3,9	4,0	4,1	4,2	4,1

Kaynak: ABS, 6291.0.55.003 Labour Force Australia, Detailed - Employed Persons by Industry, May 2016

Diğer taraftan, Avustralya’da yatırım yapan ve yerel personel çalıştıran tüm işverenler, çalışanlara ödenecek ücretler dışında, superannuation adı altında emekli keseneği ödemesi gerekmektedir. Emekli keseneği, 2015 yılında % 9,25 seviyesinden % 9,5 düzeyine artırılmış olup, bu kesentinin işveren tarafından yapılması ve yatırılması gerekmektedir.

Avustralya vatandaşı olmamakla birlikte, Avustralya’da devamlı ikamet izni olan kişiler için de bu ödemenin yapılması gerekmektedir. Ödemenin yapılmamasının cezası ise 11.000 Avustralya doları (şirketlerde ise 55.000 Avustralya doları), iki yıl hapis veya her iki cezanın birlikte uygulanması şeklindedir.

3.5. Eğitim ve Kültür

Avustralya altı eyalet ve iki bölgeden oluşan federal bir eğitim sistemine sahiptir. Eğitim sistemi; ilkokullar, ortaokul ve liseler, mesleki ileri teknik eğitim ve gelişim okulları (TAFE - Technical and Further Education) ve üniversitelerden oluşmaktadır. Avustralya’da üniversite öncesi eğitim, bir yıl anaokulu ve onu takiben 12 yıllık ilkokul ve ortaöğretim olarak toplam 13 yıldır. Avustralya’da mecburi eğitim süresi ise 10 yıldır.

Eğitimle ilgili sorumluluk federal devlet ve yerel hükümetler tarafından birlikte üstlenilmektedirler. Avustralya’da, okulların idaresi ve ödeneği de dahil olmak üzere ilk ve orta öğretimden esas itibarıyla eyalet ve bölge hükümetleri

sorumludur. Federal Hükümet, yükseköğrenim kurumlarının finansmanından doğrudan sorumlu olup, ilk ve orta öğretim okullarının finansmanına da katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, eyalet ve bölge hükümetlerinin özel ihtiyaçları için yardımlar sağlamaktadır. Federal hükümet finansal destek dışında, Avustralya genelinde eğitim ve öğretim alanında ulusal eğitim bütünlüğü ve tutarlılığını geliştirme konusuna müdahil olmaktadır. Avustralya eğitim standartları, dünyanın önde gelen ülkeleri ile başa baş gitmektedir. Bu durumun, federal hükümet ve eyalet hükümetlerinin işbirliği ve devlet kontrolünün, Avustralya okullarının her seviyesinde etkili olmasının bir sonucu olduğu değerlendirilmektedir.

Öğrenciler, orta eğitimin son basmağı olan 12. sınıfta hükümetçe desteklenen ve ülkedeki üniversiteler ve mesleki ve teknik eğitim veren kurum ve enstitülerce de tanınan bir sertifika programını seçebilmektedirler. Bahsi geçen sertifika programları birçok yabancı üniversite tarafından da kabul edilmektedir. Avustralya'da okul öncesi eğitimden yüksek eğitime kadar olan tüm eğitim programlarına ilişkin ayrıntılı bilgi Avustralya Eğitim Bakanlığı'nın <https://www.education.gov.au/> adresinden erişilen internet sitesinden temin edilebilir.

Avustralya okul sistemi, devlet okulları ve özel okullardan oluşmaktadır. Pek çok özel okul, dini veya etnik gruplarla işbirliği içinde kurulmaktadır. Avustralya'da bulunan okul sayısı son 10 yılda azalış göstererek, 2000 yılında 9.600 olan okul sayısı 2015 yılında 9.404 olmuştur. Bu okulların 6.639'u kamu, 1.028'i bağımsız ve 1.737'si Katolik okuldur. 2014 yılında 3.694.101 olarak açıklanan toplam öğrenci sayısı ise, yıllık % 1,5 artış oranı ile 2015 yılında 3.750.973'e yükselmiştir. Bu öğrencilerin % 65,2'si devlet okullarına devam etmektedir. (ABS, 4221.0 Schools Australia 2015, April 2016)

Devlet okulları doğrudan eyalet veya bölge hükümetlerinin ilgili bakanlıklarına bağlı iken, özel okullar yine eyalet veya bölge yönetimleri tarafından belirlenmiş olan kurallara uygun olarak yönetilmektedir. Eğitim sistemi, küçük farklılıklar dışında bütün Avustralya'da genel itibariyle aynıdır. Örneğin Batı Avustralya, Güney Avustralya, Queensland ve Northern Territory bölgelerinde, yedi yıllık ilköğretimin ardından beş yıllık ortaöğrenim gelmektedir. New South Wales, Victoria, Australian Capital Territory ve Tasmania'da ise öğrenciler altı yıllık ilköğretimin ardından altı yıllık orta öğrenimi tamamlamaktadırlar. Her iki sistemde de öğrenciler, ortaöğrenimlerini tamamladıktan sonra mesleki eğitime veya üniversiteye devam etme hakkına sahip olmaktadır. Avustralya'da yüksek eğitim (HED), Meslek Eğitimi (VET Vocational Education and Training), İngilizce (ELICOS) eğitimi için okullara kayıt yaptıran toplam yabancı öğrenci sayısı 2014 yılında 351.196 olarak gerçekleşirken, 2015 yılında ise % 7,6'lık artış ile 377.973 olarak gerçekleşmiştir (DET, End of Year Summary of International Student, December 2015).

3.6. Sağlık

Avustralya sağlık sistemi hizmet verenler, finansman kaynaklarını sağlayanlar, düzenleyici otoriteler ve destek mekanizmalarını geliştirenlerin dâhil olduğu oldukça karmaşık bir yapıyı oluşturmaktadır. Sağlık sisteminde yetki ve sorumluluk açısından Federal Sağlık Bakanlığı (www.health.gov.au), eyalet ve bölgeler sağlık bakanlıkları ve Medicare Avustralya (www.humanservices.gov.au) kurum ve kuruluşları yer almaktadır.

Avustralya'da genel itibariyle nüfusun ihtiyaç duyduğu sağlık hizmetlerinin gelişmiş olduğu ve önümüzdeki çeyrek yüzyılda da geliştirilmesinin planlandığı, ortalama yaşam süresinin hali hazırda kadınlarda 84,4 yıl, erkeklerde 80,3 yıl ile dünya ortalamasının üzerinde olduğu, çoğu Avustralyalının yaşam kalitesinden memnun olduğu kaydedilmektedir. Ancak aborjin ve bazı adalı grupların özellikle daha kötü sağlık koşullarına, daha kötü ücret, yaşam koşullarına sahip olmasından dolayı ortalama yaşam beklentisinin diğer Avustralyalılar göre 12 yıl daha kısa olduğu belirtilmektedir. Avustralya sağlık sistemi hem etkinlik hem de yeterlilik açısından dünya standartlarında kabul edilmektedir. Avustralya Hükümetinin Yeni Zelanda, İngiltere, İrlanda Cumhuriyeti, İsveç, Hollanda, Finlandiya, İtalya, Belçika, Malta, Slovenya ve Norveç ile ikili Sağlık Anlaşmaları bulunmaktadır.

Avustralya Federal Hükümeti ulusal politikaları oluşturmak ve maddi kaynak sağlamaktan sorumludur. Eyalet, bölge ve yerel hükümetler kamu sağlık hizmetlerinin sunulması ve yürütülmesinin yanı sıra sağlık hizmeti sağlayan çoğu kuruluşla iletişimin sağlanmasından sorumludur. Aile doktorları, uzman doktorlar veya hastanelerin acil servislerinde görev yapan doktorlarca sevk edilen tüm hastalar, devlet hastanelerinden yararlanabilmektedir. Her türlü hastalığın tedavi olanağı bulunan ve önemli ameliyatların gerçekleştirildiği büyük devlet hastaneleri eyaletlerin başşehirlerinde bulunmaktadır. Diğer bölgelerde ve kırsal kesimlerde ise daha sınırlı olanaklara sahip devlet hastaneleri yer almaktadır. Buna ek olarak, belirli alanlarda özelleşmiş ve hizmet sunduğu alana bağlı olarak ilave sağlık donanımlarına sahip devlet hastaneleri de bulunmaktadır.

Özel hastaneler, hastalarına doktorlarını seçme olanağı sunmaktadır. Hastaneye sevk edilen hastalar, gidebilecekleri özel hastaneler ile ilgili de bilgilendirilmektedir. Özel hastaneler çalışma izinlerini hükümetten alırlar ve hükümet tarafından denetlenirler.

Halk sağlığı merkezleri topluma sağlık destek hizmetleri sunar ve yerel hükümetlerce yönetilirler. Verdikleri hizmetler arasında bebek ve çocuklar için sağlık taraması, aşılama, sağlık eğitimi ve danışmanlığı yer almaktadır. Kadın sağlığını geliştirmek amacı ile kadın sağlığı programları geliştirilmiştir. Programlar ile ilgili detaylı bilgi Halk Sağlığı Merkezleri tarafından sağlanmaktadır.

Yaşlı bakımı hizmetleri yaşlılara bağımsız bir şekilde kendi evlerinde daha uzun süre yaşayabilme olanağı sunmaktadır. Kendi bakımını tek başına yürütebilecek durumda olmayan yaşlılara yönelik ev bakımı hizmetleri de sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, Avustralya'nın genel sağlık fonu programları Medicare Australia kapsamında uygulanmaktadır. Medicare Australia bir Avustralya kamu kuruluşudur. Medicare Australia, Avustralya Federal Hükümeti'nin sağlık hedeflerine ulaşmak için Sağlık Bakanlığı ile işbirliği içinde çalışmaktadır. Genel sağlık programları aşağıdaki hizmetleri kapsamaktadır:

- Medicare Avustralya'nın Genel Sağlık Sigortası Programı
- İlaç Yardımı Programı (Pharmaceutical Benefits Scheme)
- Avustralya Hükümetinin Özel Sağlık Sigortası İndirimi
- Avustralya Çocukluk Dönemi Aşı Kütüğü
- Avustralya Organ Bağışı Kütüğü
- Özel Destek Programları (Terörist saldırılar ve doğal afetlerden mağdur olan Avustralya vatandaşlarına yönelik yardım programları)

- Diğer Avustralya Kamu Kuruluşlarıyla İşbirliği İçinde Çalışan Aile Destek Ofisi (Family Assistance Office)
- Gazi İşleri Bakanlığı (Department of Veterans' Affairs), Gazilere Yönelik İlaç Yardım Programı (Repatriation Pharmaceutical Benefits Scheme), İşitme Hizmetleri Ofisi (Office of Hearing Services) ve Batı Avustralya Sağlık Bakanlığı'na yönelik sigorta işlemleri ve ödemeleri

3.7. Sosyal Güvenlik

Avustralya'da, sosyal güvenlik sistemi, emeklilik (superannuation) dışında primsiz olup, bütün yardımlar devletçe karşılanmaktadır. Sağlık hizmetleri devlet (Medicare) tarafından karşılanmaktadır.

Sosyal güvenlik, Federal Hükümetin sorumluluğunda olup, Beşeri Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Bakanlık sosyal güvenlik hizmetini eyaletlerde "Centrelink" (Sosyal Güvenlik Kurumu) aracılığıyla yürütmektedir. Centrelink, kişilere bir merkezden sosyal güvenlik ödemeleri hakkında bilgi ve yardım sağlayan ve iş bulmalarına yardımcı olan bir devlet kuruluşudur. Avustralya sosyal güvenlik sisteminin dört temel özelliği bulunmaktadır:

- i. Sosyal güvenlik yardım ve hizmetleri, ülkede daimi ikamet hakkı olan herkesi kapsamaktadır. Yardım için ilgili kişiden işverenden prim alınmamakta, masraflar genel bütçeden karşılanmaktadır.
- ii. Sosyal güvenlik aylık ve ödeneklerinin miktarı, ilgilinin Avustralya'da veya Avustralya dışında başka bir ülke veya ülkelerden elde ettiği gelirlerin miktarı ve/veya sahip olduğu malvarlıklarının değeri dikkate alınarak tespit edilmektedir. Bu tür gelir ve malvarlıklarının belirli bir düzeyi aşması halinde aylık ve ödemelerin miktarı azaltılmakta ve belli bir üst sınırı aşması halinde ise tamamen kesilmektedir.
- iii. Bazı sosyal güvenlik ödenekleri için öngörülen sürelerin hesaplanmasında, ilgilinin Avustralya'da ikamet ettiği süre göz önüne alınmaktadır.
- iv. Sosyal Güvenlik Yasasında öngörülen sosyal güvenlik yardım ve hizmetleri; Yaşlılık aylığı, Maluliyet Destek Aylığı, Dul Aylığı, Hastalık Ödeneği, Aile Yardımı, Analık Ödeneği başta olmak üzere çok çeşitli ödeneklerden oluşmaktadır.

Sosyal güvenliğin bir başka boyutu da, emeklilik (superannuation) konusudur. Bir iş sahibi olup, yanında eleman çalıştıran herkesin emeklilik ile ilgili yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu kapsamda işveren ve çalışan kişi tanımları yapılmış, ödenmesi gereken prim miktarı belirlenmiştir. Buna göre, belirli bazı istisnaların dışında, işverenin ödemesi gereken prim miktarı hesaplanmakta ve bunun ödenmemesinin ciddi cezai yaptırımları bulunmaktadır. 2014-2015 malı yılına kadar ücretin minimum % 9,25'i düzeyinde olan oran, 2015-2016 mali yılında geçerli olmak üzere % 9,5 seviyesine yükseltilmiş olup, bu kesintinin işveren tarafından yatırılması gerekmektedir.

Avustralya vatandaşı olmamakla birlikte, Avustralya'da devamlı ikamet izni bulunanlar için de bu ödemenin yapılması gerekmektedir. Bu konuda ayrıntılı bilgi

Avustralya Vergi İdaresi'nin <https://www.ato.gov.au/Individuals/Super/> adresinden erişilen internet sitesinin ilgili sayfasında bulunmaktadır. Öte yandan çalışanların hastalık, kaza gibi durumlarla karşılaşmaları halinde mağduriyetlerini önlemek amacı ile "WorkCover" olarak nitelendirilen ve eyalet hükümetlerince yürütülen bir sistem bulunmaktadır. Avustralya Hükümeti tarafından getirilen ve 1 Eylül 2015 tarihinde yürürlüğe giren yeni bir düzenleme ile WorkCover sistemi altında yürütülen faaliyetler üç ayrı kuruma dağıtılmış bulunmaktadır. NSW eyaleti bazında; işçi tazminatlarına ilişkin düzenlemelerden State Insurance Regulatory Authority (SIRA, Eyalet Sigorta Düzenleyici Kurulu), işçi sağlığı ve çalışma güvenliğine ilişkin hususlardan SafeWork NSW ve işçi tazminatı sigortası ile ilgili olarak da Insurance and Care NSW isimli kurumlar yetkili kılınmıştır. Yeni düzenlemenin detayları ve ödenmesi gereken primlere ilişkin ayrıntılı bilgiler NSW eyalet hükümetinin <http://www.workcover.nsw.gov.au> adresinden erişilen internet sitesinden temin edilebilir.

4. GENEL EKONOMİK DURUMU

4.1.Genel Ekonomik Yapısı ve Gelişmeler

Avustralya ekonomisi 2015 yılında, özellikle madencilik sektörü yatırımlarının daralmasının da etkisi ile % 2,5 oranında büyüme göstermiştir. Küresel ekonominin kırılganlığı dikkate alındığında, ülkede uygulanan düşük faiz politikası ve Avustralya dolarının son dönemdeki değer kaybının ekonomik büyümeyi bir ölçüde desteklemeye devam edeceği ve 2016-2020 döneminde büyüme oranının % 2,5 - 2,8 aralığında seyredeceği beklenmektedir. 2015 yılında hem işsizlik oranı hem de enflasyon oranı bir önceki yıl ile aynı seviyede gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı % 6,1, enflasyon oranı ise Merkez Bankası hedef aralığı içinde yer alan % 1,7 düzeyindedir. Petrol fiyatlarının düşük seyretmesi ve Avustralya dolarının Amerikan doları karşısında yaşadığı değer kaybının enflasyonun düşük seyretmesinde etkili olduğu belirtilmekle birlikte, orta vadede enflasyon oranının % 2'nin üzerine çıkacağı beklenmektedir.

Ancak, madencilik sektörü dışındaki ekonomik faaliyetlerde nispi iyileşmeye rağmen, Avustralya ekonomisinin çeşitli zorluklarla karşı karşıya olduğu belirtilmektedir. Tarihsel olarak en düşük faiz oranları ile desteklenen yatırımların sektörler arasında yeniden dağılımı sürecine eşlik eden düşük kur ve küresel büyümenin yavaş bir hızda seyretmesi nedeniyle ekonomik büyümenin hızlanmasının zaman alacağı öngörülmektedir. Avustralya Merkez Bankası, Mayıs 2016 tarihinde politika faiz oranını 0,25 puan düşürerek tarihin en düşük seviyesi olan % 1,75 seviyesine çekmiştir. Bu kararın arkasında Avustralya ekonomisinin 2016 yılı ilk çeyreğinde yaşadığı deflasyonun önemli etkisi olduğu belirtilmektedir.

Avustralya İstatistik Bürosu tarafından mevcut konut stoklarının değerinin 2015-2016 aralığında % 6,8 düzeyinde bir artış ile 5,93 trilyon Avustralya dolarına ulaştığı açıklanmıştır. Ayrıca, Avustralya'da 9,7 milyon adet ikamet amaçlı konutların ortalama değerinin, 2013 yılı sonunda 539.400 Avustralya doları iken 2016 yılı ilk çeyreğinde 613.900 Avustralya doları'na yükseldiği kaydedilmektedir. Avustralya emlak piyasasında yaklaşık son iki yıldır, özellikle büyük şehirlerde yaşanan emlak fiyatlarındaki bu artış eğiliminin sürmesinde, Çin'den gelen yabancı yatırımcı talebinin oldukça etkili olduğu belirtilmektedir. Konut cirosu ve fiyatlarının artmaya devam etmesi konut yatırımlarını güçlü bir şekilde teşvik etmekte ise de bankacılık sektöründe yaşanan konut kredilerinin artış hızının, finansal sistemde bir kırılganlığı beraberinde getirebileceği yönünde endişe ve riskler piyasalarda dile getirilmektedir. Vergi oranlarının tarihsel olarak en düşük seviyelerde seyrediyor olması ve

ekonomide hâkim olan güven ortamının devam etmesi nedeni ile Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan benzer bir kriz beklentisi bulunmamakla birlikte 2016 yılının ikinci yarısında uygulamaya konulan yabancı yatırımcılar için ilave emlak vergilerinin konut fiyatlarında bir gerilemeye neden olabileceği değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, mevcut ihracat pazarlarının korunması ve yeni pazarların yaratılması konusunda hükümetin dikkatli ve akılcı politikalar izlemesi ekonomik büyüme istikrarını sağlamaktadır. Avustralya ayrıca, uluslararası platformda Çin, Hindistan, Brezilya gibi ekonomilerle mevcut ilişkilerin geliştirilmesi ve derinleşmesini teminen ilgililerle yoğun temaslarda bulunmakta olup, liberal bir dış ticaret politikası izlemektedir. Japonya, Güney Kore ve Çin ile yakın tarihlere imzalanarak yürürlüğe giren serbest ticaret anlaşmaları bu yaklaşımın somut bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Benzer şekilde, Avustralya da dahil olmak üzere 12 ülke tarafından imzalanan Trans-Pasifik Ortaklık Anlaşması'nın da yakın bir zamanda yürürlüğe girmesi beklenmekte olup, bu anlaşmanın da Avustralya dış ticareti etkisinin olumlu olacağı beklentisi hakimdir.

Avustralya'nın çok taraflı ve ikili dış ticaret politikaların geliştirilmesinde temel yaklaşımı, ülkenin karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu alanlara odaklanmaktır. Avustralya'nın geleceği, yüksek beceri, yüksek ücretli ülke olarak öngörülmektedir. Avustralya'nın Asya ve Afrika'nın düşük ücretli ülkeleri ile rekabet içinde olmadığı, düşük ücretli düşük değerli mal ve hizmet üreten ülkelerin ihracat ve ithalatına karşı bir yarış içinde olunmadığı kaydedilmektedir. Avustralya'nın nitelsiz işgücü için asgari saat ücreti 2016-2017 mali yılı için 17,70 Avustralya doları olarak açıklanmıştır. Ucuz mal üreten deniz aşırı ülkelerde ise asgari ücretin yaklaşık saatte 80 sent olduğu dikkate alındığında, düşük-beceri, emek-yoğun sektörlerde Avustralya'nın rekabetçi üstünlüğe sahip olması mümkün değildir. Avustralya, yenilikçi ve girişimci bir yönetim anlayışı ile maden, mineral, enerji ve tarımsal kaynakları ve ileri teknoloji modern ekipmanları kullanan yüksek verimlilik sağlayan sektörlerde rekabetçi olabilmeyi hedeflemektedir.

Avustralya'nın Aralık 2014 tarihi itibarıyla 887,4 milyar Avustralya doları düzeyinde olan net uluslararası yatırım pozisyonu Aralık 2015 tarihinde 960,8 milyar Avustralya doları düzeyine yükselmiş olup, 2016 yılı birinci çeyrek sonu rakamı ise 1.012,1 milyar Avustralya doları olarak açıklanmıştır (ABS, 5302.0 - Balance of Payments and International Investment Position, March 2106). Avustralya ekonomisi Standard & Poor, Moody ve Fitch gibi üç uluslararası derecelendirme kuruluşları tarafından da AAA olarak derecelendirilmektedir. Bu nedenle, uzun vadeli yabancı yatırım için ve kısa vadeli uluslararası sermaye akımları için tercih edilen bir ülke olarak değerlendirilmektedir. Ancak, Avustralya ekonomisinde kırılabilirlik yaratabilecek risk faktörleri de söz konusudur. Piyasalarda, Avustralya ekonomisinin Çin ekonomisindeki büyümeye aşırı bağımlı olması, bankacılık sektörünün yabancı konut kredi fonlarına bağımlı olması ve madencilik dışı sektörlerde büyümenin sürdürülebilir kılınabilmesine yönelik endişeler dile getirilmektedir.

Uzmanlar tarafından yüksek hammadde fiyatlarıyla birlikte özellikle Çin'in son yıllardaki yüksek büyüme düzeyine bağlı hammadde talebine bağlı olarak ağırlıklı hammadde ihracatına dayalı yüksek büyüme performansı yakalayan Avustralya ekonomisinin, uluslararası piyasalarda yaşanan olumsuz gelişmeler sonucunda benzer bir eğilimi gelecekte sürdüremeyeceğine dikkat çekilmektedir. Dolayısıyla, madencilik sektörüne yapılan sermaye yatırımlarının son dönemde önemli ölçüde gerilemesi nedeniyle istikrarlı bir büyüme için madencilik dışı

sektörlere doğru ağırlık kazanacak bir büyüme stratejisinin zorunlu olduğu vurgulanmakta olup, Avustralya hükümeti bu amaca yönelik çeşitli stratejileri hayata geçirmiş bulunmaktadır. Ayrıca, Avustralya'nın kentsel ulaşım altyapısının, özellikle Sidney başta olmak üzere eyalet başkentlerinde yetersiz kalmaya başlaması, kentsel altyapısının geliştirilmesi yönünde stratejilerin hayata geçirilmesini gerekli kılmıştır. Bu amaçla, federal ve eyalet hükümetleri işbirliği ile önemli altyapı projeleri hayata geçirilmiş bulunmaktadır. Bu çerçevede gerçekleştirilen en önemli altyapı projesi, Batı Sidney bölgesinde yeni bir uluslararası havaalanı inşaatını da içeren 3,6 milyar Avustralya doları bütçeli kentsel dönüşüm projesidir. Ayrıca, ulusal internet altyapısını geliştirmek üzere, Ulusal Broadband Network kuruluşu tarafından Avustralyalı hanehalkı ve işletmelerin önemli bölümüne hizmet verecek süper hızlı fiber optik kablo hizmeti sağlanması çalışmaları devam etmektedir. Temmuz 2016 itibarıyla ulusal ağ hizmetinden yararlanmaya başlayan toplam işletme sayısı yıllık % 100'ün üzerinde bir artış oranı ile 2.642.779 adete ulaşmıştır (National Broadband Network Co, 2016).

Öte yandan, işgücüne katılımı ve verimliliği artırmak için vergi reformu çalışmaları sürdürülmektedir. Bu kapsamda, şirketler vergi oranı azaltılması, kâr-merkezli madencilik vergisi getirilmesi, küçük işletmelere vergi indirimini sağlayan ve kişisel gelir vergisi beyannamelerinin basitleştirilmesi gibi geniş kapsamlı vergi reformu ile piyasalar canlandırılmaya çalışılmaktadır. 2016-2017 mali yılı bütçesi çerçevesinde uygulamaya konulan vergi reformu kapsamında halihazırda küçük ve orta boy işletmeler için % 28,5, büyük işletmeler için % 30 oranında olan kurumlar vergisinin kademeli olarak on yıl içerisinde tüm firmalar için % 25 oranına düşürüleceği açıklanmıştır. Vergi oranındaki indirimlerin önemli kısmı 2020 yılından sonra gerçekleşecek olup, Temmuz 2016 tarihinde yapılan federal genel seçimlerden zayıflayarak çıkan iktidar partisinin açıklanan reform paketini revize edebileceği yönünde beklentiler de uzmanlarca dile getirilmektedir.

Tablo 6 Temel Ekonomik Göstergeler

	2011	2012	2013	2014	2015
GSYH (Cari Fiyatlarla) Milyar US\$	1.504,0	1.559,4	1.505,7	1.444,0	1.240,8
GSYH (PPP) Milyar Int'l US\$	962,3	1.015,4	1.053,2	1.099,8	1.136,9
Kişi başına GSYH US\$	66.786	68.035	64.660	61.147	51.642
Kişi başına GSYH (PPP) US\$	42.732	44.298	45.212	46.550	47.318
GSYH Reel Büyüme Oranı %	2,6	3,6	2,0	2,6	2,5
Cari İşlemler Dengesi Milyon US\$	-44.187	-66.178	-51.554	-44.136	-49.906
Cari İşlemler Dengesi GSYH'ya oranı %	-2,9	-4,2	-3,4	-3,1	-4,0
İşsizlik Oranı %	5,1	5,2	5,7	6,1	6,1
Enflasyon Oranı %	3,0	2,2	2,7	1,7	1,7

Kaynak: DFAT, Australia Economic Fact Sheet, June 2016

2014 yılında Avustralya dolarının yıl ortalaması 1 ABD doları karşılığı 0,9361 Avustralya doları düzeyinde gerçekleşmiştir. 2015 yılında Avustralya dolarının

yaşadığı önemli değer kaybı neticesinde yıl ortalaması 0,7855 ABD doları düzeyine gerilemiştir (ATO, Foreign Exchange Rates, 2016).

Yukarıdaki tabloda sunulan Avustralya ekonomisinin temel ekonomik göstergeleri incelendiğinde, 2015 yılında % 2,5 yıllık büyüme oranı, % 6,1 işsizlik oranı ve % 1,7 enflasyon oranı gerçekleştiği görülmektedir. Avustralya'nın, cari fiyatlarla, 2014 yılında 1.444,0 milyar ABD doları olan gayrisafi yurtiçi hâsılası, 2015 yılında 1.240,8 milyar ABD dolarına gerilemiş bulunmaktadır. Ayrıca, kişi başına düşen gayrisafi yurtiçi hâsıla tutarı 2014 yılında 61.147 ABD doları iken, 2015 yılında önemli bir düşüşle 51.642 ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir.

4.2.Sektörler

Avustralya'nın temel sektörel yapısı ve yıllar itibariyle gelişimi Tablo 7'de gösterilmektedir. Bahse konu tablonun incelenmesinden de görüleceği üzere, 2015 yılı verilerine göre, GSYH bileşenlerinde imalat sanayinin payı % 6,03, tarım, orman ve balıkçılık % 2,19, madencilik % 8,67, elektrik gaz ve su % 2,70, inşaat % 7,75 ve hizmetler % 72,66 oranında yer almaktadır. Söz konusu verilerin incelenmesinden, Avustralya'da sektörlerin gayrisafi yurtiçi hâsılda payı, bir önceki yılın değerleri ile karşılaştırıldığında, ülke ekonomisi için hayati sektörlerin başında gelen madencilik sektöründe 2014 yılında yaşanan daralmayı takiben 2015 yılında sektörün tekrar % 4,2 oranında büyüdüğü görülmektedir. Tarım, inşaat ve hizmetler sektöründe de büyüme eğilimi göze çarparken imalat sektöründe daralma eğiliminin 2015 yılında da devam ettiği görülmektedir.

Tablo 7 Sektörlerin GSYH İçindeki Payı

Sektörlerin GSYH içindeki % Dağılımı		2011	2012	2013	2014	2015
Tarım, Orman ve Balıkçılık		2,31	2,17	2,22	2,27	2,19
Madencilik		8,78	9,41	10,02	8,61	8,67
İmalat		7,22	6,90	6,65	6,25	6,03
Elektrik, Gaz ve Su		2,62	2,53	2,39	2,68	2,70
İnşaat		7,50	7,73	7,52	7,91	7,75
Hizmetler		71,62	71,25	71,20	72,28	72,66
	Toptan Ticaret	4,13	4,23	4,13	3,92	4,05
	Perakende Ticaret	4,51	4,49	4,47	4,50	4,45
	Konaklama ve Gıda Hiz.	2,38	2,31	2,22	2,36	2,37
	Nakliye, Posta ve Depolama	9,56	9,61	9,51	4,58	4,56
	İletişim, Medya ve Telekomünikasyon	2,91	2,76	2,67	2,86	2,98
	Finans ve Sigortacılık	7,93	7,90	8,09	8,50	8,79
	Mülk ve Kiralama	2,49	2,54	2,57	2,78	2,86
	Bilimsel ve Teknik Hiz.	6,47	6,59	6,48	6,12	5,84
	İdari Hizmetler	2,92	2,91	2,93	2,79	2,60
	Kamu İdaresi ve Güvenlik	5,28	5,15	5,24	5,31	5,39
	Eğitim ve Öğretim	4,54	4,47	4,45	4,61	4,66
	Sağlık ve Toplum	6,16	6,19	6,42	6,51	6,50
	Sanat ve Eğlence	0,82	0,78	0,80	0,79	0,79
	Diğer Hizmetler	16,32	16,15	15,97	16,65	16,82

Kaynak: ABS, 5206.0 - Australian National Accounts: National Income, Expenditure and Product, March 2016

Tablo 8 Sektörlerin GSYH İçinde Değer Olarak Payı**(Milyon Avustralya Doları)**

Sektörler	2011	2012	2013	2014	2015	% Değ.
Tarım, orman ve balıkçılık	33.623	32.817	34.219	35.719	35.973	0,7
Madencilik	127.862	141.918	154.828	136.497	142.171	4,2
İmalat	105.180	104.189	102.725	100.888	99.118	-1,8
Elektrik, gaz, su ve su hizmetleri	38.092	38.154	36.926	43.369	44.400	2,4
İnşaat	109.237	116.648	116.158	126.579	127.597	0,8
Toptan ticaret	60.115	63.753	63.770	64.693	66.558	2,9
Perakende ticaret	65.675	67.727	69.004	70.779	73.196	3,4
Konaklama ve gıda hizmetleri	34.686	34.868	34.325	37.619	39.019	3,7
Nakliye, posta ve depolama	69.617	72.507	73.428	73.798	74.941	1,5
İletişim hizmetleri	42.319	41.589	41.196	44.643	49.049	9,9
Finans ve sigortacılık	115.443	119.223	125.013	136.720	144.515	5,7
Mülk ve kiralama hizmetleri	36.323	38.388	39.731	44.263	47.256	6,8
Bilimsel ve teknik hizmetler	94.164	99.405	100.079	96.853	96.065	-0,8
İdari hizmetler	42.467	43.878	45.291	43.092	42.714	-0,9
Kamu idaresi ve güvenlik	76.912	77.643	80.975	83.919	88.634	5,6
Eğitim ve öğretim	66.071	67.380	68.691	74.656	76.529	2,5
Sağlık ve toplum hizmetleri	89.636	93.436	99.094	102.759	106.847	4,0
Sanat ve eğlence hizmetleri	11.954	11.819	12.392	12.603	12.948	2,7
Diğer hizmetler	27.193	27.135	26.964	29.004	29.905	3,1
Konut malikliği	119.336	121.539	124.717	138.408	141.717	2,4
Vergiler (eksi) yardımlar	92.721	94.053	94.713	105.999	104.753	-1,2
Gayrisafi Yurt İçi Hâsıla	1.456.255	1.508.893	1.544.574	1.604.109	1.643.955	2,5

Kaynak: ABS, 5206.0 - Australian National Accounts: National Income, Expenditure and Product, March 2016

4.2.1. Tarım ve Hayvancılık

Avustralya'da tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü; GSYH'nın % 2,2'lik bir paya sahip olmakta, iç talebin büyük bir bölümünü karşılamakta ve ülke ihracatına önemli oranda katkı sağlamaktadır. Avustralya ihracatının iki temel dayanağından birini madencilik, diğerini ise tarım ve hayvancılık sektörü oluşturmaktadır. Belli başlı tarımsal ihraç ürünlerini; buğday, arpa, şeker, pirinç, et, yün, pamuk oluşturmaktadır. Ayrıca süt ürünleri, meyve, çiçek Avustralya'nın diğer önemli tarımsal ihraç kalemleridir. Diğer taraftan, 2013-2014 mali yılı döneminde 41,1 milyar Avustralya doları tutarında olan toplam tarım ve hayvancılık ihracat değeri, 2014-2015 mali yılında % 6,1 oranında artarak 43,6 milyar Avustralya dolarına ulaşmıştır. Bu rakamın, 21,7 milyar dolarının tarım ürünlerinden, 21,9 milyar dolarının ise hayvancılık ihracatından gerçekleştirildiği açıklanmıştır (ABARES, 2015).

Dünya Ticaret Örgütü tarafından 2015 yılında gerçekleştirilen Avustralya Ticaret Politikası Değerlendirmesi (TPR), tarifelerin hala Avustralya'nın en önemli dış ticaret politikası enstrümanı olduğunu, ancak toplam vergi gelirleri içinde önemli bir gelir kalemi teşkil etmediğini ortaya koymaktadır. Avustralya'nın ortalama tarife koruma düzeyine ilişkin olarak, 2010 yılındaki % 3,1 oranının 2014 yılında % 3 oranına gerilediğini belirtilirken, MFN tarife koruması uygulanan ürünlerin % 96'sı için oranın % 0 ila % 5 aralığında olduğu saptanmıştır. Bazı hassas ürünlere (örneğin belirli peynir türlerinde, bazı sebzeler, bazı sıvı ve katı yağlar) tarife koruması ve kota

devam etmektedir. Ayrıca, Avustralya'nın uygun düzeyde orantılı ve bilimsel bazı ithalat-risk değerlendirilmesine (maliyet-fayda analizi) dayalı sıkı karantina ve kontrol rejimi sektörde belirli koruma düzeyi sağlamaktadır. Bazı malların üretimi ve/veya ihracatına (örneğin belirli süt, tahıl, bahçecilik, hayvancılık ve şarap / üzüm) ağırlıklı olarak AR-GE desteklerinin sağlandığı kaydedilmektedir.

Avustralya'nın tarım sektöründe ihraç kalemlerine bakıldığında, 2014-2015 mali yılında 5,5 milyar Avustralya doları ile buğday, 2,1 milyar ile arpa ve 1,4 milyar Avustralya doları değeri ile kanolanın başlıca tarım ürünleri olarak öne çıktığı, hayvancılık sektöründe ise 8,9 milyar Avustralya doları ihracat değeri ile büyükbaş hayvan etini, 3,2 milyar Avustralya doları ile yün ve 2,8 milyar Avustralya doları ile süt ürünlerinin takip ettiği görülmektedir (ABARES, 2015).

Avustralya'da buğday, şeker, pirinç ve tahıl ihracatının büyük bir bölümünü gerçekleştiren ürün birlikleri ve şirketler aşağıda listelenmiştir:

- **Sugar Australia Pty.Ltd.** <http://www.sugaraustralia.com.au>
- **The Ricegrowers' Association of Australia Inc.** <http://rga.org.au>
- **Australian Wheat Board** <http://www.awb.com.au/>
- **GrainCorp** <http://www.graincorp.com.au>
- **Grain Growers Limited** <http://www.graingrowers.com.au>
- **Australian Grain Growers Co-op** <http://www.aggcoop.com.au>
- **The National Farmers' Federation (NFF)** <http://www.nff.org.au/>

Diğer yandan, artan iç ve dış taleple orantılı olarak Avustralya'da organik tarım pazarı artan bir şekilde büyümektedir. 2015 yılı verilerine göre, organik tarım ürünleri piyasasında 2700'ün üzerinde firma yer almakta ve toplam hasıla 2014 yılına göre % 20 oranında artarak 733,8 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Organik tarım piyasasının 2010-15 yılları arasında % 13,9 düzeyinde bir trend büyüme hızına sahip olduğu ve sektörel büyümenin önümüzdeki beş yılda ortalama % 6,1 yıllık büyüme hızı ile devam edeceği beklenmektedir (IBISWORLD, Organic Farming in Australia, December 2015).

Aşağıdaki tablolarda; başlıca tarım ürünlerinin üretim düzeyi, cari fiyatlarla üretim değerleri ve ihracat değerleri yıllar itibarıyla sunulmaktadır.

Tablo 9 Başlıca Tarım Ürünlerinin Üretimi

	Br.	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16 ¹
Tahıllar						
Arpa	kt	8.221	7.472	9.174	8.646	8.593
Mısır	kt	451	506	390	495	439
Süperge Darısı	Kt	2.239	2.229	1.282	2.209	2.037
Yulaf	kt	1.262	1.121	1.255	1.198	1.308
Pirinç	kt	919	1.161	819	690	250
Triticale	kt	285	171	126	143	195
Buğday	kt	29.905	22.855	25.303	23.743	24.193
Yağlık tohumlar						
Kanola	kt	3.427	4.142	3.832	3.540	2.944
Pamuk Çekirdeği	kt	1.732	1.439	1.252	746	819
Soya Fasulyesi	kt	52	70	32	37	40
Ayçiçeği Çekirdeği	kt	28	38	18	30	25

¹ ABARES tahmin değerleri

	Br.	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16 ¹
Diğer Yağlı Çekirdekler	kt	39	42	25	21	24
Bakliyatlar						
Nohut	kt	673	813	629	555	1.013
Bezelye	kt	342	320	342	290	205
Acıbakla	kt	982	459	626	549	607
Toplam hububat	kt	51.164	43.439	45.724	43.459	43.348
Sanayi Mahsulleri						
Pamuk İpliği	kt	1.225	1.017	885	528	579
Şeker Kamışı (kesim)	kt	27.943	30.001	30.521	32.360	33.101
Şeker	kt	3.683	4.248	4.364	4.572	4.800
Şaraplık Üzüm	kt	1.582	1.642	1.438	1.607	1.626
Tarla ve Bahçe Bitkileri						
Meyveler						
Elma	kt	289	289	267	295	300
Muz	kt	286	330	254	252	350
Portakal	kt	390	401	350	338	421
Sebzeler						
Havuç	kt	319	272	243	261	304
Soğan	kt	347	302	256	315	321
Patates	kt	1.288	1.273	1.171	1.155	1.192
Domates	kt	372	456	326	389	392
Canlı Hayvan Kesimi						
Büyükbaş ve buzağı	`000	7.873	8.457	9.473	10.103	8.863
Koyun	`000	5.175	8.192	10.066	9.022	7.850
Kuzu	`000	18.879	21.122	21.899	22.867	23.091
Domuz	`000	4.733	4.745	4.778	4.924	4.983
Üretilen Et						
Sığır eti ve dana eti	kt	2.115	2.245	2.464	2.662	2.358
Kuzu	kt	419	457	474	507	512
Koyun eti	kt	120	183	228	214	187
Domuz eti	kt	351	356	360	371	375
Tavuk eti	kt	1.030	1.046	1.084	1.116	1.143
Toplam	Kt	4.034	4.287	4.610	4.869	4.575
Canlı Hayvan Ürünleri						
Yün	kt	404	427	420	427	401
Süt	ML	9.574	9.317	9.372	9.732	9.630
Tereyağı	kt	120	118	116	119	121
Peynir	kt	347	338	311	344	352
Peynir Özütü - Kazein	kt	5	5	4	0	0
Kaymaksız süt tozu	kt	230	224	211	242	255
Süt tozu	kt	140	109	126	97	90
Yayıkalıtı süt tozu	kt	11	11	11	12	11
Ormancılık						
Sert Kereste	000m ³	9.548	9.029	10.889	12.356	12.476
Yumuşak Kereste	000m ³	13.949	13.531	14.367	14.999	15.074
Toplam	000m³	23.497	22.580	25.266	27.355	27.549
Balıkçılık						
Tonbalığı	kt	10,1	10,6	10,7	12,4	13,5
Alabalıklar	kt	44,2	43,0	41,8	48,4	52,8
Diğer balıklar	kt	113,1	105,6	100,7	109,7	108,6
Karides	kt	22,5	21,1	24,9	24,9	25,3
Istakoz	kt	9,1	10,3	10,4	10,2	10,0
Abalon (deniz kulağı)	kt	5,1	5,0	4,8	4,6	4,8
Eskalop	kt	3,6	6,8	4,4	4,3	5,6
İstiridye	kt	12,6	12,4	11,4	12,6	10,7
Diğer yumuşakçalar	kt	7,9	7,9	5,9	7,4	7,3
Diğer kabuklular	kt	5,5	5,2	5,4	5,4	5,3

kt: kiloton (1.000 ton), ML:Megalitre (1.000.000 litre)

Kaynak: ABARES, Agricultural Commodities: June Quarter, 2016.

Tablo 10 Başlıca Tarımsal Ürünlerin Cari Fiyatlarla Üretim Değerleri
(Milyon Avustralya Doları)

	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16 ²
Tahıllar					
Arpa	1.723	2.063	2.453	2.417	2.346
Mısır	113	120	116	163	117
Süpürge Darısı	423	562	384	666	587
Yulaf	255	265	268	300	315
Pirinç	248	302	279	273	100
Triticale	50	43	32	37	45
Buğday	6.775	7.154	7.998	7.124	7.204
Diğer tahıllar	105	110	115	90	100
Yağlık Tohumlar					
Kanola	1.759	2.270	2.129	1.782	1.619
Soya Fasulyesi	27	33	17	22	22
Ayçiçeği Çekirdeği	16	22	12	23	16
Diğer yağlı çekirdekler	38	33	26	26	21
Bakliyatlar					
Nohut	308	320	222	315	706
Bezelye	101	130	143	120	90
Acıbakla	228	156	216	160	176
Diğer bakliyatlar	297	347	391	425	581
Toplam Hububat ve Yağlı Tohumlar	12.466	13.927	14.800	13.943	14.044
Sanayi Mahsulleri					
Pamuk İpliği ve Tohumu	2.954	2.174	2.002	1.200	1.308
Şeker Kamışı	1.128	1.118	1.226	1.304	1.451
Şaraplık Üzüm	725	858	672	765	780
Toplam Sanayi Mahsulleri	4.807	4.150	3.900	3.268	3.539
Tarla ve Bahçe Bitkileri					
Sofralık ve kuru üzüm	316	303	331	343	370
Meyve ve Yemiş (üzüm hariç)	3.050	3.662	3.187	3.512	3.690
Sebze	3.339	3.770	3.510	3.350	3.500
Bahçe bitkileri ve çiçekler	1.272	1.285	1.247	1.252	1.340
Diğer bahçe bitkileri	358	251	233	232	235
Toplam Tarla ve Bahçe Bitkileri	8.384	9.271	8.507	8.689	9.135
Diğer Mahsuller	973	1.245	1.490	1.538	1.225
TOPLAM TARIMSAL ÜRÜNLER	26.579	28.592	28.697	27.438	27.943
Canlı Hayvan Kesimi					
Sığır ve dana	7.134	7.136	7.495	10.188	12.730
Koyun	419	329	513	629	580
Kuzu	2.136	1.696	1.943	2.324	2.686
Domuz	934	934	1.081	1.156	1.346
Kümes hayvanları	2.078	2.214	2.344	2.610	2.732
Canlı Hayvan Ürünleri					
Yün	2.734	2.472	2.530	2.676	2.848
Süt	4.021	3.745	4.798	4.720	4.141
Yumurta	583	653	710	729	738
Bal ve balmumu	79	88	88	101	110
TOPLAM HAYVANSAL ÜRÜNLER	7.418	6.958	8.126	8.225	7.837
TOPLAM TARIM VE HAYVANCILIK	47.794	48.763	51.588	54.371	57.823

Kaynak: ABARES, Agricultural Commodities: June Quarter, 2016.

² ABARES tahmini değerleri

Tablo 11 Başlıca Tarım Ürünlerinin İhracat Değerleri**(Milyon Avustralya Doları)**

	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16 ³
TARIM	21.654	23.067	22.825	22.015	22.685
Hububat ve Yağlı Tohumlar	11.598	12.850	12.300	11.347	10.544
Endüstriyel Tarım Ürünleri	6.203	5.999	5.587	5.172	5.244
Toplam Tarla ve Bahçe Bitkileri	1.294	1.478	1.865	2.060	2.635
Diğer Mahsuller	2.560	2.740	3.072	3.436	4.262
HAYVANCILIK	14.735	14.956	18.337	21.909	21.407
Et ve Canlı Hayvan	7.030	7.344	9.859	13.090	12.675
Yün	3.123	2.869	2.877	3.154	3.390
Süt Ürünleri	2.295	2.232	2.725	2.473	2.247
Diğer Hayvancılık Ürünleri	2.287	2.512	2.876	3.192	3.094
TARIM VE HAYVANCILIK TOPLAMI	36.389	38.023	41.162	43.924	44.092

Kaynak: ABARES, Agricultural Commodities: June Quarter, 2016.

Hayvancılık sektörü, 2015-16 mali yılı rakamları ile Avustralya ekonomisine yıllık 21,4 milyar Avustralya doları ihracat katkısı ile önemli sektörlerin başında gelmektedir. Hayvancılık sektörü, çoğu kırsal kesimde olmak üzere yaklaşık 14.000 kişiye istihdam olanağı sağlaması açısından da Avustralya için önemli bir sektör konumundadır. Sanayinin gelişmesinde özellikle son yıllardaki verimlilik artışı ile sığır eti girişimcilerine sağlanan alan desteklerindeki artış ve ihraç pazarlarındaki olası risklerin azaltılmasının etkili olduğu kaydedilmektedir. Ayrıca, Avustralya sığır ve sığır etine olan yoğun talebin sektörün kalite ve miktar olarak gelişmesinde itici güç olduğu belirtilmektedir.

ABARES verilerine göre, 2012-2013 mali yılında 634.000 baş düzeyinde gerçekleşen canlı sığır ihracatı 2013-14 mali yılında 1.133.000 baş, 2014-15 mali yılında 1.379.000 baş olarak ve 2015-2016 mali yılında küçük bir azalma ile 1.257.000 baş düzeyinde gerçekleşmiştir. 2012-2013 mali yılından 2015-16 mali yılına kadar olan üç yıllık süre içerisinde canlı sığır ihracatındaki % 98 oranındaki artış, ihracat gelirlerinde de % 160 oranında bir artışa neden olmuştur ve toplam ihracat 589 milyon Avustralya dolarından 1,5 milyar Avustralya dolarına yükselmiştir. Canlı koyun ihracatı ise bir önceki mali yıla göre 180.000 baş azalarak 2015-16 mali yılında rakam 2.000.000 baş koyun ihracatı karşılığında 231 milyon Avustralya doları ihracat tutarı düzeyinde gerçekleşmiştir. ABARES tarafından açıklanan 2016-2017 mali yılı tahmini değerlerine göre, önümüzdeki mali yılda canlı sığır ihracatında 1,53 milyar, canlı koyun ihracatında 244 milyon Avustralya doları ihracat geliri beklenmektedir (ABARES, 2016, Agricultural Commodities: June Quarter).

Livecorp'un verilerinde ise, 2015 takvim yılında canlı sığır ihracatı 1.331.745 baş olarak gerçekleştiği ve 1,47 milyar Avustralya doları FOB bedeli ihracat geliri elde edildiği görülmektedir. 2015 yılında Avustralya'dan ülkemize canlı sığır ihracatı gerçekleşmemiş olup, toplam ihracatın % 46'sının Endonezya'ya gerçekleştiği görülmektedir. 2015 yılında gerçekleşen toplam canlı koyun ihracatı ise 1.959.761 baş karşılığı 246,0 milyon Avustralya doları tutarındadır. 2015 yılında ülkemize canlı koyun ihracatı gerçekleşmemiş olup, başlıca ihracat pazarını Kuveyt ve Bahreyn başta olmak üzere toplam ihracatın % 96'sının gerçekleştiği Orta Doğu ülkeleri olduğu

³ ABARES tahmini değerleri

görülmektedir. 205 yılında canlı keçi ihracatının ise 89.145 baş olduğu ve toplam ihracat gelirinin 10,2 milyon Avustralya doları tutarında olduğu açıklanmıştır.. Geçmiş yıllarda olduğu gibi Malezya en önemli ihracat pazarı konumunu sürdürmekte olup, Avustralya'nın canlı keçi ihracatının % 95'ine tekabül eden 84.380 adeti bu ülkeye ihraç edilmiştir (Livecorp, 2016, Industry Statistics).

4.2.2. İmalat Sanayi

Avustralya yerli sanayisini geliştirmek amacıyla 1980'li yıllara kadar yüksek tarife ve kota politikaları uygulaması sonucunda GSYH içinde imalat sanayi payını artırmış ve kayda değer bir istihdam sağlamıştır. 1980 sonrasında indirilen tarifeler ve diğer liberal politikalar sayesinde imalat sanayi daha rekabetçi bir nitelik kazanmış ve otomotiv, makine, ilaç ve benzeri sektörlerde ihracat odaklı büyümeler sağlanmıştır.

İmalat sanayinin GSYH içindeki payı 2014 yılında % 6,25 düzeyinde iken 2015 yılında % 6,03 düzeyine gerilemiştir. Avustralya'nın imalat sanayi politikası esas itibariyle iş inovasyonun, verimliliğin artırılması ve uluslararası piyasalardaki büyüme fırsatlarının ve rekabetin artırılması ve güçlendirilmesine dayanmaktadır. Bu amaçla 2009 yılında başlatılan 3,1 milyar Avustralya dolar bütçeli, 21. Yüzyıl İnovasyon Gündemi paketi ile nanoteknoloji, biyoteknoloji ve bilgi teknolojisi gibi geleceğin sektörlerine yönelik inovasyon sisteminin geliştirilmesi için kapsamlı politikalar uygulanmıştır. Bu politikaların devamı niteliğinde 7 Aralık 2015 tarihinde Başbakan Turnbull tarafından kamuya açıklanan "Ulusal İnovasyon ve Bilim Acendası (National Innovation and Science Agenda)" isimli program 2016 yılında uygulamaya konulmuştur. Toplam süresi 4 yıl olan bahse konu program için ayrılan toplam bütçe 1,1 milyar Avustralya doları olarak açıklanmıştır. Programın bütçe kalemleri incelendiğinde, araştırma altyapısını geliştirmeye yönelik harcamaların öncelikli olarak değerlendirildiği ve toplam bütçenin % 42'sinin bu tip harcamalara tahsis edildiği görülmektedir.

Düşük maliyetle üretim yapan ülkelere kaynaklanan küresel rekabet ve son yıllarda Amerikan imalat sanayisinde yaşanan yeniden canlanma süreci, Avustralya imalat sanayisini sürekli olarak yenilikçi ve yüksek değerli imalat alanlarına ilişkin bir arayışa itmektedir. Bu nedenle, AR-GE ve inovasyon odaklı süreçler Avustralya imalat sektörü için son derece önem kazanmıştır. Bu çerçevede, Avustralya hükümeti 14 Ekim 2014 tarihinde Avustralyalı firmaların uluslararası rekabet güçlerini artırmalarına yardımcı olmak amacı ile "Industry Innovation and Competitiveness Agenda" isimli bir eylem planını uygulamaya koymuştur. 400 milyon Avustralya doları bütçeli 4 yıllık söz konusu pakette, özellikle imalat sanayii hedef alınmış olup; firmaların maliyetlerinin, vergi yüklerinin ve önlerindeki bürokratik engellerin azaltıldığı, uluslararası piyasalara erişimlerinin kolaylaştırıldığı bir ekonomik yapı hedeflenmektedir. Avustralya'da imalat sektörünün zindeliği Avustralya'nın gelecekteki refahı için anahtar konumunda görülmekle birlikte, sektörün yaşadığı sıkıntılar da dikkat çekmektedir. Göreli olarak yüksek nakliye maliyetleri başta olmak üzere enerji, emek ve kira maliyetlerinden kaynaklanan sektörün yüksek maliyetli yapısı Avustralya imalat sanayisinin dünya ile rekabet etmekte zorlanmasına neden olmaktadır.

Genel itibariyle imalat sanayi, alt sektörler itibariyle incelendiğinde, Tablo 12'den de görüleceği üzere, GSYH'ye katkısı açısından gıda, içecek, tütün sektörleri başı çekmektedir. Bunu makine ve teçhizat üretimi, petro-kimya ve metal sanayi alt sektörleri takip etmektedir. Ülkede uygulanan genel tarife oranları % 0 ila % 5

arasında değişirken, otomotiv, tekstil, giyim, deri ve ayakkabı sektörlerinde % 5-10 arasında nispi olarak daha yüksek tarife düzeyi bulunmaktadır. İmalat sanayi alt sektörleri itibariyle farklı enstrümanları içeren özel sanayi programları uygulamakta olup, yeni programlar, inovasyon ve daha çevre dostu ürünlerin geliştirilmesine odaklandığı kaydedilmektedir.

Ülke ekonomisi içerisinde tamamlayıcı bir rol oynayan Avustralya İmalat Sanayi, 2013-14 mali yılında yaklaşık 879.000 kişiye istihdam sağlamış iken, 2014-15 mali yılında bu rakam % 2,6 oranında azalarak 856.000 kişiye gerilemiştir. Sektörün yarattığı katma değer ise, 2013-14 mali yılında 96,8 milyar Avustralya doları tutarından 2013-14 mali yılında 98,1 milyar Avustralya doları düzeyine yükselmiştir (ABS, 8155.0 Australian Industry 2014-15, May 2016).

Avustralya otomotiv imalat sanayisinde temel olarak; otomobil, kamyon ve otobüs üretimi ve motorlu taşıt araçları parçaları üretimini gerçekleştirmektedir. Ülkede üretim yapan üç otomotiv üreticisi (Ford, Holden ve Toyota) Ford, GM ve Toyota'nın iştirakleridir. Ancak bu üç üretici firma da Avustralya'da üretim faaliyetlerini durdurma kararı aldıklarını kamuoyuna açıklamış bulunmaktadır. Ford Australia firması Ekim 2016 tarihinde, GM Holden ve Toyota firmaları ise 2017 yılı içinde Avustralya'daki üretim faaliyetlerini sonlandırmayı planlamaktadırlar.

Diğer taraftan, Avustralya imalat sanayi içerisinde tekstil ve giyim alt sanayisi son 10 yıl içerisinde gerek işletme sayıları ve gerekse sektör içindeki istihdam edilen kişi sayısı açısından düşüş gösterdiği kaydedilmektedir. Özellikle tekstil ürünleri ithalatının her yıl başta Çin, Vietnam, Hindistan ve Bangladeş başta olmak üzere giderek artarak devam etmesi sonucunda Avustralya içerisindeki tekstil üretiminin azaldığı, işletme sayılarının ve istihdamın düşmesine neden olduğu vurgulanmaktadır. Tekstil imalat sanayi 2011-16 yılları arasında % 2,9 oranında küçülmüş olup, sektörde faaliyet gösteren firma sayısı 2015 yılı itibarıyla 1.600'lere, toplam istihdam da 9.000 civarına gerilemiştir. Sektörel istihdamın düşüş trendinin devam edeceği ve 2020 yılında 8.000 civarına gerileyeceği tahmin edilmektedir. Avustralya'da faaliyet gösteren tekstil üreticileri, Asya ülkelerinden ithal edilen ucuz ürünlerin hâkim olduğu iç piyasada rekabetçi kalabilmek için organik tekstil başta olmak üzere yüksek katma değerli ve ihracata yatkın ürünlere yönelmektedirler (IBISWORLD, Cut and Sew Textile Product Manufacturing in Australia, March 2016).

Tablo 12 İmalat Sanayi Alt Sektörlerinin GSYH Katkıları

(Milyon Avustralya Doları)

Sanayi Alt Sektörleri	2011	2012	2013	2014	2015
Gıda, içecek ve tütün üretimi	26.344	26.203	26.474	26.589	25.803
Tekstil, giyim ve diğer sanayiler	4.823	4.830	5.106	4.712	5.083
Tahta ve kâğıt ürünleri üretimi	6.616	6.060	6.381	6.608	6.854
Basın, yayımlama ve kayıt medyası	3.915	3.500	3.476	3.141	2.995
Petrol, kömür, kimyasallar ve kauçuk	19.738	18.953	18.403	18.345	17.564
Metallik olmayan mineraller üretimi	6.445	6.055	5.887	6.301	6.572
Metal ürünler üretimi	17.537	16.794	16.128	15.877	15.502
Makine ve teçhizat üretimi	21.404	22.715	20.390	19.336	18.701
İmalat Toplam	106.883	104.637	102.262	100.840	99.073

Kaynak: ABS, 5206.0 - Australian National Accounts: Gross Value Added by Industry, June 2016

4.2.3. Doğal Kaynaklar ve Madencilik

Avustralya yeryüzüne yakın önemli mineral ve yakıt kaynaklarına sahip ülkelerin başında gelmekte olup, fosil yakıtlar ve uranyum bakımından zengin bir ülke konumunda bulunmaktadır. Genel itibariyle doğal kaynaklar açısından hem rezerv hem de üretim ve ihracat açısından dünyanın ilk beş ülkesi arasında yer almaktadır. Madencilik sektörü bu konunun doğal bir sonucu olarak en çok ihracat geliri kazandıran sektörü oluşturmaktadır. Avustralya dünyanın en büyük kömür (dünya kömür ticaretinin % 30'unu gerçekleştirmektedir), demir cevheri, rutile (titanyum dioksit) ve çinko ihracatçısıdır. Avustralya ulaşılabilir demir cevheri rezervi açısından dünyada ikinci sırada yer almaktadır. Kömür rezervleri açısından ise dünyanın beşinci büyük rezervlerine sahiptir. Kurşun ve uranyumda ikinci büyük ihracatçıdır. Alüminyumda en büyük üçüncü ve sıvılaştırılmış doğal gazda (LNG) beşinci büyük ihracatçıdır. Ayrıca Avustralya, ABD ve Güney Afrika ile birlikte en büyük üç altın ihracatçı ülkesinden biridir.

Madencilik sektörünün, Avustralya'nın 2013 yılında cari fiyatlarla GSYH içindeki payı % 10,02 oranında iken, Avustralya ekonomisi üzerinde önemli olumsuz etkiler yaratan madencilik sektöründeki daralma sonucunda söz konusu oran 2014 yılında % 8,61'e gerilemiş olup, 2015 yılında ise % 8,67 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2014 yılı sonu itibariyle sektörde istihdam edilen toplam işgünün payı ise düşüş trendine devam etmekte olup, 2013 yılında % 2,4 iken 2014'de % 2,1'e, 2015 yılında ise % 1,9 oranına gerilemiştir. Yaşanan sektörel daralmaya rağmen, sektörün ülke ekonomisine katkısı hala önemli oranda olup, çıkarılan madenlerin yaklaşık % 80'i ihraç edilmektedir. Bu oran 2013 yılında Avustralya'nın toplam mal ve hizmet ihracatının % 48,8'ini, baş gösteren sektörel daralmaya rağmen 2014 yılında % 51,3'ünü ve 2015 yılında ise 241,5 milyar Avustralya dolar ihracat değeri ile % 66,4'ünü oluşturmaktadır. Madencilik sektöründeki faaliyet gösteren en büyük firmalar aşağıda listelenmektedir:

- **BHP Billiton:** Dünyanın ikinci en büyük bakır, önde gelen kurşun ve çinko, en büyük üçüncü nikel üreticisidir. Dünya ham elmas üretiminin ağırlıklı olarak yaklaşık % 4'ünü ve değer olarak ise % 6'sını gerçekleştirmektedir. İhraç edilen termik kömürün en büyük üreticisi ve pazarlayıcıları arasındadır. Ayrıca petrol ve gaz üretimi de bulunmaktadır. <http://www.bhpbilliton.com/>
- **Rio Tinto Group:** 1873 yılında kurulan grup, dünyanın önde gelen madencilik(kömür, demir, alüminyum, uranyum, altın, elmas, gümüş, bakır, tuz ve diğer maden ve mineraller) şirketlerinden biridir. <http://www.riotinto.com/australia-9559.aspx>
- **Centennial Coal:** Kömür madeni ve pazarlama şirketi olup, iç piyasanın yanı sıra ihracat da yapmakta ve kömürün yaklaşık 1/3'ünü ihraç etmektedir. İhracat yaptığı ülkeler arasında Japonya, Güney Kore ve Hindistan bulunmaktadır. Adı geçen firma 2010 yılı Ekim ayında Banpu Public Company Limited adlı Tayland firması tarafından satın alınmıştır. <http://www.centennialcoal.com.au/>

Avustralya doğal kaynaklar ihracat değerleri 2005-2015 arasında önemli artışlar kaydetmiştir. Bahsekonu artışta başta Çin ve Hindistan olmak üzere Asya ülkelerinin yüksek talepleri ve son beş yılda yüksek emtia fiyatlarının çok etkili olduğu değerlendirilmektedir. Avustralya artan talebin karşılanması için doğal kaynaklar sektörüne yapılan yatırımları artırmıştır. Dünya ekonomik konjonktüründe

yaşanan gelişmeler ve belirsizlikler 2012 yılının son çeyrek döneminden itibaren madencilik sektörünü olumsuz etkilemeye başlamış olup, söz konusu süreç 2014 yılında sektörde önemli bir daralma yaşanması noktasına kadar ilerlemiştir. Sektörel daralmanın etkilerinin 2015 yılında da rakamlara yansımaya devam ettiği görülmektedir. Avustralya İstatistik Bürosu verilerine göre, 2014-15 mali yılında madencilik sektörü genelinde istihdam oranı bir önceki yıla göre % 7 oranında gerileyerek 173.000 kişi olarak gerçekleşmiş olup, madencilik sektöründe yaratılan katma değer ise % 7,4 oranında gerileyerek 127,7 milyar Avustralya doları düzeyinden 118,3 Avustralya dolarına düşmüştür (ABS, 8155.0 Australian Industry 2014-15, May 2016). Madencilik sektörü toplam ihracat rakamlarına bakıldığında ise 2014 yılında 159,0 milyar Avustralya doları olan ihracat tutarının, 2015 yılında % 15 oranında azalarak 134,8 milyar Avustralya doları düzeyine gerilediği görülmektedir (DFAT, Composition of Trade 2015, July 2016).

Demir cevheri Avustralya'nın birinci, kömür ise ikinci en büyük ihraç sektörünü oluşturmaktadır. Avustralya şu an demir cevheri ve kok (metalürji) kömüründe dünyanın en büyük tedarikçisidir. Ancak, 2015 yılında, bir önceki yıla göre kömürde toplam ihracat % 2,5 gerilerken, demirde bu oran % 25,7 düzeyinde gerçekleşmiştir. Her iki maden ürününün ihracatında yaşanan daralmaya rağmen, 2015 yılında demir ihracatı toplam mal ihracatının % 20,5'ini ve kömür ihracatı ise toplam ihracatın % 15,5'ini oluşturmaktadır. Bu bağlamda, bu iki ürünün Avustralya'nın toplam mal ihracatının yaklaşık üçte birini teşkil ettiği görülmektedir (DFAT, Composition of Trade 2015, July 2016). Çin, Japonya, Kore, Hindistan ve Tayland Avustralya madenlerini ithal eden ülkeler arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Çin, kok kömürü ve demir cevheri üretiminde önemli bir üretici olmakla birlikte, bahse konu ürünleri aynı zamanda en fazla kullanan ülke olmasından dolayı açığını Avustralya kaynaklarından karşılamaktadır. Ancak, Avustralya madencilik sektöründe yaşanmakta olan yukarıda anılan daralmanın önemli nedenlerinden birini, Çin'in Avustralya doğal kaynaklarına yönelik talebinin azalmakta olması oluşturmaktadır. 2015 yılında Avustralya'nın Çin'e demir ve demir cevheri ihracatı % 23,2 ve kömür ihracatı % 26,6 oranında azalmıştır.

Avustralya'da madencilik sektörünün bölgesel dağılımına bakıldığında ise, yaratılan toplam hasıla açısından madencilik sektörünün en büyük olduğu eyaletin % 59,9 oran ile Western Australia eyaleti olduğu ve bunu % 19,1 ile Queensland eyaletinin ve % 12,5 ile New South Wales eyaletinin takip ettiği görülmektedir. Söz konusu oran, madencilik sektörünün nispeten daha küçük olduğu South Australia eyaletinde % 3,4, Victoria eyaletinde % 2,3, Northern Territory'de % 2,2 ve Tasmania eyaletinde % 0,5 düzeyindedir (ABS, 8415.0 Mining Operations Australia 2014-15, May 2016).

IBISWORLD tarafından yayınlanan madencilik sektörü raporuna göre, 2015-6 mali yılında sektörde toplam hasıla 185,7 milyar Avustralya doları ve net kar miktarı 46,8 milyar Avustralya doları düzeyinde olup, 2011-2016 yıllarını kapsayan son beş yıllık dönemde % 1,8 oranında küçülen sektörün, önümüzdeki beş yıllık dönemde ise % 5,5 oranında büyüyeceği beklenmektedir (IBISWORLD, Mining in Australia, May 2016).

4.2.4. Enerji ve Gaz

Avustralya doğal enerji kaynakları (uranyum, kömür ve doğal gaz) açısından oldukça zengin, dünya piyasasına enerji sağlayan belli başlı tedarikçi ülkeler arasında

yer almakta olup enerji üretiminde dünyanın en büyük ilk on ülkesi arasındadır. Ayrıca, ürettiği enerjinin yaklaşık % 72'sini ihraç eden net enerji ihracatçısı bir ülke konumundadır. ABS tarafından Şubat 2016 tarihinde yayımlanan verilere göre, 2013-14 mali yılında Avustralya'nın toplam net enerji arzı bir önceki yıla göre yaklaşık % 3 oranında azalarak 20.991 PJ olarak gerçekleşmiş ve toplam arzın % 90'ı yurtiçi kaynaklardan sağlanmıştır (ABS, 4604.0 Energy Account Australia 2013-14, May 2016).

Bilindiği üzere, uzmanlar tarafından 21. yüzyılda küresel ekonominin ileri üretim yöntemleri ile Sanayi Devrimi'nden bu yana büyük bir dönüşüm geçireceği beklenmektedir. Bu itibarla, uzmanlar tarafından kömür yakıtlı enerji üretimi, karbon emisyonları üzerinde bir fiyatın konulması veya maliyet etkin teknolojiler aracılığıyla daha az karbon yoğun hale getirilmesi gerektiği kaydedilmektedir. Avustralya'nın bu enerji dönüşümünü sağlama konusunda iyi olduğu ve diğer gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında, yıllardır kömür ve gaz gibi fosil yakıtlarının bolluğu nedeniyle enerji-yoğun bir üretimde karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu belirtilmektedir. Avustralya'nın düşük karbonlu bir dünyaya yönelmesi ve enerji üretiminde karşılaştırmalı üstünlüğünü devam ettirmek için - güneş enerjisi, rüzgar, jeotermal kaynaklar gibi diğer doğal potansiyel zenginliklerinin olması da bir şans olarak değerlendirilmektedir. Doğal gaz, genel olarak düşük karbon ekonomisine geçiş yakıtı olarak kabul edilmektedir. Avustralya, Batı Avustralya kıyılarındaki geniş rezervlere ilave olarak doğu Avustralya kömür damarı gazı ile bol miktarda doğal gaz rezervlerine sahip bulunmaktadır.

1 Ocak 2010 tarihinden itibaren, ulusal Yenilenebilir Enerji Hedefi (RET) planı, eyalet ve bölge hedeflerini birleştiren tek bir ulusal program haline getirilmiştir. İlgili program kapsamında temel hedef, 2020 yılına kadar Avustralya toplam enerji arzının % 20'sini yenilenebilir kaynaklardan sağlamak olarak saptanmıştır. Konuyla ilgili mevzuat Haziran 2010'da kabul edilerek, 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren yürürlüğe konulmuştur. Dönemin İşçi Partisi iktidarınca 2011 yılında revize edilen ve yenilenebilir enerji kaynakları üretiminde kapasite artırımı için 11 milyar Avustralya doları yatırım bütçesine sahip ulusal program, 2015 yılı içerisinde Liberal Parti iktidarı tarafından sonlandırılmak istenmiştir. Bu amaçla ulusal programı yürütmekle sorumlu olan "Clean Energy Finance Corporation" (CEFC) kurumun kapatılması yönünde bir parlamento kararı çıkarılmış olmakla birlikte hükümetin girişimi Senato tarafından veto edilmiştir. Bu gelişme üzerine Avustralya hükümeti, CEFC'nin operasyonunda önceliğin bundan böyle rüzgâr ve güneş enerjisine değil, enerji verimliliğine ve diğer teknolojilere verileceğini açıklamıştır. Bahse konu kurum tarafından Temmuz 2015 tarihinde yapılan açıklamada, kuruluşundan itibaren toplam değeri 3,5 milyar Avustralya doları düzeyinde yeşil enerji projesi için 1,4 milyar Avustralya doları düzeyinde yatırım kredisi sağlandığı açıklanmıştır.

Ülke genelinde enerji piyasası oluşturmak ve tüketicilerin karşı karşıya kaldığı fiyat sinyallerini güçlendirmeye yönelik reformlarda ilerleme sağlanmasına karşın, Avustralya'nın elektrik üretim, iletim ve dağıtımı, Güney ve Doğu Avustralya yetki alanı ile Batı ve Kuzey Avustralya Bölgesi olmak üzere iki büyük blok coğrafi bölüme tabi kaldığı kaydedilmektedir. Avustralya elektrik piyasasında elektrik farklı alanlarda faaliyet gösteren yaklaşık 480 firma bulunmaktadır. Elektrik sektörünün ülke GSYH'sına katkısı 2015 yılında döneminde 25,4 milyar Avustralya doları olarak açıklanmış olup bu tutar GSYH'nın % 1,54'üne karşılık gelmektedir (ABS, 5206.0 - Australian National Accounts: Gross Value Added by Industry, June 2016). Avustralya'nın elektrik fiyatları, diğer OECD ülkeleri ile karşılaştırıldığında, ülkenin

bol ve düşük maliyetli kömür kaynaklarından dolayı düşük olduğu kaydedilmektedir. Fiyat düzenlemeleri, Victoria dışındaki tüm Avustralya eyalet ve bölgelerinde değişik yöntemlere göre bireysel eyalet ve bölge düzenleyici otoriteler tarafından tarifelerle belirlenmektedir.

Avustralya Hükümetleri Konseyi tarafından ulusal düzeyde, modern, maliyet düşürücü teknolojilerle işletmelerin ve hane halkı yatırımlarını geliştirilmesi, bürokrasinin azaltılması ve enerji verimliliği politikasıyla tutarlı bir yaklaşım geliştirmek üzere Ulusal Enerji Etkinliği Stratejisi 2009 yılında uygulamaya konulmuştur. 2010 yılında güncellenen strateji halen uygulanmaktadır. Stratejinin temel kapsamını, verimsiz elektrikli sıcak su sistemlerinin ortadan kaldırılması; enerji kullanan cihazların enerji derecelendirmesi ve etiketlenmesine ilişkin mevzuatın uygulanması, tüm ticari binaların 2010 yılından, meskenlerin ise 2011 yılından itibaren enerji derecelendirmesi standartlarına uyumunun zorunlu kılınması ve aşamalı olarak akkor ampullerin yasaklanması dâhil olmak üzere yetersiz aydınlatmayı kapsamaktadır. Stratejinin temel amacı ise, hanehalkı ve işletmeleri enerji tasarrufu ve düşük karbon emisyonuna yönlendirmek ve enerjiyi verimli kullanan binaların inşasını sağlarken hükümetin stratejik liderlik rolünü etkin bir şekilde hayata geçirmesi olarak saptanmıştır. Ayrıca, bu amaç doğrultusunda Ulusal Elektrik Yasası ve Ulusal Elektrik Kuralları, ulusal bir çerçevede elektrik dağıtımı düzenlemeleri değiştirilmiştir.

Diğer taraftan, Avustralya ham petrol, LPG ve petrol ürünlerinin net ihracatçısı durumundadır. 2014-15 mali yılında, net enerji ihracat geliri bir önceki yıla göre, özellikle kömür fiyatlarındaki azalışın etkisiyle % 6 oranında azalarak toplam ihracatın % 39'una tekabül eden 37,9 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleşmiştir. 2014-15 mali yılında ürün bazında en fazla net ihracat geliri 37,9 milyar Avustralya doları ile kömür, 16,9 milyar Avustralya doları ile sıvı doğal gaz (LNG) ve 11,5 milyar Avustralya doları ile ham petrol ve diğer petrol ürünlerince gerçekleştirilmiştir (Department of Industry, Innovation and Science, Energy in Australia 2015, 2016). Avustralya madencilik ve enerji sektörü yatırımlarını desteklemek için gümrük tarifeleri imtiyazlarını içeren bir destek politikası uygulamaktadır. Çeşitli düzenlemeleri içeren bahse konu politika ile Avustralya'da eşdeğer üretimi olmayan ya da Avustralya'da üretilen versiyonundan daha üstün olan ve üretimde girdi olarak kullanılan belirli maddelere gümrük vergisi muafiyeti uygulanarak sektöre belli ölçüde destek sağlanmaktadır.

Avustralya'da doğal gaz üretimi ise Batı Avustralya'nın kuzey batı bölgesindeki Carnarvon Basın'de yoğunlaşmaktadır. Ayrıca Browse Basın ve Bonaparte Basın'de önemli üretim merkezleridir. Üretilen gazın hemen tamamı Asya ülkelerine ihraç edilmektedir. Avustralya önemli sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ihracatçısı ülkelerden biridir. Asya-Pasifik bölgesinin üçüncü, dünyanın ise dördüncü büyük sıvılaştırılmış doğal gaz ihracatçısı olan Avustralya'da, 2020 yılına kadar dünyanın en büyük ihracatçısı haline gelmek ülke hedefi olarak belirlenmiştir.

Avustralya enerji sektörünün büyümesini devam ettirebilmesi yeni yatırımlara bağlı bulunduğu belirtilmektedir. Avustralya Kaynaklar ve Enerji Ekonomileri Bürosu (Bureau of Resources and Energy Economics, BREE) tarafından, her yıl güncellenen Gaz Pazarı Raporu (Gas Market Report)'na göre, Avustralya'nın küresel enerji talebinin karşılanmasında oynadığı büyük rol göz önüne alındığında, 2013-14 döneminde 23,2 milyon ton ve 17 milyar Avustralya doları ihracat bedeli düzeyinde

gerçekleşen yıllık toplam LNG ihracatının, 2019-20 döneminde yaklaşık dört kat artışla 80 milyon ton ve 45 milyar Avustralya doları ihracat bedeline ulaşacağı ve Avustralya'nın dünyanın en büyük LNG ihracatçısı konumuna yükseleceği öngörülmektedir (BREE, Gas Market Report 2015, 2016). Ayrıca petrol sektöründe global petrol fiyatlarının, arama faaliyetleri ve yatırımlarını belirlemede önemli bir unsur olduğu vurgulanmaktadır.

Tablo 13 Başlıca Enerji Üretim Kaynakları

	<u>2010-2011</u>	<u>2011-2012</u>	<u>2012-2013</u>	<u>2013-2014</u>
	<u>PJ</u>	<u>PJ</u>	<u>PJ</u>	<u>PJ</u>
Siyah kömür	9.215	9.672	10.790	11.807
Kahverengi kömür	727	735	647	625
Ham petrol	1,021	994	787	745
Doğal gaz	2,095	2,270	2.439	2.479
Uranyum	3,322	3,525	4.229	2.608
Yenilenebilir (Odun, Bagasse ve biyoyakıt, Hidroelektrik, Güneş enerjisi, rüzgâr)	260	265	329	346
TOPLAM:	16.640	17.460	19.318	18.715

Kaynak: Department of Industry and Science, Australian Energy Update 2015, 2015.

4.2.5. İnşaat Sanayi

Avustralya'da inşaat sanayinin cari fiyatlarla GSYH içerisindeki payı 2015 mali yılında % 7,75 oranında, toplam istihdamdaki payının ise % 8,8 olduğu kaydedilmektedir. IBISWORLD inşaat sektörü raporuna göre, sektör içerisinde irili ufaklı yaklaşık 334.000 işletme bulunmakta olup, bu işletmelerin % 60'ını bir kaç kişinin çalıştırdığı küçük işletmeler oluşturmaktadır. 2015-16 mali yılında sektörün toplam hasılası 354,6 milyar Avustralya doları, net kar miktarı ise 34,0 milyar Avustralya doları olduğu görülmekte olup, sektörün son beş yılda % 2,5 oranında büyüdüğü ve son önümüzdeki beş yılda ise % 0,8 oranında büyüyeceği belirtilmektedir (IBISWORLD, Construction in Australia, May 2016). ABS verilerine göre inşaat sektörü, 2014-2015 mali yılında 1.038.000 kişilik istihdam ve bir önceki yıla göre % 7,6 oranında yükselerek 116,1 milyar Avustralya doları katma değer yaratmıştır (ABS, 2015, 8155.0 Australian Industry 2014-15, May 2016).

Rekabetin oldukça yoğun olduğu söz konusu sektörde son 15 yıl içerisinde rekabete dayanamayan bazı şirketlerin faaliyetlerini sona erdirdiği, bazılarının ise diğer şirketler ile birleştiği veya başka şirketler tarafından satın alındığı kaydedilmektedir. İnşaat sektörü içerisindeki en büyük kısmı konut inşaatları oluşturmaktadır. Avustralya'nın sürekli göçmen alan bir ülke olması ve artan nüfusu nedeni ile konut inşaatlarına olan talebin artmaya devam ettiği belirtilmektedir. Özellikle yol ve köprü gibi altyapı inşaatlarının sayısının arttığı vurgulanmaktadır. Avustralya'daki konut inşaatlarının büyük bir kısmını müstakil evler, apartmanlar, iki katlı ve üç katlı evler oluşturmaktadır. Konut dışı binalar ise iş yerleri, ofisler ve otel tarzı binalardan oluşmaktadır.

İnşaat sektöründe % 10 mal ve hizmet vergisi (GST) uygulanmaktadır. Bu vergi oranı dışında Avustralya inşaat sektörüne uygulanan arsa vergisi, damga vergisi gibi diğer vergiler de bulunmaktadır. Vergilerin birçoğu eyalet ya da yerel yönetimler tarafından uygulanmaktadır. Avustralya'daki inşaat sektöründe federal, eyalet ve yerel

yönetimler düzeyinde mevzuatlar bulunmaktadır. Avustralya inşaat sektöründe küreselleşmenin etkisi düşük düzeydedir. Şirketlerin büyük bir kısmı Avustralyalı firmalardan oluşmaktadır. Sektör içerisinde elde edilen gelirlerin çoğunluğu ülke içerisinden sağlanmaktadır. Bununla birlikte, az sayıdaki Avustralyalı inşaat şirketleri de diğer ülkelerde faaliyetlerini sürdürmektedirler. İnşaat sektöründeki ihracat ve ithalat oranı düşük seviyededir.

Öte yandan, Avustralya Hükümeti kamu yatırımlarında inşaat sektörüne ayrı bir önem arz etmektedir. İktidardaki Liberal Parti tarafından açıklanan yatırım programının önemli bir kalemini, 6,6 milyar doları kısa dönemli olmak üzere 50 milyar dolarlık bir yatırım bütçesine sahip '21. Yüzyıl için Ulaşım' altyapı programı oluşturmaktadır. Hükümetin ekonomik faaliyet stratejisinin anahtar enstrümanlarından birini teşkil eden bu program dahilinde, kara ve demir yollarına, kırsal ulaşım, ağır vasıta güvenliği ve etkinliğine, köprü ve metro istasyonlarının tadilatlarına kaynak aktarılacaktır. Program ile ilgili detaylı bilgi Avustralya Altyapı ve Bölgesel Kalkınma Bakanlığı'nı <http://investment.infrastructure.gov.au/> adresinden erişilen internet sitesinden temin etmek mümkündür.

Bir diğer önemli hükümet programı ise 2013-2020 yıllarını kapsayan "Ulusal Altyapı İnşaat Takvimi" (National Infrastructure Construction Schedule) isimli ulusal önceliklere dayalı ve 50 milyar Avustralya doları bütçeli hastane, yol ve okul gibi altyapı yatırım projeleridir. Bu program kapsamında gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmesi planlanan yatırım faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı bilgi <https://www.nics.gov.au/> adresinde yer almaktadır.

Müteahhitlik hizmetleri alanında; Avustralya'da kamu kuruluşlarının açtıkları bütün ihaleler, federal hükümet ve eyalet hükümetleri tarafından ilan edilmektedir. Aşağıda yer alan tabloda, ülkede geçerli ihale sistemleri ve yetkili kurumların listesi yer almaktadır.

Tablo 14 Avustralya İhale Sistemleri

EYALET	İHALE SİSTEMİ	YETKİLİ KURUM	LİNK
Avustralya Federal Hükümeti	AusTender – The Australian Government Tender System	Department of Finance	https://www.tenders.gov.au/
New South Wales	NSW ETendering	NSW Government	https://tenders.nsw.gov.au/
Victoria	Tenders VIC – Victorian Government Tenders System	VIC Government	https://www.tenders.vic.gov.au/
Queensland	QTenders – Procurement Transformation	Queensland Government	https://www.hpw.qld.gov.au/qtenders/
Tasmania	Tasmanian Government Tenders	Tasmanian Government	https://www.tenders.tas.gov.au/
Western Australia	Tenders WA	WA Government	https://www.tenders.wa.gov.au
South Australia	SA Tenders / Contracts	SA Government	https://www.tenders.sa.gov.au
Australian Capital Territory	Shared Services Procurement	ACT Government	http://www.procurement.act.gov.au/
Northern Territory	Quotations and Tenders Online	NT Government	https://tendersonline.nt.gov.au

4.2.6. Hizmetler

Avustralya ekonomisi içinde hizmetler sektörünün payı 2015 yılında cari fiyatlarla GSYH'nin % 72,7'sini oluşturmaktadır. ABS verilerine göre, 2015 yılında işgücü piyasasında toplam istihdam edilen kişilerin % 78'i hizmetler sektöründe çalışmaktadır. Hizmetler sektörü toptan ve perakende ticaret, eğitim, sağlık hizmetleri, bankacılık, sigortacılık ve turizm gibi çok fazla alt sektörden oluşmaktadır. Hizmetler sektöründe alt sektörler itibariyle 2014 yılında yaratılan katma değer açısından finansal ve sigortacılık hizmetleri % 8,8 oranıyla en büyük payı almakta ve takiben % 6,5 oranı ile sağlık ve sosyal yardım hizmetleri ile % 5,9 oranıyla bilimsel ve teknik hizmetler alt sektörü ile yer almaktadır. Avustralya'nın finansal hizmetler sektörü; bankalar, yapı kooperatifleri ve kredi birlikleri dâhil mevduat toplamaya yetkili kurumları (ADIS); para piyasası ve finansman şirketleri ve menkul kıymetler dâhil mevduat toplamayan mali araçları ve hayat ve genel sigorta şirketleri, emeklilik ve mevzuat fonları dâhil olmak üzere fon yöneticileri ve sigorta şirketleri olarak üç ana kurumsal yapıya dayanmaktadır.

2015 yılında hizmetler sektöründe en fazla istihdam yaratan alt sektör, % 12,6 oranı ile sağlık ve toplum hizmetleri alt sektörü olarak gerçekleşmiştir. Bu alt sektörü, % 10,5 oranı ile perakende ticaret hizmetleri, % 8,5 ile bilimsel ve teknik hizmetler ve % 7,9 ile eğitim alt sektörleri takip etmektedir.

4.2.6.1. Ulaştırma ve Telekomünikasyon

Avustralya'nın geniş bir yüzölçümüne dağılan nispi olarak 24,1 milyonluk küçük nüfus yapısının iç pazara entegrasyonu, ülkenin dış pazarlara olan uzaklığı dikkate alındığında ekonomik ve ticari faaliyetlerin geliştirilmesi ve sürdürülmesi açısından ulaştırma ve telekomünikasyon sektörü hayati bir öneme sahip bulunmaktadır.

Bu itibarla, Avustralya'da kara ve demir yolları devlet tarafından inşa ettirilmekte ve devlet tarafından ya da devlet-özel sektör ortaklığı işletilmektedir. Ancak son yıllarda işletmesi özelleştirme ile özel sektöre devredilen birçok karayolu olduğu kaydedilmektedir. Son yıllarda giderek artan doğal kaynak ihracatının, yükleme limanlarındaki kapasite eksikliğini ortaya çıkararak, özel sektör yatırımlarının artışına yol açtığı belirtilmektedir. Bu kapsamda, Federal hükümetin küresel kriz ortamında ekonomiyi de canlandırmak amacıyla karayolu ve liman altyapısını iyileştirilme projeleri desteklenmiştir.

Lojistik sektörü Avustralya ekonomisi için önem arz eden sektörlerden biri olarak değerlendirilmektedir. 2015-16 mali yılında 79,2 milyar Avustralya doları hasıla ve 8,2 milyar Avustralya doları net kar rakamlarına ulaşan ve yaklaşık 60.000 kişiye istihdam sağlayan sektörde, son beş yılda sektörel büyüme oranı % 16,1 olarak gerçekleşmiş olup, önümüzdeki beş yılda sektörün yıllık ortalama % 2,6 büyümesi beklenmektedir (IBISWORLD, Integrated Logistics in Australia, May 2016). Sektör analistleri, ulaştırma ve lojistik sektörünün 2030 yılına kadar iki, 2050 yılına kadar üç kat büyüyeceğini öngörmektedirler.

Diğer taraftan, telekomünikasyon sektörü 1990'lar sonrasında hızla gelişen ve desteklenen sektörler arasında olduğu belirtilmektedir. Sektörde kamu şirketi olarak tekel konumunda bulunan Telstra'nın (1997, 1999 ve 2006 yıllarında, 3 aşamada özelleştirilerek kamunun payı % 10,9'a düşmüştür) yanı sıra, son yıllarda hizmet sağlayıcı olarak piyasaya Optus ve Vodafone gibi diğer özel firmalar da girmiştir.

İnternete abone olan kişi sayısı devamlı bir artış göstermektedir. Avustralya İstatistik Bürosunun verilerine göre internete abone kişi sayısı 2014 yılı Aralık ayı itibari ile 12,7 milyon iken, 2015 yılı Aralık ayında % 2'lik artışla 12,9 milyona ulaşmıştır. 2014 yılı Aralık ayı itibarıyla internete erişimin % 99,3'ü broadband üzerinden gerçekleşmiştir. Broadband erişiminin ise yaklaşık % 46,9'u mobil kablosuz broadband üzerinden kullanılmıştır. Aralık 2015 itibarıyla, internet servis sağlayıcılarının sayısı ise 62 olduğu kaydedilmektedir (ABS, 8153.0 Internet Activity in Australia, April 2016).

4.2.6.2 Turizm

2014-2015 mali yılı verilerine göre, 534.000 kişinin doğrudan istihdam edildiği turizm sektörü, Avustralya ekonomisinin en önemli sektörleri arasındadır. Tourism Research Australia isimli sektörel araştırma kuruluşunun yayınladığı veriler incelendiğinde, 2014-15 mali yılında turizm sektörünün GSYH'ya katkısının, % 2,8 oranına tekabül eden 43,4 milyar Avustralya doları düzeyinde olduğu görülmektedir. Aynı dönemde Avustralya'ya gelen uluslararası 6,6 milyon ziyaretçinin toplam 236 milyon gece konakladığı ve bir önceki yıla göre % 10 artış ile 33,4 milyar Avustralya doları harcama gerçekleştirdiği kaydedilmektedir. Yurt içi turist sayısının ise 83,2 milyon kişi olduğu ve yurt içi turizmde 313 milyon gece konaklama ile bir önceki yıla göre % 4 artışla 55,4 milyar Avustralya doları harcama gerçekleştiği açıklanmıştır (Tourism Research Australia, State of the Industry 2015, November 2015).

Turizm sektörü ihracatı (veya uluslararası ziyaretçi tüketimi - kısa vadeli iş, eğitim ve eğlence seyahati) 2013-14 mali yılı döneminde % 4,1 artış oranı ile 27,2 milyar Avustralya doları olarak gerçekleştiği kaydedilmektedir. Aynı dönemde, turizm ihracatı Avustralya'nın toplam ihracatının % 8,2'sine tekabül etmektedir. Diğer taraftan, Avustralya, 2020 Turizm Potansiyeli kapsamında turizm sanayinin yıllık gecelik ziyaretçi harcamalarını 115 ila 140 milyar Avustralya dolarına yükseltmeyi hedeflemektedir. 2014-15 mali yılında deniz aşırı seyahat eden Avustralyalıların sayısındaki artış eğiliminin devam ettiği ve bir önceki yıla göre % 2,8 oranında artarak 8,2 milyona ulaştığı kaydedilmektedir (Tourism Research Australia, Outbound Tourism Statistics, November 2015).

Avustralya, turizm sanayisinin büyümesini desteklemek için gerekli önlemleri almakta, çeşitli fon ve teşvik mekanizmaları ile sektör desteklenmekte, hükümet ile turizm sanayinin arasında işbirliği ve karşılıklı danışma mekanizmaları kuvvetlendirilmektedir. Sektöre sağlanan desteklerin artırılması için Avustralya Turizm Geliştirme Programı uygulamaya konulmuştur. Bahse konu program kapsamında yenilikçi turizm projeleri, ulusal veya sektörel turizm girişimleri ve entegre turizm geliştirme projeleri desteklenmektedir. Çin, Japonya, Malezya, Singapur, Yeni Zelanda ve Orta Doğu dâhil olmak üzere uçuş süresi on saate kadar olan deniz aşırı yerlerden yerli iş seyahati teşvik edilmekte ve öncelik verilmektedir. Ayrıca, Ulusal Uzun Vadeli Turizm Stratejisi kapsamında yenilik, altyapı gelişimi ve sektörün büyümesinin yanı sıra pazarlama kampanyaları ile yaratılan talep ve beklentileri karşılayacak sanayi kapasitesini artırmak için teşvikler verilmektedir.

Avustralya'dan ülkemize yönelik turizm de ise, Çanakkale yöresinde ve Gelibolu Yarımadasında her yıl Nisan ayının ikinci yarısında düzenlenen Anzak Günü anma törenleri önemli bir ziyaret sebebi olmaya devam etmektedir. Bu kutlamalar nedeni ile Avustralya'dan ülkemize gelen turist sayısı her yıl giderek artmaktadır. İki ülke hükümetleri tarafından varılan anlaşma gereği olarak, 2015 yılı ANZAC 100.yılı anma törenleri çerçevesinde karşılıklı olarak Avustralya'da Türkiye yılı, Türkiye'de

Avustralya yılı olarak kutlanmıştır. Bu kapsamda her iki ülkede çeşitli ziyaret ve ortak organizasyonların gerçekleştirilmiş olup, Nisan 2015 tarihinde Çanakkale’de düzenlenen anma törenine ise 8.000’in üzerinde Avustralyalı iştirak etmiştir. Her sene aynı tarihlerde gerçekleştirilen anma törenlerinin, iki ülke arasında sosyal, kültürel, turizm, ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için uygun zemin yaratacağı ve taraflara arasında farkındalığı artıracacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca, taraflar arasında çok yönlü farkındalığın artması ile birlikte özellikle dış, göze ve plastik cerrahi alanlarında sağlık turizminin geliştirilebileceği değerlendirilmektedir.

5. DIŞ TİCARET

5.1. Dış Ticaretin Genel Yapısı

Avustralya genel itibariyle ekonomik ve ticari ilişkilerinin büyük bir kısmını tarihi ve stratejik bağları bulunan İngiltere, Kanada, ABD gibi Avrupa ve Kuzey Amerika ülkeleri ile Japonya, Güney Kore, Singapur ve yükselen ekonomiler Çin ve Hindistan gibi Asya-Pasifik bölgesiyle yürütmektedir. Avustralya hükümeti son dönemde Asya ülkeleri ile ticari ilişkilerini daha da geliştirilmek üzere kapsamlı dış ticaret politikası izlemektedir. Ayrıca Ortadoğu ve Latin Amerika ülkeleriyle de ticari ilişkilerini de güçlendirmeye önem vermektedir. Bununla birlikte, Avustralya dış açık ekonomik yapı ve liberal dış ticaret politikaları ile OECD, DTÖ, IMF, Dünya Bankası gibi uluslararası ekonomik kuruluşlarda aktif rol üstlenmektedir.

Dünya Ticaret Örgütü’nün Eylül 2015 tarihinde yayınlanan ülke bazlı verilerine göre Avustralya 2014 yılında dünya mal ihracatında 241 milyar ABD doları ile 22. sırada, dünya mal ithalatında ise 237 milyar ABD doları ile 23. sırada yer almaktadır. Hizmet ticareti rakamlarına bakıldığında ise, Avustralya’nın 2014 yılında 53 milyar ABD doları hizmet ihracatı ile 25. sırada ve 62 milyar ABD doları hizmet ithalatı ile 24. sırada yer aldığı görülmektedir (WTO, International Trade Statistics 2015, 2016). Avustralya’nın toplam ihracatında doğal kaynaklar ve tarımsal ürünler ağırlık oluşturmakta ve dünya ham madde fiyatlarındaki değişimler ekonomiyi önemli oranda etkilemektedir. Son yıllarda sürekli büyüyen Çin ekonomisinin yarattığı enerji ve ham madde talebi Avustralya ekonomisinin itici gücünü oluşturmuştur. Avustralya, sanayi ürünleri ihracatını artırma çabası içinde olmakla birlikte uluslararası ticaretteki yoğun rekabet bunu zorlaştırmaktadır.

Avustralya Dışişleri ve Ticaret Bakanlığı tarafından 2015 yılında Avustralya’nın dış ticaret haddinin % 11,5 oranında düştüğü açıklanmıştır. Bu düşüşün, ihracat fiyatlarının % 8,6 oranında düşmesi ve ithalat fiyatlarının % 3,2 oranında artması sonucunda gerçekleştiği kaydedilmektedir. Ayrıca, 2010 yılından beri ihracat fiyatlarının yıllık ortalama % 3 oranında düştüğü ve ithalat fiyatlarının yıllık ortalama % 2,3 oranında arttığı belirtilmektedir (DFAT, Composition of Trade 2015, July 2016).

Bu çerçevede, Avustralya’nın 2015 yılında toplam mal ve hizmetler ticaret hacminin bir önceki yıla göre % 0,8 oranında artarak 669,3 milyar Avustralya doları olduğu açıklanmıştır. Bu dönemde toplam ihracatın % 3,2 oranında azalış ile 316,6 milyar Avustralya doları, ithalatın ise % 4,7 oranında artarak, 352,7 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleştiği kaydedilmektedir. 2014 yılında 9,8 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleşen ticaret açığının ise 2015 yılında 36,2 milyar Avustralya doları düzeyine yükseldiği kaydedilmektedir (DFAT, Composition of Trade 2015, July 2016). Aşağıda yer alan Tablo 15’te, yıllar itibariyle Avustralya mal ticaretinin seyri yer almaktadır. Bahse konu tabloda, Avustralya’nın 2015 yılı dış ticaret verileri

ABD doları cinsinden incelendiğinde, mal ihracatının bir önceki yıla göre % 21,4 azalarak 196,7 milyar ABD doları, mal ithalatının ise % 4,2 artış ile 217,1 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir. Bahse konu verilerden mal ticaretinde dış ticaret dengesinin ise ülke aleyhine olduğu ve 20,4 milyar ABD doları açık verdiği görülmektedir.

Tablo 15 Avustralya'nın Cari Fiyatlar İle Mal ve Hizmet Ticareti⁴

(Milyar \$)	2011		2012		2013		2014		2015		Değişim % / A\$		Değişim % / US\$	
	A\$	US\$	A\$	US\$	A\$	US\$	A\$	US\$	A\$	US\$	1 yıl	5 yıl	1 yıl	5 yıl
İhracat														
Mal	263,2	279,6	249,7	266,4	263,5	263,2	266,8	249,8	250,4	196,7	-6,1	1,3	-21,3	-29,6
Hizmetler	51,0	54,2	52,1	55,6	55,4	55,3	60,2	56,4	66,2	52,0	10,0	5,5	-7,8	-4,1
Toplam	314,3	333,8	301,7	322,0	318,9	318,5	326,9	306,2	316,6	248,7	-3,2	2,1	-18,8	-25,5
İthalat														
Mal	241,2	256,3	259,4	276,7	258,9	258,6	266,3	249,3	276,4	217,1	3,8	4,2	-12,9	-15,3
Hizmetler	60,7	64,5	64,4	68,7	70,5	70,4	70,4	65,9	76,3	59,9	8,4	6,1	-9,1	-7,1
Toplam	301,9	320,8	323,8	345,4	329,4	329,2	336,7	315,2	352,7	277,0	4,7	4,6	-12,1	-13,7
İki Yönlü Dış Ticaret														
Mal	504,3	535,9	509,0	543,1	522,4	521,8	533,1	499,1	526,9	413,8	-1,2	2,8	-17,1	-22,8
Hizmetler	111,7	118,7	116,5	124,3	125,8	125,7	130,6	122,3	142,5	111,9	9,1	5,8	-9,2	-5,7
Toplam	616,0	654,6	625,5	667,4	648,2	647,5	663,7	621,4	669,4	527,7	0,8	3,4	-15,2	-19,4
Denge														
Mal	22,0	23,3	-9,7	-10,3	4,6	4,6	0,5	0,5	-26,0	-20,4				
Hizmetler	-9,7	-10,3	-12,3	-13,1	-15,1	-15,1	-10,2	-9,5	-10,1	-7,9				
Toplam	12,3	13,0	-22,0	-23,4	-10,5	-10,5	-9,7	-9,0	-36,1	-28,3				

Kaynak: DFAT, Composition of Trade 2015, July 2016.

Avustralya İstatistik Bürosu'nca yayınlanan dış ticaret verileri incelendiğinde ise, 2015 yılında Avustralya toplam ihracatında % 73,6 oranında en büyük paya sahip olan temel ürünler ihracatının % 9,3 oranında azalarak 184,4 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir. Temel ürünler ihracatında, mineraller ihracatı % 29,0 pay ile birinci sıradaki yerine korumasına rağmen, bir önceki yıla göre % 18,0 gerileyerek 72,5 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleşmiştir. Yakıtlar ihracatının % 11,7 azalış ile 62,3 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleştiği, işlenmemiş gıda ihracatının % 15,5 artış ile 17,3 milyar Avustralya doları olduğu, işlenmiş gıda ihracatının ise % 13,1 ararak 24,8 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleştiği kaydedilmektedir. Bir önceki yılın verileri ile karşılaştırıldığında, imalat sanayi ihracatının % 3,6 artış oranı ile 44,2 milyar Avustralya doları, altın ihracatının ise % 7,7 oranında artarak 14,5 milyar Avustralya doları olduğu görülmektedir (DFAT, Composition of Trade 2015, July 2016).

Diğer taraftan, 2015 yılında doğal kaynaklar ihracatında en büyük payı % 25,7 oranında yıllık azalmaya rağmen 49,1 milyar Avustralya doları değeri ile demir cevheri ve konsantreleri, bunu sırasıyla % 2,5 düşüş oranı ve 37,0 milyar Avustralya doları değeri ile kömür ihracatının aldığı belirtilmektedir. Diğer taraftan, ham petrol ihracatının % 42,9 azalış ile 6,0 milyar Avustralya doları, doğal gaz ihracatının ise % 7,3 düşüş ile 16,5 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleştiği açıklanmıştır (DFAT, Composition of Trade 2015, July 2016).

⁴ ABD Doları cinsinden ticaret rakamları, Avustralya Merkez Bankası tarafından açıklanan yıllık ortalama kur baz alınarak hesaplanmıştır.

Öte yandan, 2015 yılında Avustralya'nın mal ithalatının dağılımı incelendiğinde, % 18,0 oranında temel ürünler ve % 74,3 oranında imalat sanayinin başlıca ithal ürünlerini kapsadığı görülmektedir. Temel ürünler ithalatı içinde ilk sırada, bir önceki yıla göre % 2,6 azalış oranı ile 19,7 milyar Avustralya doları bedel ile işlenmiş yakıtların bulunduğu, takiben işlenmiş gıda ürünleri ithalatının % 12,4 artış oranı ile 15,2 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleştiği ve üçüncü sırada bulunan işlenmemiş yakıtların ise % 53,1 azalarak 9,4 milyar Avustralya doları düzeyinde olduğu kaydedilmektedir. 2015 yılında imalat sanayi ürünleri ithalatının % 12,6 artış oranı ile 205,5 milyar Avustralya doları değerinde, altın ithalatının ise % 11,3 artış ile 4,5 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir. Aşağıda yer alan Tablo 16'da, Avustralya'nın sektörel bazda son beş yıla ait ticaret rakamları yer almaktadır.

Tablo 16 Sektörler İtibarıyla Avustralya Dış Ticaret Rakamları

(Milyon Avustralya doları)	2011		2012		2013		2014		2015	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
Tarım ve hayvancılık	37.319	13.103	38.406	13.616	41.502	15.1343	44.308	17.312	49.531	19.409
Yakıt ve mineraller	160.029	39.556	147.344	41.899	158.903	42.979	158.958	40.897	134.806	30.057
Sanayi ürünleri	41.863	161.049	40.739	175.215	41.099	173.273	42.877	183.333	44.424	205.953
Diğer ürünler	22.487	13.195	21.263	11.090	20.455	9.408	19.780	10.847	20.865	11.452
Toplam	261.699	226.903	247.751	24.820	261.959	240.794	265.923	252.389	249.625	266.871

Kaynak: DFAT, Composition of Trade 2015, July 2016

5.2. Dış Ticaret Mevzuatı ve Uygulamaları

Avustralya'nın dış ticaret politikası, dışa açık ve ekonomik büyüme performansını ve yaşam standartlarını artırmaya, uluslararası rekabet ve deniz aşırı pazarlara girişi geliştirmeye yönelik, uluslararası, bölgesel ve ikili yaklaşımları ihtiva eden, şeffaf ve liberal bir politikadır. Son yıllarda ticaret ve yatırımların verimliliği önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik düzenleyici reformlar yapılmaktadır. Dış ticaret politikası ve mevzuatı federal hükümetin yetki ve sorumluluğunda, Dışişleri ve Ticaret Bakanlığınca yürütülmektedir. Avustralya Dışişleri ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Avustralya Ticaret Komisyonu (Austrade); ihracatı artırmaya yönelik faaliyetler yürütmekte, ihracatçıları yurt dışı piyasalarda desteklemek amacıyla ihracat pazarları geliştirme destekleri sağlamakta, yurtdışında iş alımı ve uluslararası firmalar ile ilişkilerin geliştirilmesi konularında Avustralya firmalarına yardımcı olmaktadır. Austrade 60 ülkede 110'dan fazla noktada hizmet vermekte, iş dünyası ve hükümet temsilcilerinden oluşan bir Kurul tarafından yönetilmektedir. Bu konulardaki daha detaylı bilgiler, Avustralya Ticaret Komisyonu'na ait www.austrade.gov.au web adresinden temin edilebilmektedir.

Öte yandan, Avustralya hükümeti var olan 6 eyalet ve 2 bölge pazarını federal düzenlemeler ile birçok alanda tek bir pazar yaratmaya çalışmaktadır. Federal Hükümet tarafından, eyaletler ve bölgeler arasındaki ticareti kısıtlayan, gereksiz yük yaratan, ticaret üzerindeki düzenleyici yükün azaltılması ve iş verimliliğinin artırılması için farklı ticari düzenlemelerin uyumlaştırılmasına yönelik kapsamlı bir program dahilinde düzenlemeler yapılmaktadır. Avustralya ekonomisinin açık ve rekabetçi olmasını sağlamak için rekabet politikasının sürdürülmesi ve istikrarlı bir

ulusal ekonomi oluşturması için ihtiyaç duyulan işgücü hareketliliğini teşvik edilmeye çalışılmaktadır. Bu bağlamda, sosyal hizmetler verimliliğinin artırılması, çoğu özel sektör hizmetlerinde rekabetinin artırılması, sağlık ve eğitim hizmetlerinde kalitenin geliştirilmesi için gcl teşvikler yaratıldığı kaydedilmektedir. Bu amaçla mevcut alt yapının yenilenmesi ve geliştirilmesi konusunda özellikle ulaşım, telekomünikasyon, finans, turizm, inşaat sektörlerinde yabancı yatırımların çekilmesi konusunda yoğun çalışmaların yürütülmektedir.

Bu bağlamda, Federal Hükümet tarafından ekonominin canlandırılmasına yönelik ticaret politikasının oluşturulduğu, politikanın temel ilkesinin yurtiçi ekonomik reform olduğu, ekonomik reform ile verimlilik ve rekabet gücünün artırılması amaçlandığı belirtilmektedir. Söz konusu politikanın Dünya Ticaret rgt ile çok taraflı ticaret müzakerelerine ve çok taraflı kurallar sistemine öncelik verildiği, hükümetin serbest ticaret taahhüdünün, ayırımıcı olmayan bir temelde ikili ve bölgesel ticaret anlaşmaları müzakerelerine dayandığı vurgulanmaktadır. Müzakerelerde, Avustralya'nın dış pazarlara tercihli erişim aramadığı, başka ülkelere verilmiş olanlardan daha az elverişli olmayan koşullarda sadece rekabet etmek için bir fırsat aradığı kaydedilmektedir.

Avustralya'nın ticaret tanıtım faaliyetlerinin, Austrade aracılığıyla, bireysel işletmeler için işlem maliyetlerinin çok yüksek olmasından kısıtlayıcı olan fakat ticari fırsatların çok büyük olduğu yeni gelişen piyasalar ve yakın ülke piyasalarına doğru geliştirilmekte olduğu kaydedilmektedir. Avustralya federal hükümeti, ticaret politikasını hazırlama ve değerlendirilmesinde, hükümetin yürütme organlarıyla, danışma organları, şirketler, sivil toplum kuruluşları (STK) ve diğer paydaşların katılımını ve katkılarını almaktadır. Verimlilik Komisyonu (PC), mikro ekonomik politika ve devlet kurumları için proje / kamuoyunun soruları, performans raporlama ve diğer hizmetler ile ilgili düzenlemelerde hükümetin temel değerlendirme ve danışma organıdır. Ayrıca, çeşitli konularda hükümetin politika ve uygulamalarının etkinliği konusunda değerlendirme yapan ve görüş ve öneri veren bağımsız kuruluşlar da bulunmaktadır.

Dış ticaret politikasında çok taraflı ticaret esas olmakla birlikte, çok önemli ticaret ortakları ve büyük bölgesel gruplarla çok kapsamlı ve tercihli ticaret anlaşmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda son dönemde Avustralya'nın ikinci büyük ticaret ortağı olan Japonya ile Ekonomik Ortaklık Anlaşması imzalanmıştır. Bahse konu Anlaşmanın taraflar arasında ticaretin liberalleşmesi sonucunda yeni iş imkânları yaratılacağı, Avustralya ekonomisi, çiftçileri ve tüketicileri için çok olumlu katkılar olacağı, sığır eti, peynir, bahçecilik ve şarap dahil olmak üzere diğer tarım üreticileri, doğal kaynak ihracatçıları, finans, eğitim, hukuk, telekomünikasyon alanında hizmet sağlayıcılar ve tüketiciler için çok önemli fırsatlar sunacağı kaydedilmektedir. Diğer taraftan, Avustralya Japonya ile birlikte önemli ticari partnerleri olan Güney Kore ve Çin Halk Cumhuriyeti ile de Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalamıştır. Güney Kore ile Nisan 2014 tarihinde imzalanan STA 12 Aralık 2014 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, Haziran 2015 tarihinde Çin ile imzalanan STA ise 20 Aralık 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Avustralya aynı zamanda, 6 Ekim 2015 tarihinde imzalanan ve ye ülkelerde onay sürecinin devam ettiği Trans-Pasifik Ortaklık Anlaşması'na (Trans-Pacific Partnership Agreement) taraf ülkelerden biridir. Söz konusu anlaşmalar ile Avustralya'nın Asya lkeleri ile gcl ve kapsamlı ekonomik ve ticari ilişkiler geliştirmeye çalıştığı, ayrıca Avustralya ekonomik büyümesi, istihdamı ve yeni iş imknlarının yaratılması, ticaretin serbestleştirilme açısından küresel ortaklıklar bağlamında önemli adımlar attığı görülmektedir.

Avustralya Federal Hükümeti tarafından daha önce Ticaret Kanunu kapsamında düzenlenen rekabet, adil ticaret, ürün güvenliği ve tüketicinin korunması hususları 2010 yılında Avustralya Tüketici Kanunu kapsamında detaylı olarak düzenlenmiştir. Federal hükümet tarafından 6 eyalet ve 2 özerk bölge düzenleyici kurumları arasında işbirliği yapılarak, Avustralya genelinde çok fazla ve farklı olan düzenlemeler uyumlaştırılarak, genel bir ürün güvenliği düzenlemesi yapılmıştır. Avustralya Tüketici Kanunu 1 Ocak 2011 tarihi itibariye yürürlüğe girmiş ve ülke genelinde tek bir ürün güvenliği sistemi uygulanmaya başlanmıştır. Bahse konu Kanun, bağımsız bir kurum olan Avustralya Rekabet ve Tüketici Komisyonu tarafından yürütülmektedir. Avustralya'nın mevcut ürün güvenliği sistemi hakkında detaylı bilgi <http://www.productsafety.gov.au> web sitesinden temin edilebilir.

Avustralya ticaret mevzuatı esas olarak tüzük ve uygulama yönetmelikleri şeklinde düzenlenmektedir. Uygulama yönetmelikleri Avustralya Milletler Topluluğu Gazetesinde yayımlanmaktadır. Bakanlıklar, kamu kurumları ve diğer kurumların medya bültenleri ve duyuruları da yayımlanmaktadır. İlgili bülten ve duyurular <https://www.comlaw.gov.au/Browse/ByPublicationDate/Gazettes/Current/1/> adresinden takip edilebilir.

Avustralya serbest ticaret politikaları geliştirmekle birlikte, ticaretle ilgili politika araçlarını farklı yollarla ekonominin (otomotiv, tekstil, giyim ve ayakkabı, altyapısı hizmetleri gibi) belli faaliyetlerini desteklemek için kullanmaya devam etmektedir. OECD tarafından yapılan değerlendirmeye göre, Avustralya'nın düzenlemelerinin serbest piyasa koşullarına uygun ve etkin düzenlemeler olduğu, ancak uluslararası en iyi uygulamaların elde edilmesi için Avustralya'nın daha fazla ilerleme sağlaması, kısıtlayıcı bazı uygulamalarını liberalleştirilmesi gerektiği kaydedilmektedir.

Diğer taraftan, Avustralya piyasasına arz edilecek belli ürün gruplarında özellikle gıda maddelerinde sıkı standartlar uygulanmaktadır. Avustralya ve Yeni Zelanda Sağlık Bakanlıkları tarafından 2000 yılından itibaren Gıda Standartları Kodu uygulanmaktadır. Bu koda göre, paketlenmiş bütün gıdaların etiketinde gıdaların ne kadar yağ, protein, enerji, karbonhidrat ve tuz içerdiğine ilişkin besin değerlerinin yer alması gerekmektedir. Etiketlerde ayrıca gıdanın temel bileşenlerinin yüzde oranları ile alerjiye sebep olabilecek temel gıdaların belirtilmesi gerekmektedir. Öte yandan, Gıda Standartları Kodunda, gen teknolojisi kullanılarak üretilen gıdaların da etiketlenmesi zorunludur. Buna göre, bazı istisnalarla birlikte, bir gıda eğer saptanabilir DNA veya proteyin içeriyorsa veya genetik olarak değiştirilmiş bir karaktere sahipse, bu hususların etikette belirtilmesi gerekmektedir. Genel Gıda Standartları, Gıda Ürünleri Standartları ve Gıda Güvenliği Standartları mevzuatına ilişkin detay bilgiler Food Standards Australia and New Zealand kurumuna ait <http://www.foodstandards.gov.au> sitesinden temin edilebilmektedir.

Diğer taraftan, Avustralya'da paketleme ile ilgili kurallar da, malın niteliğine (kuru, sıvı, tehlikeli, yanıcı, patlayıcı vs.) ve yapılacak taşıma türüne göre değişmektedir. Paketleme ile ilgili gerekli bilgiler Avustralya Paketleme Konseyi (Australian Packaging Council)'nin <http://www.pca.org.au> sitesinde yer almaktadır

Öte yandan, Avustralya risk analizine dayalı özellikle taze meyve-sebze ile et, süt ve kümes hayvancılığı ürünleri başta olmak üzere insan sağlığı ve can ve mal güvenliği, tüketicinin ve çevrenin korunması açısından sıkı karantina ve ürün güvenliği denetimleri gerçekleştirilmektedir. İthalatı kontrole tabi olmayan ürünler için

liberal dış ticaret rejimiyle uyumlu olarak kişilerin veya şirketlerin, ithalat lisansı almalarına gerek bulunmamaktadır.

Avustralya piyasasına arz edilecek ürünler, gümrük vergisi ve/veya katma değer vergisi (GST) ile diğer vergi veya harçlara tabi olup, gümrük vergileri, ürünün çeşidi ve menşe ülkeye göre değişiklik gösterebilmektedir. İthal edilen ürünün tabi olduğu vergiler, mal ve hizmet vergisi, lüks araba vergisi ve şarap eşitleme vergisinden oluşmaktadır. Avustralya vergilerinin büyük bir bölümü ad-valorem olarak hesaplanmaktadır. Avustralya Gümrük Tarifesi, Armonize Sisteme dayanmaktadır. Bazı durumlarda, anti-damping ve karşılıklı alınan önlemler çerçevesinde ek vergiler de uygulanabilmektedir. Avustralya, GSP (Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi) kapsamında, DC (Developing Countries) ve DCS (More Advanced Developing Countries) olarak gruplandığı gelişme yolundaki ülkelerden bazı ürünlerin ithalatında normal tarifeye göre daha düşük gümrük vergisi uygulamaktadır. Türkiye DCS grubuna giren ülkelerden biri olup, DC grubuna tanınan oran kadar olmasa da, ülkemiz menşeli bazı malların ithalatında normal tarifeden daha düşük gümrük vergisi alınmaktadır.

Tarife Taviz Programı, belli şartlar altında, bazı ürünlerin gümrük vergisinden muaf olarak veya indirimli vergi uygulanarak ithal edilmesine imkan vermektedir. Avustralya'da üretilen benzer ürünlerin bulunmaması halinde, tarım ve altyapı gibi önemli projelerde kullanılmak üzere The Project By-Law Programı da (PBS) kapsamında ithal edilen sermaye mallarının gümrüksüz ithaline izin vermektedir. Bu durumda ithal edilecek ekipmanların toplam değerinin 10 milyon Avustralya doları veya 5 milyon ABD dolarından fazla olması gerekmektedir. İthalatçılar, iç piyasada üretilen aynı veya benzer ürün bulunmaması durumunda, ithal ettikleri ürünler için vergi iadesi talebinde bulunabilmektedirler. Bu program ile tüketim malları üzerindeki vergi alınmamakta, diğer mallar için ise % 3 oranında vergi alınmaktadır.

Genel itibarıyla korumacılık gümrük tarifeleri ile sağlanmakta olup, gümrük tarifeleri, ürün gruplarına göre tespit edilmektedir. Avustralya'da hâlihazırda, genel tarife oranları % 0 ila % 5 arasında değişmekte değişmektedir. Ancak tekstil ürünleri, lüks motorlu araçlar, ayakkabı ve hazır giyim gibi bazı ürünlerde % 5'in üzerinde gümrük vergisi bulunmaktadır. Avustralya, DTÖ bünyesinde akdedilen Devlet Alımlarına İlişkin anlaşmaya taraf değildir. Avustralya devlet alımları prosedürleri genel olarak şeffaf ve adil olmakla birlikte, yerel sanayiinin geliştirilmesine yönelik uygulamalar ve yabancı firmalara yönelik kısıtlamalara rastlanabilmektedir. Avustralya offset sistemini uygulamamaktadır. Bununla birlikte, yabancı firmaların büyük devlet ihalelerini alabilmeleri için, yerel satın alımlar konusunda bazı yükümlülükleri yerine getirmeleri gerekebilmektedir. Federal ve Eyalet hükümetleri, satın alma politikaları ve ihale şartnamelerinde yer alan bazı hükümler yoluyla, yerli firmaların devlet alımlarına katılmalarını teşvik etmeye çalışmaktadır.

Öte yandan Avustralya Gümrük İdaresi tarafından sağlanan bazı destek unsurları da bulunmaktadır. Vergi iadesi programı, ihracat amaçlı ürünlere ilişkin bileşenler üzerindeki gümrük vergisi veya dolaylı vergilerin iade edilmesi suretiyle ihracatçıyı desteklemek için oluşturulmuştur. Ayrıca, ihracat pazarları yaratılması, pazara giriş destekleri sağlanmaktadır. Avustralya Gümrük İdaresi, kişi veya şirketlerden mal ithalatında lisans talep etmemektedir. Bununla birlikte, ürünün yapısına bağlı olarak, bazı izinlerin alınması gerekmektedir. Diğer taraftan, Avustralya'nın ithalatta anti-damping veya eş etkili vergiler alanında almış olduğu önlemler, madde adı ve ülke olarak, Avustralya Anti-Damping Komisyonunca

güncellenen <http://www.adcommission.gov.au/measures/Pages/default.aspx> adresinde yer almaktadır.

5.2.1. Geçici İthalat

Avustralya Gümrük Kanunu'na göre geçici ithalat kapsamında, gümrük vergisi veya diğer vergiler ödenmeksizin 12 aylık süre için geçici ithalat yapılabilmektedir. Geçici ithalat kapsamında ithal edilmek istenen ürünler için resmi bir gümrük girişine gerek bulunmamaktadır. Sadece, malın limana gelmesinden sonra, ürünlerin ayrıntılı bir listesinin Gümrük Güvenlik bölümüne verilmesi yeterli olmaktadır.

Diğer taraftan, uluslararası geçerliliği olan bir belge kapsamında da geçici ithalat yapılabilmektedir. Geçici olarak ithal edilen bütün maddelerin, belirtilen tarih içerisinde tekrar ülke dışına çıkartılmaları zorunludur. Avustralya'da iki karne türü kabul görmektedir. Bunlardan biri ATA karnesi, diğeri FIA/AIT karnesi ismiyle de bilinen CPD karnesidir. Karneli ürün Avustralya'ya geldiğinde, karneyi elinde bulduran kişinin, gümrük işlemleri için karneyi ve ürünü Gümrük İdaresine ibraz etmesi gerekmektedir. Aynı ibrazın, ürünün tekrar ihracı sırasında da yapılması gerekmektedir. Bu ibraz yapılmazsa, gümrük vergisi ve diğer vergilerin tahsili yoluna gidilmektedir. Karnesi alınmamış olan ürünlerin geçici ithalat kapsamında ithalatı için fatura, paketleme listeleri, konşimento, karantina belgeleri ve diğer nakliye belgeleri gibi normal ticari evrakların kopyaları ile birlikte Form 46AA (gümrük vergilerinin ödenmesini garanti altına alan ve ürünün gümrükten çekilmesi için izin başvuru formu) düzenlenerek Gümrük İdaresi'ne verilmektedir.

Avustralya Gümrük İdaresi tarafından onaylanmış ticari fuarlarda/sergilerde teşhir edilmek amacıyla geçici bir süre için ithal edilen ürünlerin gümrük vergisinden muaf olarak ithal edilebilmesine ATA karnesi imkan tanımaktadır. CPD karnesi ile de, Özel Karayolu Taşıtlarının Geçici İthaline ilişkin Gümrük Sözleşmesine dayanarak yayımlanan ve özel motorlu araç ve aksesuarlarının geçici ithaline izin verilmektedir. Fuar amacı ile geçici ithalatta karne almak için, yerel ticaret ve sanayi odalarından birine veya Victorian Employer's Chamber of Commerce and Industry'ye (<http://www.victorianchamber.com.au/>), özel motorlu araçların geçici ithalatı için ise Avustralya Otomobil Birliği'ne (www.aaa.asn.au) başvurulması gerekmektedir.

5.2.3 İthalat Kontrolleri

Avustralya karantina ve teknik mevzuatı çerçevesinde, ithal edilen bazı ürünleri ülke ve ürüne göre 24 ve 36 aylık dönemler itibariyle risk analizine tabi tutmakta, sıkı ithalat denetimleri gerçekleştirmektedir. Avustralya'ya ithal edilen canlı hayvan ve bitkiler dahil olmak üzere gıda ürünleri, bitki materyalleri ve ürünleri ile hayvansal ürünler Avustralya'nın güvenli ve sağlıklı gıda maddeleri tedarik etmesi ve ülkenin biyogüvenlik sisteminin haşere ve zararlılardan korunması ve olası risklerin azaltılması amacıyla Tarım Bakanlığı ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli bir şekilde gerekli önlemler alınmaktadır.

Bu kapsamda, Avustralya risk analizine dayalı özellikle gıda, hayvansal ürünler, süt ve kümes hayvancılığı ürünleri, kuru yemiş ve tohumlar, bitkisel ürünler, taze meyve-sebze ile canlı hayvan ve hayvansal ürünler başta olmak üzere insan sağlığı ve can ve mal güvenliği, tüketicinin ve çevrenin korunması açısından belli ürünlerde sıkı ürün güvenliği denetimleri gerçekleştirmektedir. Denetime tabi ithal ürünlerin İthal Risk Analiz Raporu (IRA) taşımaları zorunlu bulunmaktadır. İthal edilen ürünün ağırlığı, menşei, üreticisi, hazırlanması, içeriği ve telif hakkı gibi

hususlarda tüketiciyi yanıltabilecek herhangi bir ekleme, silme veya diğer işlemlere izin verilmemekte, etiket ve işaretlemeler İngilizce ve okunaklı olarak ürüne iliştilmiş etiket üzerinde veya ambalaj üzerinde ve bazı durumlarda menşé ülkeyi içerecek şekilde olmalıdır. Bütün bu işlemlerin yerine getirilmesinden ithalatçı sorumlu bulunmaktadır.

Avustralya'da ithalat edilen ürünler ile ilgili tüm bilgi ve belgeler Avustralya Gümrük ve Sınır Koruma Hizmetleri kurumunun web sitesinden <http://www.border.gov.au/Trav/Impo> temin edilebilmektedir. İthalatı kontrole tabi tüm ürünlerin ve sorumlu kuruluşların isim ve adreslerinin ayrıntılı bir listesi ise 'Australian Customs Service, Prohibited and Restricted Imports' başlığı altında <https://www.border.gov.au/Busi/Impo/Proh> adresinde yer almaktadır. Avustralya'da ithalatı yasak olan veya bazı kısıtlamalara tabi tutulan ürünler bulunmaktadır. Bunlar; bazı hayvanlar, deniz ürünleri ve bitkiler ile bunların ürünleri, resmi amblem ve işaretler taşıyan ürünler, kimyasallar, radyoaktif maddeler gibi sağlık açısından tehlike oluşturacak maddeler, yanlış veya insanları yanıltacak işaret ve ambalajlı ürünler, ticari marka veya telif haklarını ihlal eden ürünler, kültürel mirasla ilgili bazı ürünler, ozon tabakasını inceltici maddeler, silahlar, narkotik ve fizyoterapi ürünleri, sansür kontrolüne tabi ürünlerdir. Ayrıca, ev hayvanları için aşı ve karantina koşulları bulunmaktadır. Diğer taraftan, belli ürünlerin ithalatı kısıtlanmakta veya izne tabi tutulmaktadır. Karantina şartlarının yerine getirilmesi açısından, içeriğinde süt, yumurta, et veya diğer hayvansal katkıları bulunan belirli bazı gıda ithalatçıların ithal izni alması gerekmektedir. İzne tabi ürünler için ithalattan önce ilgili kuruluşlara izin başvurularının yapılması gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle, ürün Avustralya'ya gelmeden önce ithalat izni alınması gerekmektedir.

Avustralya ve Yeni Zelanda Sağlık Bakanlıkları tarafından 2000 yılından itibaren Gıda Standartları Kodu uygulanmaktadır. Bu koda göre, paketlenmiş bütün gıdaların etiketinde besin değerlerinin yer alması gerekmektedir. Etiketlerde ayrıca gıdanın temel bileşenlerinin yüzdesi ile alerjiye sebep olabilecek temel gıdaların belirtilmesi gerekmektedir. Öte yandan, Gıda Standartları Kodunda, gen teknolojisi kullanılarak üretilen gıdaların da etiketlenmesi zorunludur. Buna göre, bazı istisnalarla birlikte, bir gıda eğer saptanabilir DNA veya protein içeriyorsa veya genetik olarak değiştirilmiş bir karaktere sahipse, bu hususların etikette belirtilmesi gerekmektedir. Genel Gıda Standartları, Gıda Ürünleri Standartları ve Gıda Güvenliği Standartları mevzuatına ilişkin detay bilgileri sitesinden temin edilebilmektedir.

İthalat denetiminde ürünün Gıda Standartları Kanununda (Food Standards Code), belirtilen etiket bilgilerine, ambalajlarda gıda güvenliğini tehlikeye düşürecek unsurların olup olmadığına bakılmaktadır. Gerekli görüldüğü hallerde numune alınarak, laboratuvar analizi yapılmaktadır. Tarım Bakanlığı gıda ithalatında ürünün ilgili standartlarına uygunluğu kontrol etmekle sorumlu kuruluş olup, ülke genelinde bölge ve eyalet kurumları ile gözetim ve denetimini yürütmektedir.

Diğer taraftan, Tarım Bakanlığının <http://www.agriculture.gov.au/import> adresinden erişilen web sitesinden, ithal edilen gıda ürünlerinde hangi test veya testlerin gerekli olduğu ve bu testleri yapabilecek laboratuvarların bilgilerine de ulaşılmaktadır. Avustralya'nın gıda, otomotiv, telekomünikasyon gibi diğer belli başlı ürünlerde uyguladığı standartlar (<http://www.standards.org.au>) web sitesinde yer almaktadır. Kaynak ülkeye göre değişkenlik gösterebilen karantina kontrollerinin uygulandığı ürünler listesi sürekli değişiklik göstermekte olup,

<http://www.agriculture.gov.au/import/online-services/bicon> adresinden erişilen Biyogüvenlik İthalat Koşulları Sistemi'nden (Biosecurity Import Conditions System, BICON) ürün ve ülke adı bazında ithalatta aranan tüm koşul ve kurallara ilişkin tarama yapılabilmektedir. Diğer taraftan, Avustralya piyasasına yasal olarak arz edilecek tüketici ürünlerinde ürün güvenliği ve tüketiciyi bilgilendirici belli başlı zorunlu standartlar uygulanmaktadır. Zorunlu standartların tam listesine <http://www.productsafety.gov.au> adresinden ulaşılabilir.

5.2.3. Tarife Dışı Engeller

Avustralya, dışa açık ekonomiler arasında örnek olarak gösterilen ve son derece liberal dış ticaret politikası sahip bir ülke olmakla birlikte, özellikle insan ve bitki sağlığı, çevrenin ve tüketicinin korunması ve kamu güvenliği açısından teknik düzenlemeler ve standartlar vasıtasıyla teknik engeller uygulamakta, ithalat yasaklamaları ve kısıtlamaları bulundurmaktadır. Ayrıca, çevre kirliliği veya hastalık yayması muhtemel tarım ürünlerinde sıkı karantina ve denetim sistemi uygulamaktadır. Dolayısıyla, insan ve bitki sağlığı, tüketicinin ve çevrenin korunması gibi haklı temel gereklere dayandırılan ulusal standartlar ve karantina uygulamaları ülkeye mal girişini engellemekte, ithalat sürecini zaman zaman uzatabilmekte ve maliyetleri arttırmaktadır. Ayrıca, Avustralya'nın sıkı sınır güvenlik kontrolleri, detaylı ve karmaşık gümrük mevzuatı ve uygulamaları piyasaya giriş koşullarını ağırlaştırmakta, maliyetleri arttırmaktadır.

Günümüzde ülkeler bahse konu teknik engelleri Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları ile aşmaya çalışmaktadır. Bu kapsamda, Avustralya ihracatçı firmalarının, hedef pazarlara, stratejik pazarlarına girişini kolaylaştırmak, pazara giriş maliyetlerini minimize etmek üzere uygunluk değerlendirme kuruluşları üzerinden Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları yapmakta, Avustralya üreticileri/ihracatçılarının ilgili pazarlarda rekabet gücünü arttırmaktadır. Bu amaçla, Avrupa Topluluğu ile Avustralya arasında uygunluk değerlendirme, belgelendirme ve işaretleme konusunda Karşılıklı Tanıma Anlaşması imzalanmış ve 1 Ocak 1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Karşılıklı Tanıma Anlaşması (MRA) ile Avustralya'da yapılması gereken ihracata yönelik ürünlerin test, muayene ve belgelendirme gibi uygunluk değerlendirme işlemlerinin AB ülkeleri tarafından kabul edilmesiyle taraflar arasında ticarete teknik düzenlemelerden kaynaklı tarife dışı engellerin azaltılması ve ticaretin geliştirilmesi sağlanmaktadır.

Avustralya ile AB arasındaki MRA kapsamında; otomotiv ürünleri, elektromanyetik uyumluluk, düşük voltajlı elektrik donanımları, telekomünikasyon terminal ekipmanları, makinalar, tıbbi cihazlar, ilaçlar-iyi üretim uygulamaları, basınçlı ekipmanlar sektörleri yer almaktadır. Avustralya ihracatçıları, Avustralya'da oluşturulan bahse konu sektörlerdeki ilgili AT Direktifleri veya diğer teknik düzenlemelerin gereklerine uyum sağladığında ve ürünlere ihracattan önce CE işareti iliştirdiğinde ilave herhangi bir işlem yapılmasına gerek kalmadan AB piyasasına arz edebilmektedirler. Bununla birlikte, Avustralya'nın Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi (Norveç, İzlanda ve Lihtenştayn) ve Avustralya arasında Karşılıklı Tanıma Anlaşması (MRA) imzalamıştır. Ayrıca, Avustralya ile Singapur (Singapur-MRA) arasında ikili Karşılıklı Tanıma Anlaşması, Yeni Zelanda ile çok kapsamlı ticareti kolaylaştırmak için Trans-Tasman Karşılıklı Tanıma Anlaşması (TTMRA), Avustralya'nın APEC bölgesinde ticareti kolaylaştırmak ve geliştirmek üzere geliştirilen Elektrik ve Elektronik Cihazlarının Uygunluk Değerlendirmesinde ve Telekomünikasyon Ekipmanlarının Uygunluk Değerlendirmesinde Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları bulunmaktadır.

Avustralya’da temel ihracat ürünlerinde sıkı ihracat kontrolü ilgili kurumları tarafından gerçekleştirildiğinden ayrıca, ihracatta sevk öncesi incelemesi yapılmamaktadır. Bahse konu denetimler, çerçevesinde ürünlerin üretimi, taşınması, ambalaj ve paketleme detayları Avustralya Tarım Bakanlığı Biyogüvenlik İdaresi (<http://www.agriculture.gov.au/biosecurity>) yetkilileri tarafından denetlenmektedir. Bununla birlikte, Avustralya ithalat yaptığı ülkelerden bazı sevk öncesi inceleme yapılmasını talep etmektedir. Ülke bazında oluşturduğu Ortak, Daimi Komiteler aracılığı ile ilgili ülkelerde sevk öncesi inceleme yapacak kuruluşlar belirlenerek, ilgili kurum ve kuruluşlar www.austrade.gov.au/Export/ tarafından onaylanmaktadır. Bu itibarla, Dünya Ticaret Örgütü-Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri Anlaşması hükümlerine uygun olarak, Tarım, Bakanlığı ve ilgili diğer kurumlar işbirliğiyle ithal edilen ülkelere ürün güvenliği ve bitki sağlığı önlemleri alınmaya çalışılmaktadır. Bu kapsamda, Avustralya Kenya, Zimbabve, Güney Afrika, Etiyopya, Tanzanya gibi Afrika ülkeleri ile Peru, Yeni Zelanda, Amerika, Bangladeş gibi ülkelere yaptığı ikili protokoller çerçevesinde Avustralya’ya ithal edilecek bitkisel ürünler, bazı meyve ve sebzelerde sevk öncesi incelemesi uygulamaları yapılmaktadır.

Avustralya’nın gıda, otomotiv, telekomünikasyon gibi belli sektörlerde geliştirdiği çok ayrıntılı standartları ve uygulamaları bulunmaktadır ve bu standartlar ile ilgili bilgiler <http://www.standards.org.au> adresinden temin edilebilir. Avustralya’da elektrik voltajı 220–240 Volt ve 50 devirdir. Buna göre, bu değerlere uymayan makine ve elektrikli cihazların buna uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca bazı tıbbi cihazların, kullanımdan önce onaylanması gerekmektedir. Diğer taraftan, çoğunu gıda maddelerinin oluşturduğu ithal tüketim ürünlerinin, eyaletlerin ambalajlama mevzuatına uyması gerekmektedir. Bununla birlikte, eyaletler diğer bir eyaletin mevzuatına uyan ürünlerin kendi eyaletlerinde de satılmasına sıkıntı yaratabilmekte, eyalet tarım karantina servisleri, bazı ürünlerin eyaletler arası ticaretini zaman zaman kısıtlayabilmektedir.

5.2.4. İkili ve Çok Taraflı Ticaret Anlaşmaları

Avustralya’nın Yürürlükteki Anlaşmaları

ASEAN-Avustralya-Yeni Zelanda Serbest Ticaret Anlaşması
Singapur-Avustralya Serbest Ticaret Anlaşması,
Tayland-Avustralya Serbest Ticaret Anlaşması
Avustralya-ABD Serbest Ticaret Anlaşması
Avustralya-Yeni Zelanda Yakın Ekonomik İlişkiler Anlaşması
Avustralya-Şili Serbest Ticaret Anlaşması
Avustralya- Malezya Serbest Ticaret Anlaşması
Avustralya-Japonya Ekonomik Ortaklık Anlaşması
Avustralya-Güney Kore Serbest Ticaret Anlaşması
Avustralya-Çin Serbest Ticaret Anlaşması

İmzalanan Henüz Yürürlüğe Girmeyen Anlaşmalar

Trans-Pasifik Ortaklık Anlaşması (TPP)

Müzakere Edilen Ticaret Anlaşmaları

Avustralya-Hindistan Kapsamlı Ekonomik İşbirliği Anlaşması
Endonezya-Avustralya Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması (IA-CEPA)
Avustralya-Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) Serbest Ticaret Anlaşması

Pasifik Ticaret ve Ekonomi Anlaşması (PACER)
Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması (RCEP)
Çevresel Ürün Anlaşması (EGA)
Hizmet Ticareti Anlaşması (TiSA)

Ayrıntıları <http://dfat.gov.au/trade/agreements/pages/trade-agreements.aspx> web sitesinden görüleceği üzere, Avustralya'nın dokuz ülke ve ASEAN ile imzalamış olduğu toplam on ticaret anlaşması yürürlükte bulunmaktadır. Diğer taraftan, Asya-Pasifik bölgesinde anahtar konumda olan Japonya, Güney Kore ve Çin ile yürürlüğe giren STA'lara ek olarak yakın zamanda yürürlüğe girmesi beklenen Trans-Pasifik Ortaklık Anlaşması, Avustralya'nın dış ticaret politikasında serbest ticaret anlaşmalarının önemini açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Öte yandan, Avustralya, Hindistan ve Endonezya gibi ülkelerle ikili Serbest Ticaret Anlaşmaları ve yukarıda anılan çok taraflı anlaşmaların müzakerelerini yoğun olarak sürdürmektedir. Avustralya Dışişleri ve Ticaret Bakanlığının yayımladığı verilerden bahse konu müzakereleri yürütülen anlaşmalar kapsamındaki ülkelerin Avustralya toplam ticaretindeki paylarının % 30'un üzerinde olduğu kaydedilmektedir.

5.3. Ödemeler Dengesi ve Sermaye Hareketleri

Avustralya ekonomisi yapısal özellikleri cari işlemlerindeki gelişmeleri etkilemektedir. Özellikle temel olarak hammadde ihracatına dayalı bir politika izlenmesi, imalat sanayinin göreceli rekabetinin düşük olması, ara malı ithalatına bağımlı bir üretim yapısı olması ve yurtiçi tasarrufların yetersizliği son 50 yıldır Avustralya'nın cari işlemler dengesinde açık vermesine neden olmaktadır.

Tablo 17 Cari İşlemler Dengesi⁵

Milyon Avustralya doları	GENEL MAL TİCARETİ							Dış ticaret dengesi	Hizmetler dengesi	Toplam cari işlemler dengesi	Cari işlemler dengesi / GSYH (%)
	TOPLAM İHRACAT			TOPLAM İTHALAT							
	Kırsal Kesim	Kırsal kesim dışı mallar ve diğer mallar	Toplam	Tüketim malları	Sermaye malları	Altın dahil ara mallar	Toplam				
2011	33.870	229.245	263.113	69.230	60.075	111.961	241.267	21.848	-9.590	-42.951	-2.9
2012	34.755	214.608	249.364	73.535	69.954	115.764	259.254	-9.890	-12.273	-64.001	-4.3
2013	37.850	225.337	263.188	78.598	64.800	115.175	258.574	4.613	-15.011	-53.185	-3.4
2014	40.456	226.742	267.198	82.790	62.961	120.298	266.049	1.149	-10.289	-48.219	-3.0
2015	45.192	205.413	250.605	93.577	66.264	116.570	276.411	-25.805	-10.057	-77.914	-4.8

Kaynak: ABS, 5302.0 Balance of Payments and International Investment Position, Australia, March 2016

Bu çerçevede Avustralya'nın Ödemeler Bilançosundaki son döneme ilişkin gelişmeler incelendiğinde, 2015 yılı sonunda cari işlemler açığının bir önceki yıla göre yükselmiş olup, açığın GSYH'ye oranı % 4,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2015 yılında Avustralya doları ABD doları karşısında değer kaybetmiş olmakla birlikte, bir önceki yıla göre ithalatın artması ve ihracatın azalması dış ticaret dengesi açığının büyümesine neden olmuştur.

Avustralya Ödemeler Dengesi Bilançosu finansman kalemleri açısından incelendiğinde, 2015 yılı itibarıyla doğrudan yatırımların bir önceki yıla göre % 25 oranında artarak 55,2 milyar Avustralya doları seviyesine, portföy yatırımlarının bir önceki yıla göre % 179 oranında artarak 72,4 milyar Avustralya doları seviyesine ulaştığı görülmektedir.

⁵ Mevsimsellikten arındırılmış veriler kullanılmış olup, mevsimsellikten arındırma yöntemi ABS'den farklı olan RBA verileri esas alınmıştır

Avustralya Doları konvertibl bir para birimi olup dünyada en çok işlem gören para birimleri arasındadır. Avustralya'ya getirilecek veya bu ülkeden dışarı gönderilecek sermaye veya Avustralya Doları veya diğer döviz miktarı konusunda bir sınırlama bulunmamaktadır. Ancak 10.000 Avustralya Dolarını aşan miktarların, Gümrüklerde beyan edilmesi zorunludur.

5.4. Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları

Avustralya İstatistik Ofisi tarafından açıklanan verilere göre, Avustralya'nın 2015 yılı sonu itibariyle toplam yabancı yatırım stoku yıllık % 8 artış oranı ile toplam 3,024 trilyon Avustralya doları düzeyindedir. 2015 verilerine göre, doğrudan yabancı sermaye yatırımları tutarının 735,5 milyar Avustralya doları (% 25), portföy yatırımları 1.622 milyar Avustralya doları (% 54) düzeyine ve diğer yatırımlar 485,6 milyar Avustralya doları (% 16) seviyesine ulaşmıştır (ABS, 5352.0 International Investment Position, Australia: Supplementary Statistics, May 2016).

Tablo 18'den de görüleceği üzere, Avustralya'nın yabancı sermaye yatırımları içinde toplam yatırım stoğu açısından ilk beş ülkeyi toplam içerisinde % 62 pay ile ABD, İngiltere, Belçika, Japonya ve Singapur oluşturmaktadır. Doğrudan yabancı sermaye yatırımı açısından ise ilk beş ülkeyi toplam içerisinde % 54 pay ile ABD, İngiltere, Japonya, Hollanda ve Çin oluşturmaktadır. Diğer taraftan, ülke grupları itibariyle Tablo 19'dan da görüleceği üzere, 2014 yılında Avustralya'ya % 73 pay ve 450 milyar Avustralya doları değeri ile OECD ülkeleri tarafından doğrudan yabancı sermaye yatırımı gerçekleştirilmiştir.

Avustralya, ulusal güvenliğe hanel getirmediği, belirli stratejik sektörlerde uzun dönemli menfaatleri zedelediği sürece sermaye girişini teşvik etmektedir. Yabancı sermayenin yeni teknoloji girişini teşvik etmesi başta olmak üzere ekonomik faaliyetlere, istihdama ve yurt içi tasarruflara sağlayacağı katkı ve yararları dikkate alınmakla birlikte, belirli sektörlerde Avustralya aktiflerinin yabancılarda bulunmasının olası mahzurları da değerlendirilmektedir. Avustralya'nın havaalanları, bankacılık, konutsal gayrimenkul, telekomünikasyon ve sivil havacılık ve deniz taşımacılığı gibi hassas sektörlerde yabancı sermaye yatırımlarında kısıtlamaları bulunmaktadır. Bu çerçevede, bir denge kurulmasına çalışılarak, yabancı sermaye girişinde çok kısıtlayıcı olmayan bir izin mekanizması çalıştırılmaktadır. Yabancı sermaye yatırımlarından izne tabi olanlar Yabancı Yatırım İnceleme Kurulu (Foreign Investment Review Board) tarafından incelenmekte ve nihai olarak Hazine Bakanlığının onayına sunulmaktadır. Kurul yabancı yatırım tekliflerini esas olarak Avustralya mevzuatı ve hükümetin yatırım politikasına uygunluk bakımından değerlendirmektedir.

Bugüne kadar Avustralya, 22 ülke ile Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşmaları imzalamış bulunmaktadır. Bu ülkeler: Arjantin, Şili, Çek Cumhuriyeti, Mısır, Hong Kong, Macaristan, Hindistan, Endonezya, Laos, Litvanya, Meksika, Pakistan, Papua Yeni Gine, Çin Halk Cumhuriyeti, Peru, Filipinler, Polonya, Romanya, Sri Lanka, Uruguay ve Vietnam ve Türkiye'dir. Ayrıca, yatırımları ilgilendiren diğer bir anlaşma Avustralya ile Yeni Zelanda arasında Daha Yakın Ekonomik İlişkiler Anlaşmasıdır (ANZCHER- The Closer Economic Relations Agreement). Diğer taraftan, İran ve Lübnan ile de bu konudaki anlaşma görüşmeleri devam etmektedir. Türkiye ile imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması 29 Haziran 2009 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Diğer taraftan, Japonya, Yeni Zelanda, Güney Afrika, Finlandiya, Fransa, Norveç, Şili ve Türkiye ile çifte vergilendirmenin önlenmesi anlaşmaları imzalamış bulunmaktadır. Türkiye ile Avustralya arasında 28 Nisan 2010 tarihinde Ankara'da imzalanan Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması 21 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Tablo 18 Ülkeler itibariyle Avustralya'daki dış yatırımlar-2015
(Milyon Avustralya Doları)

ÜLKE	Toplam Yatırım Stoku	Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımı	Toplam Yatırım İçindeki Pay (%)
ABD	860.313	163.410	28,4
İngiltere	499.930	76.042	16,5
Belçika	238.544	2.197	7,9
Japonya	199.596	85.949	6,6
Singapur	98.579	28.800	3,3
Hong Kong	85.359	11.918	2,8
Çin	74.862	35.171	2,5
Hollanda	62.995	44.444	2,1
Lüksemburg	58.322	2.449	1,9
İsviçre	50.198	7.939	1,7
Almanya	41.228	17.235	1,4
Yeni Zelanda	39.668	5.564	1,3
Kanada	38.753	25.883	1,3
Bermuda	25.858	24.092	0,9
Güney Kore	23.321	3.097	0,8
Virgin Adaları	22.822	21.465	0,8
Fransa	22.055	5.400	0,7
Malezya	20.455	10.853	0,7
İrlanda	18.431	2.010	0,6
Cayman Adaları	13.797	yayınlanmadı	0,5
Norveç	13.528	yayınlanmadı	0,4
Birleşik Arap Emirlikleri	12.548	2.934	0,4
Hindistan	11.621	896	0,4
Türkiye	83	-2	0,003
Liste toplamı	2.519.083	735.994	83,9
Tüm Ülkeler	3.024.361	688.376	100,00%

Kaynak: ABS, 5352.0 International Investment Position, Australia: Supplementary Statistics, May 2016.

Tablo 19 Ülke Grupları itibariyle Avustralya'daki dış yatırımlar - 2015
(Milyon Avustralya Doları)

ÜLKE GRUBU	Toplam Yatırım Stoku	Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımı	Toplam Yatırım İçindeki Pay (%)
APEC	1.456.048	381.338	48,1
ASEAN	126.652	41.506	4,2
Avrupa Birliği	990.857	157.627	32,8
OECD	2.199.761	459.211	72,7

Kaynak: ABS, 5352.0 International Investment Position, Australia: Supplementary Statistics, May 2016.

5.5. Yatırım Ortamı ve Teşvikler

Dış ticaret mevzuatı Federal Hükümet tarafından düzenlenmekte ve ülke çapında Australian Securities and Investments Commission (ASIC) tarafından uygulanmaktadır. Bir iş kurmanın süreci bütün eyaletler için aynı olup, yerli ve

yabancı şirketler arasında herhangi bir ayırım yapılmamaktadır. Ancak yabancı sermayeli şirketler, kuruluş sırasında Avustralya'da yerleşik bir firma yöneticisi tayin etmek ve bu hususu ASIC'e bildirmekle yükümlüdürler. Konuya ilişkin detaylı bilgi <http://asic.gov.au/for-business/starting-a-company/how-to-start-a-company/foreign-companies/> adresinde sunulmaktadır.

Avustralya Menkul Kıymetler ve Yatırım Komisyonu'nca açıklanan verilere göre, Avustralya'da Aralık 2015 itibariyle kayıtlı firma sayısı 2.301.660 adet olduğu görülmektedir (ASIC, Company Registration Statistics, 2016). Ayrıca, 2015 yılı içinde 242.570 yeni firma kayıt edildiği açıklanmıştır.

Yabancı yatırımcıların Avustralya'da mevcut şirketlere ortak olmaları veya kendi şirketlerini kurması kolaydır. Yabancı bir şirketin çeşitli şirket türleri arasından seçim yapma imkânı bulunmaktadır. Avustralya Şirketler Kanunu'na (the Corporations Law) göre hükmi şahsiyet, otomatik olarak bir Avustralya şirketi olarak kaydedilebilmektedir. Avustralya genelinde iş yapabilir, eyaletler ile bölgelerde ayrıca kayıt olmalarına gerek yoktur. Avustralya'da faaliyetle bulunacak şirketler muhasebe, mali dokümanlar, yıllık gelirler, genel kurul denetimleri ve kamuya açık kayıtlı ofis bulundurma konuları bakımından Şirketler Kanunu'na uymak zorundadırlar.

Yabancı şirketin, tamamen kendisinin sahibi olduğu ve hisse senedi çıkartmak istemediği bir yan-şirket kurmak istemesi halinde, en uygun şekil bir adi şirket kurmaktır. Zira adi şirket kuruluşunda uygulanan mevzuat daha basittir ve kuruluş maliyeti halka açık bir şirketten daha düşüktür. Ayrıca, bu şirket her an halka açık bir hale dönüştürülebilir. Ancak, bütün kolaylığa rağmen her zaman hukuki ve mali bir uzmanın yardımlarından yararlanmakta fayda bulunmaktadır.

Öte yandan, Avustralya'da kurumlar vergisi oranlarında değişiklik getiren ve Temmuz 2015 tarihinde yürürlüğe giren uygulamaya göre, yıllık cirosu 2 milyon Avustralya doları'den düşük olan küçük ve orta boy firmalar için kurumlar vergisi % 28,5 oranında ve diğer firmalar için % 30 oranında belirlenmiştir. 2016-2017 mali yılı bütçesi çerçevesinde uygulamaya konulan söz konusu vergi reformu kapsamında, ölçeğine bakılmaksızın tüm işletmeler için kurumlar vergisinin kademeli olarak on yıl içerisinde % 25 oranına düşürüleceği açıklanmıştır.

Avustralya'da gelir vergisi ise kademeli oranlar çerçevesinde uygulanmaktadır. 2016-2017 mali yılı için yıllık gelir toplamı 0-18.200 Avustralya doları arasında olanlar vergiden muaf, 18.201-37.000 Avustralya doları arasında her 1 Avustralya doları için 19 cent, 37.001-80.000 Avustralya doları arasında 3,572 Avustralya doları ve 37.000 Avustralya doları'nin üzerindeki her 1 Avustralya doları için 32,5 cent, 80.001-180.000 Avustralya doları arasında 17.547 Avustralya doları ve 80.000 Avustralya doları'nin üzerindeki her 1 Avustralya doları için 37 cent, 180.001 Avustralya doları ve üzeri için 54.547 Avustralya doları ve 180.000 Avustralya doları'nin üzerindeki her 1 Avustralya doları için 45 cent olarak gelir vergisi oranları açıklanmıştır. Konuyla ilgili ayrıntılı bilgiler Avustralya Vergi İdaresinin <https://www.ato.gov.au/rates/individual-income-tax-rates/> adresli internet sitesinden temin edilebilmektedir. Ayrıca, dünyada uygulanan en etkili fikri mülkiyet hakları, siyasi ve ekonomik istikrarın bulunması Avustralya gerek yerli gerekse yabancı sermayenin ülkede yatırım yapmasını teşvik eden bir ortam sunmaktadır. Avustralya'nın yerel tasarruf miktarının ekonominin geliştirilmesi için yeterli olmaması, her yıl yapılacak yatırımları gerçekleştirmek üzere dış yatırımlara ihtiyacı bulunmaktadır. Avustralya IMF verilerine göre, 1991 yılından itibaren kesintisiz

ekonomik büyüme gösteren nadir gelişmiş ülkedir. Dolayısıyla, istikrarlı büyümesi, yüksek nitelikli işgücü, kaliteli ve güçlü yönetimi, iyi lojistik ve ulaşım altyapısı, girişimci dostu yatırım ortamı bulunmaktadır.

Dünya Bankası'nın her yıl yayınladığı İş Yapma Kolaylığı Endeksi verilerine göre, Avustralya 2016 yılında araştırmaya konu 189 ulusal ekonomi içerisinde 13. sırada yer almaktadır (World Bank, 2016). Bahse konu çalışmada, Avustralya'da yeni iş kurma sürecinin ortalama 2,5 işgünü sürdüğü belirtilmektedir.

Diğer taraftan, yabancı yatırımcıların Avustralya'da yapacağı belli yatırımlar Yabancı Yatırımları İnceleme Kurulu (Foreign Investment Review Board, FIRB) tarafından ulusal menfaatlerin korunması açısından incelemeye tabi tutulmakta, uygun bulunması halinde onay verilmektedir. Mevcut katı yatırım mevzuatı ve uygulamalarının Avustralya'nın ihtiyaç duyduğu ve önemli yatırımlarını geçiktirmekte ve de zaman zaman engellemektedir. Ayrıca, yabancı yatırımlarla ilgili olarak bazı sektörlerde bankacılık, havacılık, telekomünikasyon, ulaşım gibi alanlarda özel mevzuat bulunmaktadır. Bu itibarla, anılan kurulun yabancı hükümetlerin yapacağı her türlü yatırımlar, yabancı bireylerin yapacağı 248 milyon Avustralya doları eşik değerinin üzerindeki yatırım miktarları, özel sektörün gayrimenkul piyasasına yapacağı yatırımlar için ön onay alınması gerekmektedir. Ayrıca, ilgili yayın mevzuatına göre, tüm yabancı bireysel yatırımcılar, bir televizyon lisansını kontrol edememekte veya böyle bir lisansın % 5'inden daha fazlasına sahip olamamaktadır. Ayrıca, yabancı yatırımcıların, telekomünikasyon kurumunun kişisel olarak % 5 pay, toplamda ise % 35 pay ile sınırlandırılmaktadır. Aynı şekilde gazete sahipliğinde de bazı kısıtlamalar bulunmaktadır.

Diğer taraftan, havacılık mevzuatına göre, yabancı havayolu şirketleri de dahil olmak üzere, yabancı yatırımcıların, Avustralyalı uluslararası bir uçak şirketinin % 49'una kadar yabancı yatırımcıların sahip olmasına, yabancı havayolları şirketinin de % 5'ine kadar sahip olabilmelerine izin verilmektedir. Yabancıların gayrimenkul edinmesiyle ilgili olarak da 1 Nisan 1993 tarihinden bu yana uygulanan mevzuata göre, yabancı bireysel yatırımcının kentsel alanda konut amaçlı gayrimenkul alımı için ilgili kuruma başvurması ve ön onay alması gerekmektedir. Yabancı bireysel yatırımcılara ticari gayrimenkul alımlarına, gayrimenkul kültürel varlıklar listesinde olmadıkça, 54 milyon Avustralya doları değerine kadar onay alınmak kaydıyla izin verilmektedir. Konuyla ilgili ayrıntılı bilgiye, Foreign Investment Review Board kurumunun <http://firb.gov.au/> adresinden erişilen internet sitesinden erişmek mümkündür.

Avustralya, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Devlet Yardımları Anlaşmasında halen gözlemci statüsünde bulunmaktadır. Ancak, DTÖ bünyesinde mezkur anlaşmanın gözden geçirme çalışmaları müzakerelerine katılmaktadır. Avustralya, yatırımlarla ilgili doğrudan vergi teşviki vermemektedir. Hem yerli hem de yabancı yatırımcılar için aynı şekilde uygulanan Avustralya'da kurulmuş şirketler için araştırma ve geliştirme çalışmalarında vergi istisnası ve AR-GE (R&D) programı kapsamında, önemli ticari ve ihracat potansiyeli olan ürünleri ve hizmetleri geliştirmek için devlet yardımı ve kredi imkânları, Ulusal Devlet Alımı Geliştirme Programı kapsamında, kamu sektörünün ihtiyacı olan veya ihraç potansiyeli olan ürünlerin geliştirilmesi için sağlanan devlet yardımları, Eczacılık Sanayii Yatırım Programı kapsamında, kısmen geri ödemeli araştırma yardımları gibi teşvikler uygulanmaktadır.

5.6. Dış Ticaret İstatistikleri

Avustralya İstatistik Bürosu tarafından dış ticaret istatistiklerini sadece değer olarak yayımlanmakta, miktar ve değerler birlikte açıklanmamaktadır. Ancak, tek tek kalemler bazında anılan Kurumdan ücret mukabili temin edilebilmektedir. Bu itibarla, bu raporda yer alan tabloların çoğunluğu Avustralya istatistikleri değer bazında esas alınarak hazırlanmıştır. Bazı tablolar, aynı kurum tarafından yayımlanan ilgili veriler ve ortalama döviz kuru esas alınarak Amerikan dolarına çevrilerek ABD doları bazında düzenlenmiştir.

5.6.1. İhracat

Avustralya Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı'nca açıklanan verilere göre, Avustralya'nın 2015 yılında toplam mal ihracatı bir önceki yıla göre % 6,1 azalarak 250,4 milyar Avustralya doları, toplam mal ithalatı ise % 3,8 oranında artarak 276,4 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleşmiştir (DFAT, Composition of Trade 2015, July 2016). 2015 yılında Avustralya'nın hizmet ihracatının ise bir önceki yıla göre % 10,0 oranında artarak 66,2 milyar Avustralya doları değerinde, hizmet ithalatının ise % 8,4 artarak 76,3 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleştiği açıklanmıştır. 2015 yılında Avustralya'nın toplam mal ve hizmet ihracatı bir önceki yıla göre % 3,2 azalarak 316,6 milyar Avustralya doları düzeyinde, toplam mal ve hizmet ithalatı ise % 4,7 oranında artarak 352,7 milyar Avustralya doları tutarındadır. Avustralya'nın 2015 yılı mal ihracatında ilk on kalemini Tablo 20'den de görüleceği üzere sırasıyla, demir cevheri ve konsantreleri, kömür, doğal gaz, altın, sığır eti, alüminyum cevheri ve konsantreleri, ham petrol, buğday, bakır cevheri ve konsantreleri ile diğer cevher konsantreleri oluşmaktadır. Diğer bir ifadeyle, Avustralya'nın ilk on ihraç ürünleri doğal kaynaklar ve tarım ürünlerinden oluşmaktadır. 2015 yılı toplam Avustralya ihracatı içerisinde demir cevheri konsantreleri önemli bir yer tutmakta olup, bir önceki yıla göre % 26 oranında azalış göstermesine rağmen toplam ihracatın % 19,6'sına denk gelen 49 milyar Avustralya doları değerinde ihracata konu olmuştur. Bunu sırasıyla % 14,8 pay ile kömür izlemekte, kömür ihracatı bir önceki yıla göre % 2,5 oranında düşüş ile 37 milyar Avustralya doları değerinde gerçekleşmiştir. Doğal gaz ihracatı % 6,6 pay ile 3. sırada yer almakta olup, bir önceki yıla göre % 7,3 azalış oranı ve 16,5 milyar Avustralya doları, altın ihracatı % 5,8 paya sahip olup % 7,7 oranında artarak ve 14,5 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleşmiştir.

Avustralya'nın 2015 yılı ihracatı ülke bazında incelendiğinde, esas itibarıyla bölge ülkeleriyle olan ihracatın ağırlıklı olduğu görülmektedir. Avustralya'nın toplam ihracatında % 32,5 pay ve 81,5 milyar Avustralya dolarıyla en büyük payı Çin almaktadır. İkinciliği % 16,1 pay ve 40,3 milyar Avustralya dolarıyla Japonya, üçüncülüğü % 7,3 pay ve 18,3 milyar Avustralya dolarıyla Güney Kore almaktadır. Avustralya ihracatında ABD ve Yeni Zelanda dışında, ilk 10 ülkenin tamamı Asya Pasifik ülkelerinden oluşmaktadır. Diğer bir ifadeyle, hammadde alıcısı konumundaki Çin, Japonya, Güney Kore, ABD ve Hindistan Avustralya'nın ilk beş ihracat pazarını oluşturmaktadır.

Tablo 20 Avustralya'nın Mal İhracatında İlk 10 Ülke
(Milyon Avustralya Doları)

Sıra No	Ülkeler	2013	2014	2015	% Payı 2015	Yıllık Değişim %	5 Yıl Trend %
1	Çin	94.655	89.998	81.457	32,5	-9,5	7,8
2	Japonya	47.501	48.193	40.282	16,1	-16,4	-1,5
3	Güney Kore	19.593	20.396	18.298	7,3	-10,3	-2,7
4	ABD	9.608	11.890	14.226	5,7	19,7	8,2
5	Hindistan	9.517	8.856	10.536	4,2	19,0	-11,1
6	Y.Zelanda	7.399	8.120	8.433	3,4	3,9	1,2
7	Singapur	5.618	8.415	6.921	2,8	-17,8	7,0
8	Tayvan	7.356	7.126	6.494	2,6	-8,9	-5,8
9	Malezya	5.561	6.095	5.847	2,3	-4,1	30,2
10	Endonezya	5.162	5.635	5.537	2,2	-1,7	-3,6
	Diğerleri	51.518	51.987	52.397	20,9	0,8	-
	Toplam	263.488	266.711	250.428	100,0	-6,1	1,3

Kaynak: DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016

Diğer taraftan, 2015 yılında Avustralya'nın ülke gruplarına göre ihracatı incelendiğinde, Tablo 21'den de görüleceği üzere, Avustralya'nın en fazla ihracatı % 81,9 pay ve 205 milyar Avustralya doları ile APEC ülkelerine yapılmıştır. Toplam mal ihracatında AB ülkelerinin toplam payı % 5,2, OECD ülkelerinin payı % 39,2, ASEAN ülkelerinin payı % 11,2, G20 ülkelerinin payı % 76,5 ve yakın gelecekte yürürlüğe girmesi beklenen Trans-Pasifik Ortaklık Anlaşması'na (TPP) taraf ülkelerin payı ise % 32,7 düzeyindedir.

Tablo 21 Avustralya'nın Ülke Gruplarına Göre Mal İhracatı
(Milyon Avustralya Doları)

Ülke Grupları	2013	2014	2015	% Payı	Yıllık Değişim %
APEC	219.033	223.578	205.040	81,9	-8,3
ASEAN	25.001	30.334	27.958	11,2	-7,8
Doğu Asya	169.799	199.003	177.897	71,0	-10,6
Avrupa Birliği (28)	13.017	12.352	13.074	5,2	-9,3
Körfez İşbirliği Konseyi	6.982	7.457	8.356	3,3	12,0
G20	206.950	204.813	191.467	76,5	-6,5
Pasifik Adaları Forumu	10.633	11.040	10.938	4,4	-0,9
OECD	101.185	104.216	98.134	39,2	-5,8
TPP	80.116	87.941	81.771	32,7	-7,0
TOPLAM İHRACAT	263.488	266.771	250.428	100,0	-6,1

Kaynak: DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016

Tablo 22 Avustralya'nın Mal İhracatında ilk 40 Ürün**(Milyon Avustralya Doları)**

Sıra	SITC	Ürün	2013	2014	2015	% Pay	2014-15 % Değişim
1	281	Demir cevheri ve konsantreleri	69.492	66.008	49.060	19,6	-25,7
2	321	Kömür	39.805	37.999	37.031	14,8	-2,5
3	343	Doğal Gaz	14.602	17.743	16.456	6,6	-7,3
4	971	Altın	13.898	13.460	14.500	5,8	7,7
5	011	Sığır Eti	5.695	7.751	9.296	3,7	19,9
6	285	Alüminyum cevher ve konsantreleri	5.904	6.336	7.493	3,0	18,2
7	333	Ham Petrol	9.016	10.564	6.036	2,4	-42,9
8	041	Buğday	6.085	5.920	5.814	2,3	-1,8
9	283	Bakır cevher ve konsantreleri	5.192	5.359	4.825	1,9	-10,0
10	287	Diğer cevher ve konsantreleri	4.486	4.594	4.436	1,8	-3,4
11	684	Alüminyum	3.675	3.968	3.934	1,6	-0,9
12	012	Et (Sığır Dışı) Ürünleri	2.884	3.733	3.738	1,5	0,1
13	682	Bakır	3.373	3.849	3.397	1,4	-11,7
14	268	Yün ve diğer hayvan tüyleri	2.608	2.417	2.913	1,2	20,5
15	112	Alkollü İçecekler	1.997	2.034	2.388	1,0	17,4
16	781	Binek araçlar	1.975	1.779	2.110	0,8	18,6
17	334	Rafine Petrol Ürünleri	2.743	2.807	2.062	0,8	-26,5
18	061	Şeker, melas ve bal	1.485	1.592	1.935	0,8	21,5
19	054	Sebzeler	1.019	1.044	1.932	0,8	85,0
20	001	Canlı hayvanlar (deniz ürünleri hariç)	1.036	1.617	1.896	0,8	17,2
21	057	Taze/kuru meyve ve kabuklu yemişler	1.025	1.166	1.806	0,7	54,8
22	792	Uçak ve havacılık ekipmanları	1.413	1.660	1.804	0,7	8,7
23	542	Tıbbi Ürünler	3.085	2.415	1.755	0,7	-27,3
24	043	Arpa	1.530	1.760	1.741	0,7	-1,1
25	098	Başka yerde sınıflandırılmamış yenilebilir gıdalar ve müstahzarlar	992	1.016	1.688	0,7	66,1
26	222	Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler	2.516	1.605	1.585	0,6	-1,3
27	764	Telekomünikasyon ekipmanları	1.055	1.239	1.574	0,6	27,0
28	289	Değerli metal cevheri ve konsantreler (altın hariç)	1.094	1.250	1.516	0,6	21,2
29	872	Tıbbi alet ve cihazlar (veterinerlik cihazları dahil)	1.020	1.166	1.401	0,6	20,2
30	022	Süt, krema ve süt ürünleri (yağ veya peynir hariç)	1.306	1.564	1.347	0,5	-13,9
31	081	Hayvan gıdası maddeler	1.164	1.161	1.192	0,5	2,7
32	263	Pamuk	2.604	2.008	1.081	0,4	-46,2
33	686	Çinko	865	1.008	1.049	0,4	4,1
34	246	Ağaç talaşı veya yongaları	656	840	1.048	0,4	24,7
35	288	Demir dışı adi metallerin atık ve hurdaları	1.002	981	1.037	0,4	5,7
36	685	Kurşun	923	858	1.032	0,4	20,3
37	036	Kabuklular, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızları	740	933	1.027	0,4	10,1
38	211	Post ve deriler (kürklü deriler hariç), ham	1.029	1.026	1.024	0,4	-0,2
39	874	Ölçüm, kontrol, analiz ve test alet ve cihazları	794	886	964	0,4	8,7
40	899	Başka yerde sınıflandırılmamış çeşitli mamul eşyalar	679	791	930	0,4	17,5
		Liste TOPLAMI	222.462	225.907	207.853	83,1	-8,0

Kaynak: DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016

5.6.2. İthalat

Avustralya'nın 2015 yılında toplam mal ithalatının bir önceki yıla göre % 3,8 artış oranı ile 276,4 milyar Avustralya doları düzeyinde, toplam hizmet ithalatının ise % 8,4 oranında artarak 76,3 milyar Avustralya doları değerinde gerçekleştiği açıklanmıştır. 2015 yılında Avustralya'nın toplam mal ve hizmet ithalatı bir önceki yıla göre % 4,7 oranında artarak 352,7 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleşmiştir (DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016).

Avustralya'nın mal ithalatının ilk on ürününü, Tablo 23'den de görüleceği üzere sırasıyla; otomobil ve diğer motorlu araçlar, rafine petrol ürünleri, telekomünikasyon ekipmanları, ham petrol, bilgisayarlar, ilaçlar, eşya taşımaya mahsus taşıtlar, iklimlendirme cihazları, altın ve mobilya ürünleri oluşmaktadır. Diğer bir ifadeyle, ilk on ithal kalemi ağırlıklı olarak imalat sanayi ürünlerinden oluştuğu görülmektedir. 2015 yılında motorlu taşıtlar ithalatının toplam ithalat içinde % 7,4 pay ve 20,6 milyar Avustralya doları değeri ile ilk sırada yer aldığı, bunu sırasıyla % 6,7 pay ve 18,4 milyar Avustralya doları değeri ile rafine petrol ürünlerinin, % 4,2 pay ve 11,7 milyar Avustralya doları değeri ile telekomünikasyon ürünlerinin, % 3,4 pay ve 9,4 milyar Avustralya doları ile ham petrolün ve % 3,1 pay ve 8,5 milyar Avustralya doları ile bilgisayarların izlediği görülmektedir. Avustralya'nın 2015 yılı ithalatı ülkelere göre incelendiğinde, ilk beş ülke sırasıyla Çin, ABD, Japonya, Güney Kore ve Tayland'dan oluşmaktadır. Aynı dönemde Avustralya'nın ithalatında yer alan 10 ülke içinde ABD, Almanya ve Birleşik Krallık dışında ülkelerin tamamının Asya Pasifik ülkelerinden oluştuğu görülmektedir. Geçtiğimiz yıl ilk on ülke arasında yer alan Endonezya'nın 2015 yılında yerini Birleşik Krallık'a kaptırdığı görülmektedir. Avustralya'nın ithalat pazarında, Çin % 22,4 pay ve 61,8 milyar Avustralya doları ile ilk sırada yer alırken bu ülkeyi sırasıyla % 11,9 pay ve 33,0 milyar Avustralya doları ile ABD, % 7,2 pay ve 19,8 milyar Avustralya dolarıyla Japonya, % 5,4 pay ve 14,9 milyar Avustralya dolarıyla Güney Kore ve % 4,9 pay ve 13,6 milyar Avustralya dolarıyla Tayland takip etmektedir. Bahse konu ilk 10 ülkenin Avustralya toplam ithalatının % 70'ine tekabül eden yaklaşık 170 milyar Avustralya doları değerinde ithalatı oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 23 Avustralya'nın Mal İthalatında İlk 40 Ürün

(Milyon Avustralya Doları)

Sıra	SITC	Ürün	2013	2014	2015	% Pay	2014-15 % Değişim
1	781	Otomobil ve motorlu taşıtlar	18.290	17.566	20.635	7,4	15,9
2	334	Rafine petrol ürünleri	18.229	18.579	18.436	6,7	-0,8
3	764	Telekomünikasyon ekipmanları	9.075	9.845	11.676	4,2	18,6
4	333	Ham petrol	20.227	20.050	9.390	3,4	-53,2
5	752	Bilgisayarlar	6.943	7.316	8.471	3,1	15,8
6	542	İlaçlar (Veterinerlik ilaç. dahil)	7.793	7.497	7.287	2,6	-2,8
7	782	Eşya taşımaya mahsus taşıtlar	6.436	6.008	6.734	2,4	12,1
8	741	Isıtma soğutma üniteleri ve parçaları	3.320	4.210	4.964	1,8	17,9
9	971	Altın	4.796	4.005	4.456	1,6	11,3
10	821	Mobilya, yatak ve yastık	3.176	3.624	4.337	1,6	19,7
11	723	İnşaat müh. ekipmanları ve aksesuarları	3.464	2.605	3.807	1,4	46,1
12	778	Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve aksesuarları	2.725	2.959	3.343	1,2	13,0
13	874	Ölçüm, test ve analiz araçları	2.774	3.208	3.297	1,2	2,8

Sıra	SITC	Ürün	2013	2014	2015	% Pay	2014-15 % Değişim
14	679	Demir ve çelikten tüpler, borular	1.900	2.497	3.234	1,2	29,7
15	893	Başka yerde sınıflandırılmamış plastik ürünler	2.381	2.721	3.210	1,2	18,0
16	894	Bebek arabaları, oyuncaklar ve spor eşyaları	2.445	2.844	3.145	1,1	10,6
17	775	Ev alet ve ekipmanları	2.458	2.669	3.139	1,1	17,6
18	743	Pompalar	3.216	3.870	3.133	1,1	-19,0
19	691	Demir, çelik ve alüminyum yapılar	2.653	2.207	3.133	1,1	41,9
20	541	Tıbbi ve eczacılık ürünleri	2.431	2.426	3.049	1,1	25,7
21	784	Motorlu taşıtlar aksam ve parçaları	2.797	2.740	3.049	1,1	11,3
22	728	Özel makine ve aksamları	2.005	2.251	2.960	1,1	31,5
23	845	Diğer tekstil ve giyim eşyaları	2.067	2.326	2.844	1,1	22,3
24	872	Tıbbi araçlar	2.107	2.407	2.799	1,0	16,3
25	699	Adi metallere mamul eşyalar	2.277	2.435	2.733	1,0	12,3
26	098	Yenilebilir maddeler, preparatlar	2.023	2.221	2.602	0,9	17,1
27	625	Lastikler, iç lastikler	2.748	2.525	2.504	0,9	-0,8
28	744	Forklift diğer yük araç. ve kaldıraçlar	2.579	2.642	2.496	0,9	-5,5
29	899	Muhtelif imalat sanayi ürünleri	1.953	2.097	2.411	0,9	15,0
30	761	Monitör, projektör, televizyon	1.839	1.942	2.239	0,8	15,3
31	851	Ayakkabı	1.610	1.781	2.220	0,8	24,7
32	747	Musluk, tıkaç, valf ve benzeri araçlar	1.559	1.757	2.154	0,8	22,6
33	751	Büro makineleri	1.869	1.897	2.117	0,8	11,6
34	772	Elektrik devre cihazları	1.810	1.804	2.005	0,7	18,8
35	842	Kadın/kız giyim eşyası (örgüler hariç)	1.507	1.634	1.940	0,7	18,8
36	553	Parfümeri ve kozmetik (sabunlar hariç)	1.452	1.558	1.927	0,7	23,7
37	112	Alkollü içecekler	1.638	1.697	1.896	0,7	11,7
38	562	Gübreler	1.526	1.764	1.865	0,7	5,8
39	641	Kâğıt ve mukavva	1.676	1.761	1.791	0,6	1,7
40	658	Başka yerde sınıflandırılmamış hazır tekstil eşyaları	1.217	1.375	1.705	0,6	24,0
		Liste TOPLAMI	162.991	167.320	175.133	63.3	4,7

Kaynak: DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016

Tablo 24 Avustralya'nın Ülke Gruplarına Göre Mal İthalatı

(Milyon Avustralya Doları)

Ülke Grupları	2013	2014	2015	% Payı	% Değişim 2014-15
APEC	170.919	182.524	197.125	71,3	8,0
ASEAN	45.251	48.352	44.562	16,1	-7,8
Doğu Asya	127.510	135.431	147.082	53,2	8,6
Avrupa Birliği (28)	43.529	45.626	46.381	16,8	1,7
Körfez İşbirliği Konseyi	5.334	4.036	3.644	1,3	-9,7
G20	163.486	173.877	195.341	70,7	12,3
Pasifik Adaları Forumu	10.737	11.865	10.930	4,0	-7,9
OECD	116.656	121.811	132.359	47,9	9,2
TPP	85.462	89.063	90.729	32,8	1,9
TOPLAM İTHALAT	258.925	266.332	276.438	100,0	3,8

Kaynak: DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016

Tablo 25 Avustralya'nın Mal İthalatında İlk 10 Ülke**(Milyon Avustralya Doları)**

Sıra No	Ülkeler	2013	2014	2015	% Payı	% Değişim
1	Çin	47.245	52.080	61.788	22,4	18,6
2	ABD	26.669	28.745	33.027	11,9	14,9
3	Japonya	18.985	17.238	19.781	7,2	14,8
4	Güney Kore	10.383	12.028	14.910	5,4	24,0
5	Tayland	11.411	10.938	13.581	4,9	24,2
6	Almanya	11.681	12.027	12.459	4,5	3,6
7	Malezya	9.508	11.299	10.141	3,7	-10,2
8	Singapur	12.914	12.713	9.386	3,4	-26,2
9	Y. Zelanda	7.427	7.964	7.695	2,8	-3,4
10	Birleşik Krallık	6.217	6.155	7.137	2,6	16,0
	Diğerleri	96.485	95.145	86.533	68,8	-9,1
	Toplam	258.925	266.332	276.438	100,0	4,9

Kaynak: DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016

Avustralya'nın 2015 yılında bölgeler itibariyle en fazla ithalatı Tablo 24'ün incelenmesinden de görüleceği üzere; % 72,3 pay ve 182,5 milyar Avustralya doları değeri ile APEC ülkeleri ile gerçekleştirmiştir. Ülke grupları ile gerçekleşen ithalat rakamları incelendiğinde, % 53,7 pay ve 135,4 milyar Avustralya doları değeri ile Doğu Asya ülkeleri, % 47,9 pay ve 121 milyar Avustralya doları ile OECD ülkeleri, ve % 68,8 pay ve 174 milyar Avustralya doları değeri ile G20 ülkeleri ile ithalatın gerçekleştiği görünürken AB ülkelerine ithalatın % 18,1 pay ve 45,6 milyar Avustralya doları düzeyinde olduğu görülmektedir.

5.6.3. Uluslararası Hizmet Ticareti

Tablo 26'dan görüleceği üzere, 2015 yılında Avustralya'nın hizmet ihracatı ve ithalatında artış yaşanmış olup, hizmet ticareti dengesi ise -10,1 milyar Avustralya doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Geçmiş yıllarda olduğu gibi, hem hizmet ithalatı hem de hizmet ihracatı için 2015 yılında da en önemli kalem olarak seyahat hizmetleri göze çarpmaktadır. Hizmet ithalatında en fazla payı 31,2 milyar Avustralya doları ile seyahat hizmetleri ve 17, milyar Avustralya doları ile taşımacılık hizmetlerinin aldığı, hizmet ihracatında ise seyahat hizmetlerinin 39,1 milyar Avustralya doları ve taşımacılık hizmetlerinin 6,8 milyar Avustralya doları tutarında gerçekleştiği görülmektedir. Hizmet ithalatı için ilk üç temel kaynak, % 19,7 pay ve 15,1 milyar Avustralya doları ile ABD, % 9,5 pay ve 7,3 milyar Avustralya doları ile Birleşik Krallık ve % 7 pay ve 5,3 milyar Avustralya doları ile Singapur iken hizmet ihracatında ilk üç sırayı % 14,9 pay ve 9,8 milyar Avustralya doları ile Çin, % 11,9 pay ve 7,9 milyar Avustralya doları ile ABD ve % 7,6 pay ve 5,0 milyar Avustralya doları ile Birleşik Krallık almaktadır (DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016).

Tablo 26 Uluslararası Hizmet Ticareti Verileri

Milyon Avustralya Doları cinsinden	2013	2014	2015	% değişim	
				2014-15	5 yıl trend
HİZMET İHRACATI					
İmalat hizmetleri	14	18	14	-22,2	-14,6
Tamir ve bakım hizmetleri	88	59	82	39,0	11,3
Taşımacılık Hizmetleri	6.270	6.596	6.762	2,5	1,2
Yolcu	2.334	2.407	2.634	9,4	-1,9
Navlun	357	281	268	-4,6	-9,5
Diğer	2.363	2.543	2.619	3,0	3,6
Posta ve kargo	1.216	1.365	1.241	-9,1	7,2
Seyahat Hizmetleri	32.381	35.427	39.151	10,5	4,7
İnşaat Hizmetleri	84	174	186	6,9	21,0
Sigorta ve Emeklilik Hizmetleri	506	537	551	2,6	10,1
Finansal Hizmetler	2.708	3.168	3.765	18,8	30,3
Fikri mülkiyet kullanım hizmetleri	841	951	1.060	11,5	0,3
Haberleşme, bilişim ve enformasyon	1.944	2.256	3.034	34,5	11,5
Diğer Ticari Hizmetler	8.918	9.019	9.589	6,3	5,7
Kişisel, kültürel ve eğlence hizmetleri	685	975	953	-2,3	4,6
Kamu hizmetleri	941	992	1.015	2,3	3,8
TOPLAM HİZMET İHRACATI	55.380	60.172	66.162	10,0	5,5
HİZMET İTHALATI					
İmalat hizmetleri	0	0	-	-	-
Tamir ve bakım hizmetleri	726	542	478	-11,8	11,5
Taşımacılık Hizmetleri	17.110	16.660	17.676	6,1	3,6
Yolcu	6.839	6.146	6.478	5,4	1,4
Navlun	9.339	9.684	10.156	4,9	3,9
Diğer	826	714	939	31,5	29,9
Posta ve kargo	106	116	103	-11,2	-3,9
Seyahat Hizmetleri	29.652	29.252	31.263	6,9	4,7
İnşaat Hizmetleri	0	0	0	-	-
Sigorta ve Emeklilik Hizmetleri	709	733	784	7,0	1,7
Finansal Hizmetler	1.516	2.124	2.572	21,1	31,9
Fikri mülkiyet kullanım hizmetleri	4.120	4.427	4.649	5,0	4,2
Haberleşme, bilişim ve enformasyon	2.404	2.954	3.382	14,5	12,0
Diğer Ticari Hizmetler	11.437	10.808	12.197	12,9	10,3
Kişisel, kültürel ve eğlence hizmetleri	1.692	1.730	2.008	16,1	6,1
Kamu hizmetleri	1.085	1.194	1.296	8,5	8,9
TOPLAM HİZMET İTHALATI	70.452	70.424	76.305	8,4	6,1

Kaynak: DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016

5.6.3. En Fazla İthalat Yapılan 20 Üründe Ülkeler ile Türkiye'nin Payı

Avustralya'nın en fazla ithalat yaptığı ürünlerin ithalatında yer alan ilk beş ülkeye göre sıralanması ve ithalat değerleri ile bu ürünlerde ülkemizden yapılan ithalat değerlerinin ayrıntıları Tablo 27'de gösterilmektedir. Bahse konu tablonun incelenmesinden de görüleceği üzere, Türkiye'nin ilk 20 ithal kalemindeki payı oldukça düşük düzeyde bulunmakta olup, 2015 yılında kaynak ülkeler listesinde ilk on sırada yer aldığı altın (10. sıra) ve ev alet ve ekipmanları (10. sıra) olmak üzere iki ürün yer almaktadır. Söz konusu veriler incelendiğinde bir önceki yıla göre; % 1 oranında azalan otomobil ve diğer motorlu taşıtlar ile % 2 oranında artan eşya taşımaya mahsus araçlar ürün gruplarının ihracatının yaklaşık aynı düzeyde kaldığı, ev alet ve ekipmanları ihracatımızda % 12 ve ilaçlarda % 19 artış oranı ile nispi olarak giderek artan bir pay almaktadır. Son iki yılın verilerinin karşılaştırılmasından ortaya çıkan en çarpıcı sonuç, 2014 yılında 0,19 milyon ihracat bedeli olan altın ürününün, 2015 yılında yaklaşık 270 kat artarak 51,2 milyon Avustralya dolarına ulaşmış olmasıdır.

Tablo 27 En Fazla İthalat Yapılan 20 Üründe Türkiye ve Diğer Ülkelerin Payı

Sıra	SITC	Ürün	Ürünün Toplam İthalattaki Payı (%)	2015	Kaynak Ülkeler	Ülkeden İthalat Değeri Milyon Avustralya doları
1	781	Otomobil ve diğer motorlu taşıtlar	7,4	20.635	Japonya	6.149
					Almanya	3.120
					ABD	2.481
					Güney Kore	2.173
					Birleşik Krallık	1.300
					Türkiye	23,60
2	334	Rafine petrol ürünleri	6,7	18.436	Güney Kore	5.622
					Singapur	4.843
					Japonya	3.264
					Hindistan	1.650
					Malezya	1.037
					Türkiye	0,19
3	764	Telekomünikasyon ekipmanları	4,2	11.676	Çin	6.709
					ABD	1.220
					Vietnam	1.116
					Malezya	423
					Tayvan	290
					Türkiye	0,07
4	333	Ham petrol	3,4	9.390	Malezya	2.531
					BAE	1.867
					Endonezya	1.405
					Yeni Zelanda	889
					Vietnam	673
					Türkiye	-
5	752	Bilgisayarlar	3,1	8.471	Çin	5.371
					ABD	717
					Singapur	543
					Malezya	530
					Tayland	214
					Türkiye	0,46
6	542	İlaçlar (Veterinerlik ilaç. dahil)	2,6	7.287	Almanya	1.205
					İsviçre	929
					ABD	839
					İrlanda	751
					Fransa	473
					Türkiye	15,62
7	782	Eşya taşımaya mahsus taşıtlar	2,4	6.734	Tayland	3.858
					Japonya	1.273
					ABD	428
					Almanya	257
					Arjantin	238

Sıra	SITC	Ürün	Ürünün Toplam İthalattaki Payı (%)	2015	Kaynak Ülkeler	Ülkeden İthalat Değeri Milyon Avustralya doları
					Türkiye	39,66
8	741	Isıtma ve soğutma üniteleri	1,8	4.964	Çin	937
					Güney Kore	916
					Tayland	792
					Malezya	438
					ABD	414
					Türkiye	5,08
9	971	Altın	1,6	4.456	Papua Y. Gine	2.283
					Yeni Zelanda	616
					Japonya	565
					İsviçre	193
					ABD	171
					Türkiye	51,20
10	821	Mobilya, yatak ve yastık	1,6	4.337	Çin	2.749
					Vietnam	277
					Malezya	214
					İtalya	146
					ABD	144
					Türkiye	6,06
11	723	İnşaat mühendisliği ekipmanları ve aksesuarları	1,4	3.807	Güney Kore	1.364
					ABD	811
					Japonya	521
					Çin	218
					Almanya	139
					Türkiye	1,48
12	778	Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve aksesuarları	1,2	3.343	Çin	1.174
					ABD	544
					Japonya	224
					Güney Kore	198
					Almanya	165
					Türkiye	1,28
13	874	Ölçüm, analiz araçları	1,2	3.297	ABD	1.138
					Almanya	300
					Çin	280
					Birleşik Krallık	255
					Fransa	185
					Türkiye	0,65
14	679	Demir ve çelik tüpler, borular	1,2	3.234	Japonya	1.759
					Çin	463
					Almanya	259
					ABD	112
					BAE	107

Sıra	SITC	Ürün	Ürünün Toplam İthalattaki Payı (%)	2015	Kaynak Ülkeler	Ülkeden İthalat Değeri Milyon Avustralya doları
					Türkiye	2,17
15	893	Başka yerde sınıflandırılmamış plastik ürünler	1,2	3.210	Çin	1.643
					ABD	231
					Tayland	221
					Malezya	155
					Yeni Zelanda	153
					Türkiye	6,96
16	894	Bebek arabaları, oyuncaklar ve spor eşyaları	1,1	3.145	Çin	2.092
					ABD	238
					Birleşik Krallık	130
					Tayvan	61
					Çek Cumh.	48
					Türkiye	0,86
17	775	Ev alet ve ekipmanları	1,1	3.139	Çin	1.339
					Tayland	450
					Malezya	215
					Almanya	184
					İtalya	161
					Türkiye	37,78
18	743	Pompalar	1,1	3.133	Güney Kore	654
					ABD	603
					Çin	462
					Almanya	233
					İtalya	150
					Türkiye	5,56
19	691	Demir, çelik ve alüminyum yapılar	1,1	3.133	Çin	1.790
					Tayland	773
					Malezya	84
					Filipinler	70
					Güney Kore	59
					Türkiye	0,63
20	541	Tıbbi ve eczacılık ürünleri	1,1	3.049	ABD	561
					Birleşik Krallık	315
					Almanya	314
					İsveç	292
					Belçika	259
					Türkiye	0,07

Kaynak: DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016

BÖLÜM: II

2. TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ

2.1 Ekonomik ve Ticari İlişkiler

2.1.1. Ekonomik İlişkilerin Genel Durumu

Avustralya ile Türkiye arasında ilişkiler ilk kez 1915 yılında Gelibolu’da I. Dünya Savaşı sırasında yaşanmış olmakla birlikte, iki taraf arasında ekonomik ve ticari ilişkiler 1970’lerden sonra gelişmeye başlamıştır. İki ülke arasında 1968 yılında başlatılan resmi Türk göç programının da etkisiyle başta vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik başlayan ticaretimiz yıllar itibariyle giderek gelişmiştir.

Avustralya’ya 1960’ların sonlarından itibaren gelmeye başlayan Türkler, günümüzde birinci, ikinci ve üçüncü kuşağın temsil ettiği 155 bin üzerinde bir Türk topluluğunu oluşturmaktadırlar. Avustralya’ya yerleşen vatandaşlarımız ilk zamanlarda daha çok emek yoğun sektörlerde çalışmışlardır. Günümüzde Türk toplumu Avustralya ekonomisinde esnaf, işadami, sanayici, akademisyen gibi çok çeşitli alanlarda etkin bir rol almakta ve önemli katkı sağlamaktadır. Türk işadamları işveren olarak, gıda, inşaat, tekstil, mobilya, toptan ve perakende ticaret, boyacılık, iletişim hizmetleri, restoran işletmeciliği, otomobil tamiri ve taksicilik gibi alanlarda faaliyet göstermektedir. İşçi olarak ise tarım, madencilik, bankacılık, eğitim, sağlık, inşaat ve çeşitli alt hizmet sektörlerinde çalışmaktadır.

Türk kökenli Avustralyalı işadamları esas olarak, Avustralya Türk İş Konseyi (Melburn merkezli) ve Avustralya Türk Sanayiciler ve İşadamları Derneği (Melburn merkezli) adı altında iki ayrı grup halinde örgütlenerek faaliyet göstermektedir. Bahse konu örgütlerin iletişim bilgileri raporumuzun son bölümünde yer almakta olup, Avustralya’da yerleşik Türk sahipli küçük ve orta boy işletmelerin listesinin yayımlandığı Turkish Golden Business Directory isimli bir online rehber de bulunmaktadır. Bahse konu rehber <http://www.goldendirectory.com.au/> adresinden erişmek mümkündür. Avustralya’da faaliyette bulunan küçük ve orta ölçekli birçok işletme arasında ön plana çıkmış ve çalışmaları birer başarı öyküsüne dönüşmüş işadamlarımız bulunmaktadır.

Türkiye’nin yeni pazarlar bulma çabası Avustralya ile olan ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesine zemin hazırlamakta, karşılıklı ziyaretlerin yanı sıra, taraflar arasında, yatırım ve ticaret ortamının hukuki altyapısını oluşturan temel anlaşmaların imzalanmasıyla, ekonomik ve ticari ilişkiler giderek artış göstermektedir. Bu çerçevede, Avustralya İstatistik verilerine göre 2015 yılı sonu itibariyle Türkiye-Avustralya toplam ticaret hacmi, bir önceki yıla göre % 2,6 oranında artarak 1,28 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleşmiştir. Avustralya resmi dış ticaret verilerine göre, 2015 yılında Avustralya’dan ithalatımız % 6,1 oranında azalarak 465,5 milyon Avustralya dolarına, Avustralya’ya ihracatımız ise % 8,3 oranında artarak 817,4 milyon Avustralya dolarına yükselmiştir. Söz konusu veriler ışığında, 2015 yılında Avustralya ile dış ticaretimizde denge rakamına bakıldığında, 2014 yılında 258 milyon Avustralya doları düzeyinde gerçekleşen ticaret fazlamızın, 2015 yılında 351,8 milyon Avustralya dolarına yükseldiği görülmektedir (DFAT, Composition of Trade Australia, July 2016).

Diğer taraftan, iki ülke arasındaki karşılıklı yabancı sermaye yatırımları düşük düzeyde bulunmaktadır. Avustralya İstatistik Bürosu verilerine göre 2015 yılı sonu itibariyle Avustralya'nın Türkiye'deki toplam yatırımı 753 milyon Avustralya doları olup bu rakamın 610 milyon Avustralya dolarını portföy yatırımları oluşturmaktadır (ABS, 5352.0 International Investment Position: Australian Investment Abroad, 2015, May 2016). 2015 yılında Türkiye'nin Avustralya'daki toplam yatırımı (doğrudan yatırımı yok) ise 83 milyon Avustralya doları (ABS, 5352.0 International Investment Position: Foreign Investment in Australia, 2015, May 2016) olarak açıklanmıştır. Avustralyalı firmalar özellikle enerji, alt yapı ve madencilik sektörleri başta olmak üzere Türkiye'de yatırım fırsatlarını araştırmaktadırlar.

İki ülkenin ekonomik yapısı ve dış ticaret kompozisyonları incelendiğinde, taraflar arasında ekonomik ve ticaret hacmini geliştirmek için önemli bir potansiyelin olduğu düşünülmektedir. Avustralya'nın mevcut ihracatının ağırlıklı olarak doğal kaynaklar, minerallerden ve tarım ürünlerinden, ithalatının ise yaklaşık üçte ikisinin imalat sanayi ürünlerinden oluştuğu görülmektedir. Söz konusu dış ticaret kompozisyonu Türkiye'nin ekonomik yapısı/dış ticaret yapısı ile karşılaştırıldığında her iki ülke ekonomilerinin birbirlerini tamamlayıcı bir nitelik taşıdığı ve ekonomik ve ticari ilişkilerin daha da geliştirilmesi bakımından elverişli bir ortam yarattığı değerlendirilmektedir. Son yıllarda, gerek Türk firmalarının ve gerekse Avustralyalı firmaların karşılıklı ziyaretlerinin artması, yatırım ortamının ve potansiyelinin yerinde incelenerek, değerlendirilmesi, karşılıklı ülkeler hakkında bilgi tazelemeleri, geleceğe yönelik ticaret ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi açısından önemli katkı sağlamaktadır.

2.1.2. Ticari İlişkilerin Genel Yapısı

Yukarıda da ifade edildiği üzere, 2015 yılında Avustralya'nın Türkiye'ye toplam ihracatı bir önceki yıla göre % 6,1 azalarak 465,5 milyon Avustralya doları, Türkiye'den ithalatı ise aynı dönemde % 8,3 oranında artarak 817,4 milyon Avustralya doları düzeyinde gerçekleşmiştir (DFAT, Composition of Trade 2015, July 2016). İki ülke arasındaki toplam ticaret hacmi ise Avustralya'nın ülkemize ihracatında yaşanan daralmaya rağmen ülkemiz ihracatındaki artışın etkisi ile bir önceki yıla göre % 2,6 oranında artarak 1.28 milyar Avustralya doları düzeyinde gerçekleşmiştir. Ülkemizin Avustralya'nın toplam ihracatında % 0,2 pay ile 38. sırada, toplam ithalatında ise % 0,3 pay ile 35. sırada, toplam ticaret hacminde ise % 0,2 pay ile bir önceki yıla göre bir basamak yükselerek 33. sırada yer aldığı görülmektedir. Dış ticaret kompozisyonunun incelenmesinden, Avustralya'dan gerçekleştirdiğimiz ithalatın yaklaşık % 52'lik kısmını ham maddeler (altın, kömür ve alüminyum), % 30'unu sanayi malları ve geri kalanını diğer mallar oluşturmaktadır. İhracatımızın büyük kısmını ise % 66 oran ile imalat sanayi malları ve % 13,2 oran ile gıda ürünleri başta olmak üzere diğer ürünlerden oluştuğu görülmektedir (DFAT, Composition of Trade 2015, July 2016).

Diğer taraftan, Tablo 28'de iki ülke arasında 2015 yılında gerçekleşen ticaret rakamları Amerikan doları bazında sunulmuştur. Tabloda görüleceği üzere, geçtiğimiz yıl ülkemizin Avustralya'ya ihracatı Avustralya doları cinsinden artış göstermek ile birlikte ABD doları cinsinden % 9,1 oranında gerileyerek 642,1 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Ülkemizin Avustralya'dan ithalatı ise % 21,2 oranında azalarak 365,7 milyon ABD doları düzeyine gerilemiştir. Bu dönemde iki ülke arasındaki toplam ticaret hacmi 1,0 milyar ABD doları düzeyinde

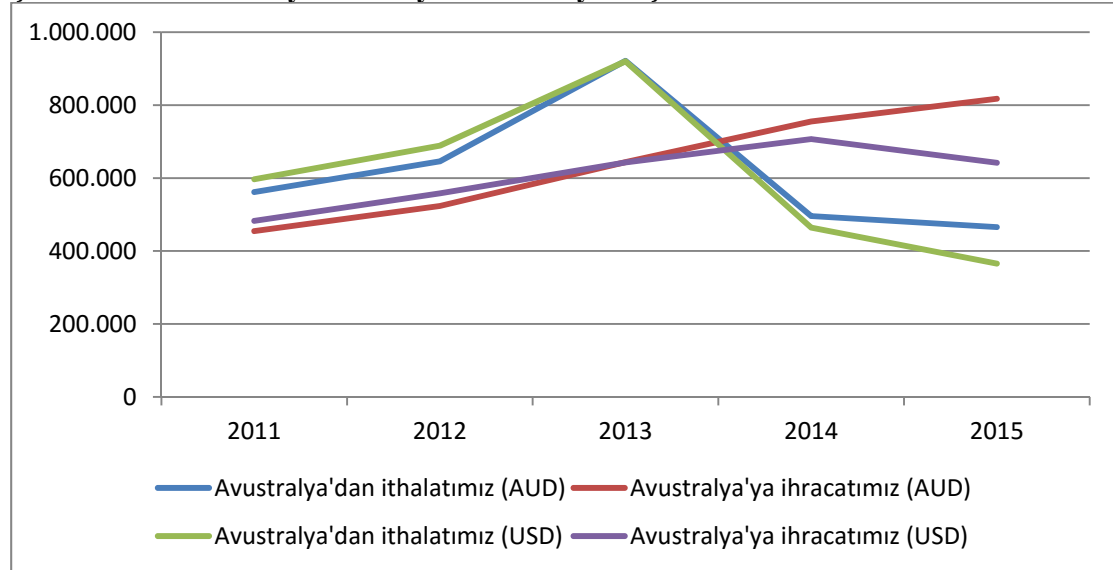
gerçekleşmiştir. Söz konusu verilerden ticaret dengesinin 276,4 milyon ABD Doları tutarında ülkemiz lehine olduğu görülmektedir.

Tablo 28 Türkiye-Avustralya Dış Ticareti⁶

(Milyon \$)	2011		2012		2013		2014		2015		Son Yıl Değişim (%)	
	A\$	US\$	A\$	US\$	A\$	US\$	A\$	US\$	A\$	US\$	A\$	US\$
<i>Avustralya'ya İhracat</i>	454,5	482,9	523,3	558,3	643,6	642,7	755,0	706,7	817,4	642,1	8,3	-9,1
<i>Avustralya'dan İthalat</i>	561,7	596,8	646,0	689,1	921,5	920,3	495,7	464,0	465,5	365,7	-6,1	-21,2
<i>Hacim</i>	1.016,2	1.079,7	1.169,3	1.247,4	1.565,1	1.563,0	1.250,7	1.170,7	1.282,9	1.007,8	2,6	-13,9
<i>Denge</i>	-107,2	-133,9	-122,7	-130,8	-277,9	-277,6	259,3	242,7	351,9	276,4		

Kaynak: DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016

Şekil 1 Yıllar İtibarıyla Türkiye-Avustralya Dış Ticareti

2.1.3. İki Ülke Arasındaki İkili Anlaşma ve Protokoller

Avustralya ile Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin son yıllarda önemli bir ivme kazandığı görülmektedir. Bu gelişmede iki ülke arasındaki üst düzey ziyaretlerinin artması ve ikili anlaşmaların imzalanmasının önemli bir etki yarattığı düşünülmektedir. Bu kapsamda İki ülke arasında imzalanmış olan Anlaşma ve Protokoller aşağıda belirtilmektedir:

- Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması (21/11/1988, Ankara)
- Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (16/06/2005, Canberra) (29 Haziran 2009 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.)

⁶ ABD doları verilerin hesaplanmasında Avustralya Merkez Bankası tarafından açıklanan yıl sonu ortalama döviz kuru rakamları kullanılmıştır.

- Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması (28 Nisan 2010, Ankara’da imzalanmış 21 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.)

Bununla birlikte iki ülke arasında 2009 yılında Sivil Havacılık Anlaşması imzalanmış ve Ocak 2010 itibariyle yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Diğer taraftan, ticaret ve yatırımların geliştirilmesi amacıyla iki ülke arasında bir Karma Ekonomik Komitesi oluşturulmuştur. Bu çerçevede, Türkiye Avustralya Ticaret Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komitesi VI. Dönem toplantısı 23 Şubat 2009 tarihinde Kanberra’da gerçekleştirilmiştir. İki ülke arasında ticari, ekonomik ilişkilerin son durumu ile küresel finansal kriz konusunda görüş alışverişinde bulunulmuş, ayrıca iki ülke arasında yatırımlar, enerji ve madencilik, tarım, müteahhitlik ve müşavirlik ulaşım, kültür ve turizm alanlarında işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.

Diğer taraftan, iki ülke Başbakanlarınca 26 Nisan 2012 tarihinde Ankara’da yapılan görüşmede alınan karar uyarınca, 2015 yılı ANZAK 100.yılı anma törenleri çerçevesinde karşılıklı olarak Avustralya’da Türkiye yılı, Türkiye’de Avustralya yılı olarak kutlanmıştır. Bu kapsamda her iki ülkede karşılıklı ziyaret ve ortak organizasyonlar hayata konulmuştur. Dönemin Avustralya Başbakanı Tony Abbott, Nisan 2015 tarihinde gerçekleşen anma töreni çerçevesinde ülkenin önde gelen işadamlarının da bulunduğu bir heyet ile ülkemizi ziyaret etmiş olup, Avustralya’da ise Sidney Başkonsolosluğumuzun evsahipliğinde Kültür ve Turizm Bakanlığımız tarafından konserler düzenlenmiştir. Diğer taraftan Avustralya’da yıl içerisinde yüzüncü yıl anma etkinlikleri çerçevesinde pek çok etkinlik düzenlenmiş olup Ataşeliğimiz de söz konusu etkinliklere davet mukabili iştirak etmiştir. 2015 yılında iki ülke arasında gerçekleşen sosyal ve kültürel yakınlaşmanın ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için uygun zemin yaratacağı ve taraflara arasında farkındalığı artıracacağı değerlendirilmektedir.

2.1.4. Dış Ticaret İstatistikleri

Tablo 29’den de görüleceği üzere, 2015 yılında ülkemizin Avustralya’dan ithalatının en büyük kalemini, bir önceki yıla göre % 214 oranı ile 239,0 milyon Avustralya doları ile kömür ihracatı oluşturmaktadır. Avustralya’nın diğer önemli ihraç kalemleri arasında; 83,4 milyon Avustralya doları tutarında veterinerlik ilaçları dâhil olmak üzere ilaçlar, 48,2 milyon Avustralya doları tutarında altın ve 13,6 milyon Avustralya doları değeri ile sebzeler ve 10,6 milyon Avustralya doları tutarında alüminyum yer almaktadır (DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016).

Diğer taraftan, Avustralya’nın 2015 yılı resmi verilerine göre ülkemizin başlıca ihracat kalemlerini Tablo 30’da ayrıntılı görülebileceği üzere, meyve ve kuruyemişler, gizli kalemler, altın, gemi ve tekneler, kireçtaşı, çimento ve inşaat malzemeleri, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, ev aletleri, hazır sebzeler, kadın tekstil ürünleri ve binek taşıtlar oluşturmaktadır.

Tablo 29 Avustralya'nın Maddelere Göre Türkiye'ye İhracatı – İlk 25 Ürün
(1000 Avustralya Doları)

SITC	Ürünler	2011	2012	2013	2014	2015
321	Taşkömürü	210.105	210.314	51.924	76.162	239.010
542	Tıbbi ilaçlar (veterinerlik ilaçları dâhil)	50.958	71.970	50.933	43.461	83.417
971	Altın, parasal olmayan	64.040	195.010	681.104	284.768	48.229
054	Sebzeler, taze, soğutulmuş, dondurulmuş	23.036	2.873	2.101	4.107	13.562
684	Aluminyum	24.966	149	228	4.635	10.577
268	Yün/yapağı ve diğer hayvan kılı	5.081	6.439	3.964	5.234	6.479
211	Post ve deriler, ham	16.183	24.549	13.722	12.410	5.742
744	Mekanik taşıma ekipmanları ve bunların parçaları	346	255	903	818	4.793
641	Kâğıt ve mukavva	4.829	4.946	7.318	5.765	3.100
057	Meyve ve sert kabuklu yemişler	2.530	2.839	6.719	6.456	2.996
728	Belli bir endüstriye özel diğer makine ve ekipmanlar	4.367	1.819	4.293	1.617	2.821
778	Başka yerde sınıflandırılmamış elektrik makine ve cihazları	1.131	534	639	579	2.449
774	Elektro-diyagnostik ve radyolojik cihazlar	424	487	1.070	128	2.300
685	Kurşun	0	0	0	0	2.187
263	Pamuk	26.000	1.945	81	6.925	2.151
776	Termiyonik, soğuk katod veya foto katod valfleri, tüpleri...	3	27	16	163	1.900
771	Elektrik enerjisi makineleri ve bunların parçaları	713	258	484	38	1.890
727	Gıda işleme makineleri (ev tipi olanlar hariç)	202	818	775	626	1.790
772	Elektrik devreleri	401	1.020	1.407	1.661	1.700
931	Özel işlemler ve mallar	575	380	785	1.219	1.551
782	Motorlu kara taşıtları, yük taşımacılığı için olanlar	0	0	714	330	1.398
012	Diğer etler ve sakatatlar, taze, soğutulmuş veya dondurulmuş	0	0	155	719	1.365
575	Diğer birincil formda plastikler	1.177	1.090	812	787	1.291
872	Tıp, cerrahi, dişçilik veya veterinerlikde kullanılan alet ve cihazlar	1.298	1.768	1.200	1.114	1.094
874	Ölçüm, kontrol, analiz ve test alet ve cihazları	839	2.048	3.411	701	965
LİSTE TOPLAMI		439.204	531.538	834.758	460.423	444.757
TÜRKİYE'YE TOPLAM İTHALAT		561.746	645.952	921.472	495.699	465.532

Kaynak: DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016

**Tablo 30 Avustralya'nın Maddelere Göre Türkiye'den İthalatı – İlk 25 Ürün
(1000 Avustralya Doları)**

SITC	Ürünler	2011	2012	2013	2014	2015
057	Meyve ve sert kabuklu yemişler	48.780	44.692	46.606	52.631	101.047
988	Gizli kalemler	31.577	34.808	45.486	71.606	57.156
971	Altın	27	98	34	194	51.206
793	Gemiler, tekneler	0	20.120	48.181	25.913	42.655
661	Kireç, çimento ve fabrikasyon inşaat malzemeleri	22.823	23.536	26.233	33.619	42.251
782	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	30.010	35.401	27.464	39.002	39.656
775	Elektrikli ve elektriksiz ekipmanlar ev tipi	22.833	31.878	33.205	33.691	37.787
056	Sebzeler (baklagil sebzeler hariç), kurutulmuş	19.547	20.820	20.300	22.633	26.848
842	Kadın/kız giyim eşyası (örgüler hariç)	8.108	12.110	15.244	20.180	26.553
781	Otomobiller ve diğer motorlu kara taşıtları	12.391	14.325	8.503	23.821	23.635
841	Erkek/erkek çocuk giyim eşyası	14.577	16.318	16.462	17.370	19.758
659	Yer kaplamaları ve benzerleri	10.383	14.963	15.806	20.946	19.580
897	Mücevher, kuyumcu veya gümüşçü eşyaları	14.858	18.478	17.111	16.851	18.159
845	Başka yerde sınıflandırılmamış giyim eşyası	5.871	5.998	7.213	12.113	17.007
542	İlaçlar (Veterinerlik ilaç. dahil)	14.775	16.653	16.498	13.174	15.624
625	Kauçuktan iç ve dış lastikler	16.238	20.406	17.596	11.987	14.266
653	Dokuma kumaşlar, suni ve sentetik elyaftan	7.236	6.609	6.146	8.818	11.623
658	Başka yerde sınıflandırılmamış tekstil hazır eşyalar	2.368	3.506	5.005	7.005	11.423
722	Traktörler	6.307	6.947	11.982	10.151	9.636
058	Meyveler (korunmuş) ve meyve müstahzarları	7.429	6.057	6.137	7.849	9.176
728	Belli bir endüstriye özel diğer makine ve ekipmanlar ve parçaları	3.915	3.228	6.180	3.652	8.868
784	Motorlu kara taşıtlarının parça ve aksesuarları	4.014	5.362	7.623	8.759	8.630
893	Başka yerde sınıflandırılmamış plastik ürünler	3.239	2.384	3.227	3.424	6.957
581	Tüp, boru ve hortumlar ile bunların bağlantı elemanları, plastikten	2.684	2.455	2.596	2.677	6.936
665	Cam eşyalar	5.521	7.619	7.102	7.081	6.882
LİSTE TOPLAMI		315.510	374.771	417.990	475.148	633.318
TOPLAM İTHALAT		454.500	523.296	643.575	754.951	817.377

Kaynak: DFAT, Composition of Trade Australia 2015, July 2016

2.1.5 Ticari İlişkilerde Bilinmesi Gereken Hususlar ve İş Kültürü

Avustralya'nın büyük ve dağınık coğrafi yapısı ve oldukça rekabetçi pazarında ihtiyatla hareket edilmeli ve bütün satış yöntemlerinde ürün güvenliği, kalitesi, taahhütlerin zamanında yerine getirilmesi, şirket dürüstlüğü ve hizmetin devamlılığına gerekli hassasiyetin gösterilmesi gerekmektedir. Avustralya'da ürün kalitesinin ve fiyatlandırmanın, talep yapısına ve hedef kitleye göre yapılması önem taşımaktadır. Piyasada her kalite ve fiyat aralığında ürün satılmakta olup, ülkemiz ihracatçısının sunduğu benzer fırsatları sunan Asya ülkelerinin yoğun rekabeti ile karşılaşmak mümkün bulunmaktadır. Küçük fakat rekabetin oldukça yüksek olduğu Avustralya pazarına girişte, esnek bir fiyat politikası izlenmesi, küçük sipariş miktarlarını kabul edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Diğer ülkelere olan coğrafi uzaklık

nedeniyle Avustralyalılar aldıkları ithal ürünlerin kaliteli olması yanında, gerektiğinde bakım ve onarımın da üstlenilmesini beklemektedirler.

Avustralya piyasasına arz edilecek tüm ithal ürünlerin ilgili mevzuatına uygun olmasından ithalatçı sorumlu bulunmaktadır. Pazara girişte herhangi bir teknik engelle karşılanmaması için ürünün tabii olduğu standartlar, teknik düzenlemeler konusunda ithalatçıdan detaylı bilgi istenmeli veya bu raporun ekinde yer alan ilgili kurumların web sitelerinden detaylar kontrol edilmelidir. Genel olarak, ambalaj içinde satışa sunulan ithal ürünlerin ambalajlarında doğru tanımlamaların bulunması ve imal edildiği ülkenin belirtilmesi gerekmektedir. Ticari tanımlama, görülebilir ve okunabilir bir şekilde İngilizce olarak, ambalaj üzerine yazılmalıdır. Ambalaj üzerine konulan diğer ilave bilgiler ve/veya etiketlemeler doğru olmalı ve ticari tanımlamanın bir parçası olarak konulması zorunlu olan bilgilerle ters düşmemesi gerekmektedir. Avustralya Gıda Kodu çerçevesinde gıda ürünlerinin sözkonusu koda belirtilen bilgileri içeren etiketi taşımasını zorunludur. Ürünün ağırlığı, menşei, üreticisi, içeriği ve telif hakkı gibi hususlarda tüketiciyi yanıltabilecek herhangi bir ekleme, silme veya yanlış işaretlemeler yapılmamalıdır.

Diğer taraftan, Avustralya firmaları ürün ve hizmetlere göre ihracatçıdan belirli süre için ürün garantisi, eğitim, ilan ve promosyon için destek beklemektedirler. Ticari ilişkilerde ürünlerin ve yedek parçaların zamanında teslimi, alıcıya verilen tüm taahhütlerin zamanında yerine getirilmesi çok önemli görülmektedir.

Avustralya'nın dağıtım ve satış kanalları diğer gelişmiş ülkeler ile benzerlik arz etmektedir. Dağıtım kanalları doğrudan satış, distribütör veya acente kullanımı, franchising, doğrudan yatırımlar yoluyla oluşturulmaktadır. NSW Ticaret Odası tarafından Avustralya'da yaklaşık 62,000 ticari franchise birimlerinin olduğu tahmin edildiği açıklanmıştır. Avustralyalı distribütörler için yabancı bir firmanın ürünlerini bir coğrafi bölgede pazarlamak amacıyla münhasır hak talep etmek normal bir uygulamadır. Distribütörlük, pazarın coğrafi büyüklüğünden dolayı genelde birkaç eyalet, hatta bazen tüm ülke için verilebilmektedir. Taraflar, bir anlaşma kaleme alırken Avustralya veya bir başka ülke kanunları arasında tercih yapabilirler.

Diğer taraftan, yabancı bir kanunun seçilmesi Avustralya kanununun zorunlu hükümlerinin uygulanmasına engel oluşturmamaktadır. Yasal hüküm olmaması halinde, Avustralya Mahkemeleri acente veya distribütörün çalıştığı yerin kanununu (Avustralya federal kanunu veya ilgili Eyalet veya yerel kanun) uygulamaktadır. Bu nedenle, acentelik verilmesi, bir yıldan fazla bir süre içinse ve acentenin komisyon alım şeklini belirtiyorsa, çeşitli eyalet kanunlarına uygunluğu sağlanarak yapılmalıdır. Ayrıca, Avustralya firmalarıyla ortak yatırım yoluyla işbirliğine gidilebilir. Ortak yatırım Avustralya'da olabileceği gibi, Türkiye veya üçüncü bir ülkede de olabilir.

Genelde Avustralya'da lisans alanında çok az kanuni ve idari yükümlülük bulunmaktadır. Patentlerin, copyright'ların ve diğer kanuni hakların özel lisanslarını almak için çok küçük formalitelerin yerine getirilmesi gerekmektedir. Ticari Marka Kanunu (the Trade Mark Act) lisans alanların veya kanunda belirtildiği şekliyle "kullanıcıların" kayıt olmalarını zorunlu kılmaktadır. Bir lisans anlaşmasının; verilen lisansın türü, izin verilen bölge, lisans ücreti veya telif hakkı, lisans alanın görevleri ve yükümlülükleri, sözkonusu teknolojinin kullanılacağı saha ve süresi, kalite kontrolünün devamlılığı, lisans alan tarafından yapılan yenilikler ve geliştirmelerin

mülkiyet hakları, garantiler ve sorumluluklar, teknik yardım ve gizlilik, alt-lisanslar ve görevlendirme ile lisansın sona erme koşullarını ihtiva etmesi gerekmektedir. Lisans anlaşması yapmadan önce her iki tarafın, lisans verilecek ürün veya hizmetin Avustralya'da başka bir şirket adına kayıtlı olup olmadığını araştırması gerekmektedir.

Avustralya'da yapılacak iş görüşmelerinde randevu saatine ve belirlenen görüşme süresine dikkat edilmesi gerekmektedir. Avustralyalılar, rahat, iletişim kurulması kolay, iyi konuşmacı, esprili ve pratik insanlardır. İş görüşmelerinde karşı tarafın görüş ve taleplerini dikkatli dinleyerek, analiz ederler pratik sonuca odaklanırlar. Her görüşmede kendileri için optimal sonuç elde etmek, özgür iradeleriyle hızlı ve pratik kararlar almak isterler, kendilerine hayır denmesinden rahatsız olmazlar. Fakat taahhüt edilen her şeyin zamanında eksiksiz yerine getirilmesini beklemektedirler. İş görüşmelerinde aynı kademedeki insanların buluşturulmasına dikkat edilmeli, ticari kart değişimi yapılmalıdır. Kart değişiminin iki el kullanılarak yapılması daha uygun olmakla birlikte, sağ elle de alış veriş yapılabilir. Avustralya'nın stratejik ortaklarını oluşturan İngiltere, Kanada ve ABD ile ticari faaliyetin bulunmasının çok önemli bir referans olduğu ve varsa görüşmelerde belirtilmesinde fayda görülmektedir. Avustralya iş kültüründe hediye alıp vermek çok yaygın olmamakla birlikte, iş ziyaretlerinin sonunda karşılıklı kültürel motifli hediye takdimi yapılmaktadır. Ayrıca, Avustralya iş kültüründe resmi iş ortamının dışında iş hayatı ile bağlantılı sosyal iletişimin geliştirilmesini yönelik yemek, kokteyl gibi toplantılar yaygın olarak kullanılmaktadır. Diğer taraftan firmaların ürünlerini tanıtımları açısından fuarlara katılmaları ve ürünlerini sergilemeleri önem taşımaktadır. Avustralya'da düzenlenen genel ve sektörel fuar ve sergilerinin tam listesi Exhibition and Event Association of Australia'nın www.ecaa.com.au web sitesinde yayınlanmaktadır.

Tablo 31 Fuar Düzenleyen Başlıca Şirketler

Australian Exhibition Services Pty.Ltd	Tel: + 61 3 9676 2133 / Faks: +61 3 9676 2533 www.auexhibitions.com.au
CeBIT Australia	Tel: +61 2 9280 3400 / Faks: +61 2 9280 1977 www.cebit.com.au
Reed Exhibitions Australia (a division of Reed Business Information Pty Limited)	Tel: +61 2 9422 2500 / Faks: +61 2 9422 2555 www.reedexpo.com
Exhibition and Trade Fairs	Tel: +61 2 9556 7999 / Faks: +61 2 9556 7979 http://www.etf.com.au/
Expertise Events Pty. Ltd.	Tel: +61 2 9452 7575 / Faks: +61 2 9975 3707 http://www.expertiseevents.com.au/
Diversified Communications Australia	Tel: +61 3 9261 4500 Faks: +61 3 9261-4545 http://divcom.net.au/
Informa Australia	Tel: +61 2 9080 4030 Faks: +61 2 9290 2577 www.informa.com.au
Prima Creative Media	Tel: +61 3 9690 8766 Faks: +61 3 9682 0044 http://www.primecreative.com.au/
Talk 2 Media and Events	Tel: +61 3 7000 0500 http://www.talk2.media/

2.2. Genel Değerlendirme, Görüş Ve Öneriler

Avustralya'ya ihracat yapmayı düşünen muhtemel ihracatçılarımızın piyasaya girmeden kapsamlı pazar araştırması yapmaları ve gerekli pazarlama tekniğini belirlemeleri uygun olacaktır. Pazar araştırmasından sonra ülkeyi ziyaret ederek, pazarı yerinde incelemek ve ülke içinde düzenlenen özellikle sektörel fuarlara katılım sağlamanın tanıtım, uygun pazarlama ve satış tekniğinin belirlenmesi açısından yararlı olacağı değerlendirilmektedir. İhracatçılarımızın pazara doğrudan girebilecekleri gibi, Avustralya'da yaygın olarak görülen acente ve distribütör kullanımı, lisans/teknoloji transferi anlaşmaları, franchise anlaşmaları, ortak yatırım, şube veya ofis açma yöntemlerinden biri pazara giriş yöntemi olarak kullanılabilir. Ayrıca, Avustralya pazarında kalıcı olmak için; ürün kalitesi, taahhütlerin zamanında karşılanması ve hizmetin devamlılığı konularında gerekli hassasiyetin gösterilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda, Avustralya'da yaşayan Türk iş adamları ile bağlantı kurulmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Avustralya'da yerleşik Türk nüfusu ve iş adamlarımız bakımından belli bir potansiyelin bulunmasına karşın, Türk firmalarınca bunun yeterince değerlendirilmediği görülmektedir.

Potansiyel ihracatçılarımızın fiyat tespitlerinde; fiyatın rekabet edebilir bir düzeyde olmasına dikkat ederek, nakliye, işçilik masrafları, gümrük vergileri, pazarlama ve tanıtım giderleri, katma değer vergisi, acente ve distribütör komisyonları gibi ithal edilen ürünlerin tabi olacağı masrafları göz önünde bulundurmaları önem taşımaktadır. Avustralya 23,9 milyonluk nüfusuyla nispeten küçük bir pazar olmakla birlikte, dünyanın her yerinden ürün ithalatının yapıldığı ve piyasada rekabetin çok yüksek olduğu dikkate alınmalıdır. Avustralya perakende piyasası esas itibarıyla büyük rekabetin olduğu ve alıcıların en iyi fiyatı buldukları ülkeden alım yaptıkları bir piyasadır. Karşılaştırma açısından, Avustralya perakende fiyatları genellikle ABD'den daha yüksek olmasına karşın, Avustralyalı alıcıların ihracatçıdan kabul edeceği fiyatların genelde ABD'li alıcıdan daha düşük olduğunu söylemek yerinde olacaktır.

Türkiye'den Avustralya'ya doğrudan deniz ulaşımı bulunmamaktadır. Genellikle ürünlerin nakliyesi Pire, İskenderiye veya Singapur limanları kanalıyla yabancı firmalarla aktarmalı geldiği için ulaşım ve nakliye maliyetleri ve süresi uzadığından rekabet avantajı elde edilememektedir. Ayrıca, yabancı ülke menşeli taşıma şirketleri tarafından zaman zaman Türk firmalarına, ürünlerinin miktarı, nakliye zamanı ve ücreti konusunda sıkıntı yaratılabilmektedir. Bu itibarla, Türk ihraç ürünlerinin Asya Pasifik bölgesine taşınmasında Türk deniz taşımacılığı firmalarının devreye girmesinin bahse konu sorunların aşılmasını sağlayacağı ve bölgeye olan ihracatımızı artıracığı değerlendirilmektedir.

Avustralya piyasasına arz edilecek ürünlere, gümrük vergisi ve/veya katma değer vergisi (GST) ile diğer vergi veya harçlar uygulamakta, gümrük vergileri, ürünün çeşidi ve menşe ülkeye göre değişiklik gösterebilmektedir. Gümrük vergileri dışında, mal ve hizmet vergisi, lüks araba vergisi ve şarap eşitleme vergisi gibi vergiler uygulanmaktadır. Bu konudaki detaylı bilgiler www.ato.gov.au web sitesinden temin edilebilmektedir. İthal ve yerli mallara Katma Değer Vergisi (Goods and Services Tax, GST) uygulanmakta olup, genel GST oranı % 10 düzeyindedir. Avustralya ihracat yapılmadan önce ürün güvenliği kontrolüne tabi tüm ürünlerin ve sorumlu kuruluşların listesinin Avustralya Gümrük İdaresi'nin <http://www.border.gov.au/> web sitesinden kontrol edilmesinin olası sıkıntıların aşılması açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Avustralya genelinde büyük mağazalar zinciri ve çok fonksiyonlu alışveriş merkezleri yaygın bulunmaktadır. Avustralya'daki en büyük perakende zinciri gıda sektöründe Woolworths Grubu olup, Canberra Büyükelçiliğimiz ve Ataşeliğimiz çabaları sonucunda bahse konu firma yetkilileri Özel Nitelikli Alım Heyeti çerçevesinde Şubat 2015 tarihinde ülkemizi ziyaret etmişlerdir. İkinci en büyük firma ise Wesfarmers grubudur. Ayrıca Avustralya'da ihtisaslaşmış mağazalar zincirleri bulunmaktadır. Bunlar; David Jones, Myer, Kmart, Target, Oroton, Big W, Harvey Norman, JB Hi-Fi, Bunnings, Mitre 10, Tradelink gibi ev eşyası, giyim, aksesuar, ayakkabı mobilya, elektrik, elektronik, iletişim ürünleri, beyaz eşya, inşaat malzemeleri, hırdavat gibi çeşitli konularda faaliyet göstermektedir. Süpermarket zincirleri gıda üzerinde yoğunlaşmakla birlikte, çok çeşitli tüketim maddeleri de satmaktadırlar. Avustralyalı büyük mağazalar zincirleri genelde diğer ülkelerde bulunan kendi alım temsilcileri kanalıyla mal tedariklerini sağlamaktadırlar, bu temsilcilerle temasa geçmek yararlı olacaktır. Ayrıca, Avustralya perakende piyasasının, büyük rekabetin olduğu ve alıcıların en iyi fiyatı buldukları ülkeden alım yaptıkları bir piyasa olduğunu gerçeği unutulmamalıdır.

Genel olarak, Avustralya'ya mal ithalatında gümrük işlemleri kısa sürede, kolaylıkla tamamlanmakla birlikte, ürün sınıflandırması, gümrük işlemlerinin en etkin bir şekilde yürütülmesi ve olası yanlışların engellenmesi açısından deneyimli Gümrük Komisyoncuları ile çalışılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Gümrük Komisyoncuları/Acentelerinin listesi, eyaletlerin mahalli telefon rehberleri olan sarı sayfalardan www.yellowpages.com.au temin edilebilmektedir. Ayrıca gümrük acentalığı ve navlun sektörü firmalarının üye olduğu The Customs Brokers and Forwarders Council of Australia Inc isimli sektör kuruluşunun internet sitesine <http://www.cbfa.com.au/> adresinden ulaşmak mümkündür.

Bilindiği üzere, Avustralya ile Türkiye arasında karşılıklı ticari ilişkilerinin devamını veya iş hayatını etkileyecek siyasi veya ticari herhangi bir sorun bulunmamaktadır. Ancak Türkiye'nin Avustralya'ya ihracatının daha fazla artırılmasının önündeki en büyük engel, zaman farkı, uzaklık ve Avustralya'nın Çin, Tayland, Hindistan gibi ucuz mal üreten ülkelere yakın olması ve bölge ülkeleri ile ticarete ağırlık vermesi olduğu düşünülmektedir. Ülkemiz için önemli bir dezavantaj oluşturan bu durumun giderilmesi için Avustralya tarihinde önemli bir yer tutan, ulus bilincinin oluşmasında mihenk taşı oluşturan Çanakkale-Anzak geçmişi üzerinden Türkiye'nin ve Türk ürünlerinin kapsamlı tanıtımının yapılması yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu amaçla, ülke nüfusunun yoğun olduğu Sidney ve Melburn'de çok fonksiyonlu, içinde sergi, konferans salonu ve mağazaların olacağı bir alışveriş merkezinin kurulmasının etkili olacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, Avustralya elektronik ticaretin son derece yaygın kullanıldığı bir perakende pazarına sahiptir. Avustralya İstatistik Bürosu verilerine göre Avustralya'da, 2014 yılında toplam online satış hasıla tutarı 7.4 milyar Avustralya doları düzeyinde iken, 2015 yılında bu rakam % 11 oranında artarak 8,2 milyar Avustralya dolarına yükselmiştir (ABS, 8501.0 Retail Trade - Online Retail Turnover 2015, August 2016) olarak açıklanmıştır. Avustralya'nın önde gelen finans sektörü firmalarından olan NAB tarafından geliştirilen Online Perakende Satış Endeksi'ne (Online Retail Sales Index) göre ise, 2015 yılında Avustralya'da online perakende sektörü 19,1 milyar Avustralya doları tutarında bir piyasa büyüklüğüne sahip olup, 2015 yılında geleneksel perakende sektörü % 4,7 oranında büyürken online perakende sektörü % 11,2 oranında büyümüştür (NAB, Online Retail Sales Index In-Depth

Report, December 2015). IBISWORLD tarafından yayınlanan online perakende sektörü raporuna göre ise son beş yılda ortalama yıllık % 16,2 oranında büyüyen sektörün, önümüzdeki beş yılda ise ortalama yıllık % 9,4 oranında büyüyeceği öngörülmektedir (IBISWORLD, Online Shopping in Australia, July 2016). Avustralya’da son beş yıldır sürekli olarak büyüme gösteren ve cep telefonlarına ilaveten tabletlerin de kullanımının yaygınlaşması ile artış hızı yükseliş trendinde olan online perakende sektörünün, başta ev tekstili, hazır giyim, ayakkabı ve mücevher sektörleri olmak üzere ülkemiz ihracatçıları için de önemli bir potansiyel sunduğu değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, ülke genelinde düzenlenen fuarlara firmalarımızın katılması yararlı olacaktır, günümüzde firma iletişim bilgileri tedariki yolu ile dış ticareti artırılma olanakları sınırlı düzeyde kalmakta, kişisel temas ve tanıtım büyük önem kazanmaktadır. Potansiyel alıcılara en etkili tanıtım, doğrudan temas ve ürünleri sergilemek, göstermek ve bilgilendirmekten geçmektedir. Ayrıca, iş adamlarının karşılıklı ve sürekli olarak temas içinde olmaları ve birbirlerinin faaliyetlerinden bilgi sahibi olmaları önem taşımaktadır. Bu sürekliliği sağlamak için uygun bir platform olduğu değerlendirilen, 21 Şubat 2014 tarihinde kuruluş süreci tamamlanan, Türkiye-Avustralya İş Konseyi’nin ikili ilişkilerin ve karşılıklı iş yapma olanaklarının geliştirilmesi için yoğun faaliyetler yürütmesi önem arz etmektedir.

Avustralya, Türk üretici ve ihracatçıları tarafından artık mesafe faktörünü bir yana bırakılarak, ciddi bir pazar olarak görülmesi gereken bir ülkedir. Kişi başına düşen 50.000 ABD dolarını aşan gelir düzeyinin yarattığı talep ve tüketim eğilimi, yaklaşık ithalatının üçte ikisini imalat sanayi ürünlerinin oluşması potansiyel olarak değerlendirilmelidir. Ancak sanayi ürünlerinde satış sonrası hizmetin önemli olduğu ve Avustralya’da tüketici bilincinin çok gelişmiş olduğu hususları da dikkate alınmalıdır. Bu itibarla Avustralya, özellikle elektrik/elektronik ürünleri, makina ve aksamları, taşıt araçları yan sanayi ve ev tekstili başta olmak üzere tekstil ürünleri, kaplama/döşeme malzemeleri, her türlü inşaat malzemeleri, 155.000’e yaklaşan Türk nüfusunun yanı sıra, çok uluslu/kültürlü yapısı ile Türk gıda ürünlerine hiç de yabancı olmayan (Ortadoğu, Balkan, K. Afrika kökenli nüfusu) tüketici bileşimi nedeniyle gıda ürünleri açısından potansiyel bir pazar oluşturmaktadır.

Avustralya’da hastane, okul gibi diğer her türlü hizmet binaları ile birlikte mesken olarak kullanılan binaların yenilenme ihtiyacı, New South Wales eyaleti başta olmak üzere, yabancı yatırımcılar çeşitli alandaki altyapı yatırımların yenilenmesi, turizm, ulaşım hizmetlerinin geliştirilmesi için teşvik edilmektedir. Bu itibarla, önümüzdeki yıllarda Avustralya’ya yönelik ihracatımızın artırılması bakımından inşaat ve inşaat malzemeleri sektörü potansiyel arz etmektedir. Müteahhitlerimizin yurt dışında gerçekleştirdikleri projeler dikkate alındığında, sadece açılacak kamu ihalelerine iştirak etme suretiyle değil, yatırımcı olarak, yeni projelerle mevcut potansiyeli değerlendirebileceği düşünülmektedir. Avustralya yatırım ortamı şeffaf ve adil olmakla birlikte, yerel sanayiinin geliştirilmesine yönelik uygulamalar ve yabancı firmalara yönelik kısıtlamalara rastlanabilmektedir. İhaleye girmek isteyen Türk firmalarının, bu hususları dikkate almaları önem arz etmektedir. Bu bağlamda, Avustralya’da kamu kuruluşlarının açtıkları bütün ihalelerin yayımlandığı ve adreslerinin raporumuzun ilgili bölümünde listelendiği internet sitelerinin takip edilmesinde yarar görülmektedir.

Sonuç olarak; hâlihazırda mesafe faktörünün her iki ülkenin ticari potansiyellerini karşılıklı olarak değerlendirmelerini önlediği ve kendi bölge ülkeleriyle ekonomik ve ticari ilişkileri geliştirmeye öncelik verdiği bir gerçektir. Bununla birlikte, karşılıklı ziyaretlerin artırılması, ülkemizin ve Türk ürünlerinin tanıtımının yapılması, firmalarımızın fuarlara ve ticaret heyeti organizasyonlarına etkin katılım sağlaması, coğrafi uzaklığın günümüzde artık bir dezavantaj olmaktan çıktığı idrakinde olması halinde iki ülke arasındaki var olan büyük potansiyel değerlendirilebilecektir. Ayrıca, Avustralya'nın sahip olduğu büyük alım gücü ve tüketim eğiliminin, Asya-Pasifik Bölgesindeki stratejik konumunun yarattığı büyük potansiyelinin görülmesi, pazarı doğrudan hedefleyen stratejilerin geliştirmesinin iki ülke arasında ticaret hacmini artıracakı düşünülmektedir.

2.3.Belli Başlı Basın, Ekonomik ve Ticari Kuruluşlar

Avustralya ve Türkiye'nin temsilciliklerinin adres ve iletişim bilgileri aşağıda yer almaktadır.

T.C. Kanberra Büyükelçiliği
6 Moona Place, Yara Lumla ACT 2600
Tel: +61 2 6234 0000; Faks: +61 2 6273 4402
<http://kanberra.be.mfa.gov.tr>
E-posta: embassy.canberra@mfa.gov.tr

T.C. Sidney Başkonsolosluğu
Ticaret Ataşeliği
Adres: Level 7 Suite7.02
25 Bligh Street
Sydney, NSW 2000
Tel: + 61 2 9233 3494
Faks: + 61 2 9232 0229
E-posta: sidney@ekonomi.gov.tr

T.C. Melburn Başkonsolosluğu
Ticaret Ataşeliği
Adres: 8 th Floor, 24 Albert Road South
Yarra, Victoria 3205
Tel: + 61 3 9682 5448
Faks: +61 3 9682 5449
E-posta: melburn@ekonomi.gov.tr

Avustralya'ya gelecek olan Türk vatandaşları Türkiye'deki Avustralya temsilciliklerinden vize almak zorundadırlar.

Avustralya Büyükelçiliği
MNG Binası
Uğur Mumcu Cad. No. 88 Kat. 7 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara
Tel: 0312 459 9500 – Faks: 0312 446 4827
İnternet: <http://www.turkey.embassy.gov.au/>

Basın ve Yayın Kuruluşları

- Sydney Morning Herald <http://www.smh.com.au/>
- The Age (Melburn) <http://theage.com.au/>
- The Australian <http://www.theaustralian.com.au>
- Australian Financial Review <http://afr.com/>
- Haber sitesi <http://www.news.com.au/>
- The Canberra Times www.canberratimes.com.au
- Courier Mail (Brisbane) www.couriermail.com.au
- Adelaide Advertiser www.adelaidenow.com.au
- The West Australian (Perth) <https://au.news.yahoo.com/thewest/>

Türkçe Yayınlanan Gazeteler:

Dünya Turkish Newspaper

2/63 Auburn Road Auburn NSW 2144

Tel: +61 2 9646 3527

Faks: +61 2 9646 3704

<http://www.dunya.com.au/> / sydney@dunya.com.au

- **Milliyet Australia Turkish Newspaper**

37/A Queen Street, Auburn NSW, 2144

Tel : +61 413 153 573

www.milliyet.com.au

Meslek Kuruluşları:

A) Avustralya Eyalet / Bölge Ticaret Odaları:

Avustralya Ticaret ve Sanayi Odası

(Australian Chamber of Commerce and Industry) :

Canberra:

Tel: 61 2 6273 2311

Faks: 61 2 6273 3286

Email: info@acci.asn.au, www.acci.asn.au

Aşağıda eyaletler ve bu eyaletlerde bulunan ticaret odaları belirtilmiş olup, bütün bu Odalar Avustralya Ticaret ve Sanayi Odası'na üyedir.

New South Wales Australian Business Chamber Tel:132696 Faks: 1300655277 http://www.nswbusinesschamber.com.au Australian Business Chamber ile New South Wales State Chamber of Commerce, 2006 yılında birleşmiş olup, "Australian Business Limited incorporating the State Chamber of Commerce (NSW)" adı altında hizmet vermeye başlamıştır.	
South Australia Business South Australia Tel: +61 8 8300 0000 E-mail: customerservice@business-sa.com www.business-sa.com	Western Australia Chamber of Commerce and Industry of Western Australia Tel : +61 8 9365 7555 / Faks: +61 8 9365 7550 E-mail: info@cciwa.com www.cciwa.com
Victoria Victorian Employers' Chamber of Commerce and Industry Tel: +61 3 8662 5333 / Faks: +61 3 8662 5462 E-mail: vecci@vecci.org.au www.vecci.org.au	Tasmania Tasmanian Chamber of Commerce and Industry Tel: +61 3 6236 3600 / Faks: +61 3 6231 1278 E-mail: admin@tcci.com.au www.tcci.com.au
Queensland Queensland Chamber of Commerce and Industry Tel: +61 1300 731 988 Email: contact@cciq.com.au www.cciq.com.au	Northern Territory Chamber of Commerce Northern Territory Tel: +61 8 8982 8100 / Faks: +61 8 8981 1405 E-mail: darwin@chambernt.com.au www.chambernt.com.au
Australian Capital Territory ACT and Region Chamber of Commerce and Industry Tel: +61 2 6283 5200 / Faks: +61 2 6282 2436 E-mail: chamber@actchamber.com.au www.actchamber.com.au	

<p>Victorian Automobile Chamber of Commerce Tel: +61 3 9829 1111 / Faks: +61 3 9820 3401 Email: vacc@vacc.com.au http://www.vacc.com.au/</p>
<p>Employers First Tel: +61 2 9264 2000 / Faks: +61 2 9264 5699 www.afei.org.au</p>

Ulusal Sanayi Birlikleri

<p>ACCORD - Advocate for the Consumer, Cosmetic, Hygiene and Specialty Products Industry Tel: +61 2 9281 2322 / Faks: +61 2 9281 0366 Email: emifsud@accord.asn.au http://www.accord.asn.au/</p>
<p>Agribusiness Employers' Federation Tel: +61 8 8212 0585 / Faks: +61 8 8212 0311 Email: aef@aef.net.au</p>
<p>Air Conditioning and Mechanical Contractors' Association Tel: +61 3 8831 2800 / Faks: +61 3 9888 8459 Email: natamca@amca.com.au www.amca.com.au/vic</p>
<p>Australia Industry and Defence Network Tel: +61 3 9885 0907 / Faks: +61 3 9885 0448 www.aidn.org.au</p>
<p>Australian Beverages Council Ltd Tel: +61 2 9662 2844 / Faks: +61 2 9662 2899 Email: info@australianbeverages.org www.australianbeverages.org</p>
<p>Australian Construction Association Tel: +61 2 9466 5522 / Faks: +61 2 9466 5407 www.constructors.com.au</p>
<p>Australian Drilling Industry Association Tel: +61 3 9770 4000 / Faks: +61 3 9770 4030 Email: ua.moc.aida@aida www.adia.com.au</p>
<p>Australian Gas Association Tel: +61 3 9580 4500 / Faks: +61 3 9580 5500 Email: jsmith@aga.asn.au www.aga.asn.au</p>
<p>Australian Home Entertainment Distributors Association Tel: +61 2 9258 1971 / Faks: +61 2 9258 1111 www.aheda.com.au</p>
<p>Australian Information Industry Association Tel: +61 2 9281 9400 / Faks: +61 2 6285 1408 www.aiia.com.au</p>
<p>Australian Interactive Media Industry Association Tel: +61 2 9248 7900 Email: info@aimia.com.au www.aimia.com.au</p>
<p>Australian Made Campaign Limited Tel: +61 3 9686 1500 / Faks: +61 3 9686 1600 Email: info@australianmade.com.au www.australianmade.com.au</p>

<p>Australian Mines and Metals Association Tel: +61 3 9614 4777 / Faks: +61 3 9614 3970 Email: membership@amma.org.au www.amma.org.au</p>
<p>Australian Paint Manufacturers' Federation Inc Tel: +61 2 9876 1411 / Faks: +61 2 9876 1433 Email: office@apmf.asn.au www.apmf.asn.au</p>
<p>Australian Retailers' Association Tel: +61 1300 368 041 / Faks: +61 3 8660 3399 Email: info@retail.org.au http://www.retail.org.au</p>
<p>Consult Australia Tel: +61 2 8252 6708 / Faks: +61 2 9957 2484 Email: nsw@consultaaustralia.com.au http://www.consultaaustralia.com.au</p>
<p>Energy Supply Association Tel: +61 3 9205 3100 www.esaa.com.au</p>
<p>Financial Services Council Tel: +61 2 9299 3022 / Faks: +61 2 9299 3198 Email: info@fsc.org.au www.fsc.org.au</p>
<p>Food and Beverage Importers' Association FIBA Tel: +61 3 9639 3644 / Faks: +61 3 9639 0638 Email: admin@fbia.org.au http://www.fbia.org.au</p>
<p>Franchise Council of Australia Tel: +61 3 9508 0888 / Faks: +61 3 9508 0899 www.franchise.org.au</p>
<p>Housing Industry Association Tel: +61 3 9280 8200 / Faks: +61 3 9280 8280 Email: enquiry@hia.com.au http://hia.com.au</p>
<p>Insurance Council of Australia Tel: +61 2 9253 5100 / Faks: +61 2 9253 5111 Email: ica@ica.com.au http://www.insurancecouncil.com.au</p>
<p>Communication Alliance Ltd. Tel: +61 2 9959 9111 / Faks: +61 2 9954 6136 Email: hritchie@kreab.com www.commsalliance.com.au</p>
<p>Master Builders Australia Inc. Tel: +61 2 6202 8888 / Faks: +61 2 6202 8877 Email: enquiries@masterbuilders.com.au www.masterbuilders.com.au</p>
<p>Master Plumbers' and Mechanical Services Association of Australia (The) Tel: +61 3 9329 9622 / Faks: +61 3 9329 5060 Email: melissa.chrys@plumber.com.au www.plumber.com.au</p>
<p>Medical Technology Association of Australia Tel: +61 2 9900 0650 / Faks: +61 2 9900 0655 Email: Reception@mtaa.org.au www.mtaa.org.au</p>
<p>Minerals Council of Australia Tel: +61 2 6233 0600 / Faks: +61 2 6233 0699 www.minerals.org.au</p>

<p>National Electrical and Communications Association Tel: +61 2 9439 8523 / Faks: +61 2 9439 8525 Email: necanat@neca.asn.au www.neca.asn.au</p>
<p>National Retail Association Ltd Tel: +61 7 3240 0100 / Faks: +61 7 3240 0152 Email: info@nra.net.au http://www.nra.net.au/</p>
<p>NSW Farmers Industrial Association Tel: +61 2 9478 1000 / Faks: +61 2 8282 4500 Email: emailus@nswfarmers.org.au http://www.nswfarmers.org.au/</p>
<p>Pharmacy Guild of Australia Tel: +61 2 6270 1888 / Faks: +61 2 6270 1800 Email: guild.act@guild.org.au www.guild.org.au</p>
<p>Plastics And Chemicals Industries Association Inc Tel: +61 3 9611 5400 / Faks: +61 3 9611 5499 Email: info@pacia.org.au www.pacia.org.au</p>
<p>Printing Industries Association of Australia Tel: +61 2 8789 7300 / Faks: +61 2 8789 7387 Email: nsw@printnet.com.au www.printnet.com.au</p>
<p>Restaurant & Catering Australia Tel: +61 1300 722 878 / Faks: +61 1300 722 396 Email: restncat@restaurant.asn.au http://rca.asn.au/rca/</p>
<p>Standards Australia Tel: +61 2 9237 6171 / Faks: +61 2 9237 6010 Email: mail@standards.org.au www.standards.org.au</p>
<p>Technology Industry Association Tel: +61 8 8272 5222 Email: admin@tia.asn.au www.tia.asn.au</p>
<p>Tractor and Machinery Association Tel: +61 3 9867 4289 www.tma.asn.au</p>

B) Sektörel Birlikler

- **APMA - Avustralya Paketleme Makinaları Birliği** (Australian Packaging and Processing Machinery Association, <http://www.appma.com.au/>) Kazanç amacı taşımayan bir sanayi birliği olup, Avustralya paketleme makineleri sanayii ile buna bağlı yan sanayilerin çıkarlarını temsil etmektedir. Aynı zamanda Avustralya'daki en önde gelen paketleme makineleri fuarı AUSPACK'ın sahibi ve temsilcisidir. Australian Paketleme Makineleri Katalogu ve CD-ROM'un da yayımcısıdır.

- **AIG - Avustralya Sanayi Grubu Birliği** (Australian Industry Group) 11.500 Avustralyalı imalatçı şirketi temsil eden bir birliktir. Üyesi olan şirketlere danışmanlık, ticaret ve dış ticaret konularında yardımcı olmaktadır.

- **APPITA - Avustralasya Kağıt Sanayi Teknik Birliği** (Australasian Pulp and Paper Industry Technical Association) Sektör ile ilgili tüm şirket ve kuruluşların çıkarlarını korumak üzere kurulmuştur. Konunun teknik ve ticari yönlerine yönelik olarak seminerler de düzenlemekte, üniversitelerde sektör konusunda ders vermekte, üyelerine uluslararası fuarlarda destek sağlamaktadır.

- **PACIA - Plastik ve Kimyasallar Sanayileri Birliği** (Plastics and Chemicals Industries Association, <http://www.pacia.org.au/>) Avustralya kimyasal maddeler, petrokimyasallar, resinler, plastik ürünler, yapıştırıcı üreticilerinin ve aynı zamanda kimyasal ve kimyasal ürün ithalatçılarının çıkarlarını korumak üzere kurulmuştur.

- **APIA - Avustralya Boru Hattı ve Gaz Sanayii Birliği** (Australian Pipelines and Gas Industry Association, <http://www.apga.org.au/>) Avustralya'nın boru hattı altyapı sektörünü temsil eden en üst kuruluştur.

-**ACDC - Avustralya Ticari Anlaşmazlıklar Merkezi** (Australia Commercial Disputes Centre, <https://disputescentre.com.au/>) Kazanç amacı taşımayan bir birlik olup, oluşabilecek uyumsuzlukları eğitim ve öğretim ile olumlu bir yaklaşım getirmeyi taahhüt eden bir kuruluştur.

Diğer Sanayi Birlikleri:

- **CEC - Temiz Enerji Konseyi** (The Clean Energy Council, <http://www.cleanenergycouncil.org.au/>) CEC, yenilenebilir enerji ve enerji etkinliği konularında faaliyet gösteren 350 den fazla kuruluşun üye olduğu bir oluşumdur.

- **AIP - Avustralya Petrol Enstitüsü** (Australian Institute of Petroleum, <http://www.aip.com.au/>) Avustralya petrol sanayiini temsil etmektedir.

Ülkede Yerleşik Bulunan Türk Temsilcilikleri

Avustralya'daki Türk İşadamlarının Oluşturduğu Meslek Örgütleri

- **AVUSTRALYA TÜRK İŞ KONSEYİ**
(Australian Turkish Business Council - ATBC)
Address : PO Box 2 Moreland Victoria, Melbourne, 3058, Australia
8/240 Sydney Road, Coburg VIC 3058 Australia
Telephone: 61 3 9386 4300
Email : atbcsecretary@atbc.org.au
Web : <http://atbc.org.au>
- **AVUSTRALYA TÜRK SANAYİCİLERİ ve İŞADAMLARI DERNEĞİ**
(Australian Turkish Businessmen and Industry Association-ATBI)
Address 1 : 350 Hume HWY, Somerton, Victoria 3062, Australia
Address 2 : Unit 2, 92 Bryant Street, Padstow, NSW, 2211, Australia
Telephone: 61 3 9333 8780
Faks : 61 3 9333 8787
E-mail : ata@atsiad.com.au
Web : www.atsiad.com.au

Avustralya'daki Türk Sahipli Küçük ve Orta Boy İşletmeler Rehberi

- Golden Turkish Business Directory

<http://www.goldendirectory.com.au/>

AVUSTRALYA HARİTASI EYALETLER ve BAŞLICA KENTLER

KAYNAKÇA

Australian Bureau of Agricultural and Resource Economics and Sciences (ABARES),

Agricultural Commodity Statistics 2015, December 2015

Agricultural Commodities: June Quarter, 2016

Australian Bureau of Statistics (ABS),

3101.0 Australian Demographic Statistics, December 2015

4102.0 Australian Social Trends, June 2010

4221.0 Schools Australia 2015, April 2016

4604.0 Energy Account Australia 2013-14, May 2016

4627.0 Land Management and Farming in Australia, May 2016

5206.0 - Australian National Accounts: Gross Value Added by Industry, June 2016

5206.0 - Australian National Accounts: National Income, Expenditure and Product, March 2016

5302.0 - Balance of Payments and International Investment Position, March 2016

5352.0 International Investment Position, Australia: Supplementary Statistics, May 2016

5352.0 International Investment Position, Australia: Australian Investment Abroad, May 2016

5352.0 International Investment Position, Australia: Foreign Investment in Australia, May 2016

6202.0 Labour Force Australia - Labour force status by Sex, June 2016

6291.0.55.003 Labour Force Australia, Detailed - Employed Persons by Industry, May 2016

8153.0 Internet Activity, Australia, April 2016

8415.0 Mining Operations Australia 2014-15, May 2016

8501.0 Retail Trade, Australia – Online Retail Turnover 2015, August 2016

8155.0 Australian Industry 2014-15, May 2016

Australian Securities and Investment Commission (ASIC), 2016, *Company Registration Statistics*, <http://asic.gov.au/regulatory-resources/find-a-document/statistics/company-registration-statistics/>

Australian Taxation Office (ATO), 2016, *Foreign Exchange Rates*, <https://www.ato.gov.au/rates/foreign-exchange-rates/>

Department of Education (DET), End of Year Summary of International Students, December 2015, <https://internationaleducation.gov.au/research/international-student-data/pages/default.aspx>

Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT),

Australia in Brief, 2014, <https://www.dfat.gov.au/aib/>

Australia Economic Fact Sheet, June 2016, <https://dfat.gov.au/trade/resources/Documents/aust.pdf>

Composition of Trade Australia 2015, July 2016, <http://dfat.gov.au/about-us/publications/Pages/composition-of-trade.aspx>

Department of Industry, Innovation and Science,

Energy in Australia 2015, 2016, <http://www.industry.gov.au/Office-of-the-Chief-Economist/Publications/Pages/Australian-energy-statistics.aspx>

Australian Energy Update 2015, 2015, <http://www.industry.gov.au/Office-of-the-Chief-Economist/Publications/Documents/aes/2015-australian-energy-statistics.pdf>

Gas Market Report 2015, 2016, <http://www.industry.gov.au/Office-of-the-Chief-Economist/Publications/Pages/Gas-market-report.aspx#>

IBISWORLD,

Cut and Sew Textile Product Manufacturing in Australia, March 2016

Construction in Australia, May 2016

Integrated Logistics in Australia, May 2016

Online Shopping in Australia, July 2016

Organic Farming in Australia, December 2015

Mining in Australia, May 2016

Livecorp, Industry Statistics, 2016, <http://www.livecorp.com.au/industry-information/industry-statistics>

National Australia Bank (NAB), *Online Retail Sales Index In-Depth Report*, December 2015

National Broadband Network Co, 2016, <http://www.nbnco.com.au/learn-about-the-nbn.html>

Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), 2016, *OECD Better Life Index*, <http://www.oecdbetterlifeindex.org/>

Tourism Research Australia,

State of the Industry 2015, November 2015, <https://www.tra.gov.au/research/State-of-the-Industry-2015.html>

Outbound Tourism Statistics, November 2015, <https://www.tra.gov.au/research/Australians-travelling-overseas.html>

World Bank

Doing Business in Australia 2016, <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/australia/>

International Trade Statistics 2015, 2016, https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2015_e/its15_toc_e.htm

World Economic Forum

The Global Competitiveness Report 2015-16, 2016, <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/>

The Human Capital Report 2015, 2016, <http://reports.weforum.org/human-capital-report-2015/>